

EURAN KUNTA TILINPÄÄTÖS 2019 & TOIMINTAKERTOMUS

KUNNANHALLITUS 30.3.2020 & VALTUUSTO XX.XX.2020

Kannen kuva: Erkki Saarinen: Luistarin ja Euran Emännän 50 v. juhla, Euran pääkirjaston 30 v. juhla ja Uima- ja urheiluhallille SUH:n myöntämät palkinnot vuoden 2019 vesiliikuntapaikkana ja liikunnanohjaaja Mona Koskelle Pisara-palkinto tunnustuksena hänen työstään uimaopettajana ja ryhmäliikunnan ohjaajana.

Sisällys

1. OLENNAISET TAPAHTUMAT TOIMINNASSA JA TALOUDESSA	2
1.1. Kunnanjohtajan katsaus	2
1.2. Hallinto-organisaatio: luottamus- ja henkilöstöorganisaatio	4
1.3. Yleinen taloudellinen kehitys	5
1.4. Kunnan talouden kehittyminen	6
1.5. Selonteko sisäisen valvonnan järjestämisestä	10
1.6. Riskien hallinnan järjestäminen	10
2. TILIKAUDEN TULOKSEN MUODOSTUMINEN JA TOIMINNAN RAHOITUS.....	13
2.1. Tuloslaskelma ja tunnusluvut	13
2.2. Rahoituslaskelma ja tunnusluvut	14
2.3. Tase ja tunnusluvut	15
2.4. Kokonaistulot ja menot	16
3. TULORAHOITUKSEN RIITTÄVYYS.....	17
3.1. Tulorahoitus	17
3.2. Hallituksen esitys tuloksen käsittelystä	17
4. KUNTAKONSERNI.....	17
4.1. Konsernirakenne	17
4.2. Konsernitavoitteet ja ohjaus	17
Euran uima- ja urheiluhalli Oy	18
Kiinteistö Oy Kauttuanpuisto	18
JVP – Eura.....	19
4.3. Konsernituloslaskelma ja tunnusluvut	20
4.4. Konsernin rahoituslaskelma ja tunnusluvut	21
4.5. Konsernitase ja tunnusluvut	22
5. TALOUSARVION TOTEUTUMINEN.....	23
5.1. Toteumavertailu tulosalueittain	23
5.2. Investointiosan toteutuminen	27
5.3. Talousarvion ja toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen vastuualueittain ja syyt poikkeamiin	30
Kuntajohtaminen	30
Hallintopalvelut	34
Konsernin Tukipalvelut	36
Perusturvapalvelut	38
Sivistyspalvelut	46
Tekniset palvelut.....	54
6. TILINPÄÄTÖSLASKELMAT	59
7. LIITETIEDOT	64
8. VESIHUOLTOLAITOS	80
9. ALLEKIRJOITUKSET	84

1. OLENNAISET TAPAHTUMAT TOIMINNASSA JA TALOUDESSA

1.1. Kunnanjohtajan katsaus

Kulunut vuosi on ollut kuntien yleensä ja Euran kunnan osalta erityisen haastava. Talouden huolet on voitu jakaa muiden kuntien kanssa, mutta tapa reagoida talouden vahvaan syöksykierteen poikkesi Eurassa muista kunnista ainakin ajoituksen osalta. Talouden vahva ja nopea heikkeneminen lähti kunnissa liikkeelle vuoden 2018 lopulla, mikä valkeni täysin vasta vuoden 2019 puolella. Vuoden 2018 alkusyksyn kehitys oli myönteinen pohja rakentaa vuoden 2019 talousarviota. Kun talousarviovuotta oli eletty pari kuukautta, oli toimintaympäristö verotuloineen ja kustannustasoineen jo aivan erilainen, kuin missä talousarviotyö käynnistettiin.

Kunnan vakauttamistyöryhmä tarttui talouden problematiikkaan maaliskuussa ja asetti tavoitteeksi kolmen miljoonan euron pysyvät kustannussäästöt. Yhteistoimintaneuvotteluista päätettiin huhtikuussa. Henkilöstömenojen säästötavoitteessa 1,5 miljoonaa euroa henkilötyövuosia vähentämällä ja puolimiljoonaa kevyemmällä henkilöstösäästöillä pysyttiin. Toimet tulevat kokonaisuudessaan voimaan vuoden 2020 lopussa. Ajoissa käynnistetty vakauttamistyö sekä Euran viime aikojen työpaikkamenetykset ja niiden uhat mahdollistivat kunnalle 900.000 euron harkinnanvaraisen valtiosuuden. Valtioneuvosto myönsi kunnille kaikkiaan kymmenen miljoonaa harkinnanvaraisia valtiosuusia alkusyksystä.

Tasapainotus tehtiin myös merkittäville tulolisäyksillä. Tuloveroprosenttia korotettiin vuodelle 2020 puolella prosenttiyksiköllä eli 21,00 prosenttiin. Kiinteistöveroihin ei koskettu ja niiden arvioidaan nyt olevan lähellä maan keskiarvoja. Sote-keskuksen asiakasmaksuja ja lastenpäivähoitomaksuja sekä vesihuollon perusmaksuja tarkistettiin osana vakauttamistyötä.

Vuoden 2020 talousarvio laadittiin miljoonan verran alijäämäiseksi. Nyt, kun tiedämme koronaepidemian alkuvaikutukset globaaliin talouteen, voimme vain arvioida millaiset vaikutukset sillä on kuntatalouteen ja miten eri tavalla ja voimakkuudella sen vaikutukset iskevät kuntiin. Uusia säästö- ja kehittämistoimia on siis luvassa.

Juha Sipilän hallitus erosi alkuvuonna 2019 sote-uudistuksen törmättyä perustuslaillisiin haasteisiin. Antti Rinteen hallituksen myötä syksyllä maassa ja niin myös Satakunnassa käynnistettiin uusi sosiaali- ja terveystalouden uudistus, jonka keskeisiksi tavoitteiksi asetettiin lähipalvelujen turvaaminen ja lääkäriin pääsy ei-kiireellisissä tapauksissa seitsemässä päivässä. Tämä työ jatkuu nyt Sanna Marinin johtaman hallituksen vetämänä.

Kunnan kasvuedellytyksiä tuki monet kunnan omat toimet. Tällaisia olivat mm. Satakunnankadun jatkaminen ja ns. Karhunalueen kunnallistekniikan rakentaminen. Samaan aikaan Satakunnankadun varteen rakennetaan kunnallistekniikkaa uusille monipuolisille asumiseen tarkoitetuille tonteille. Kuusiryhmäinen Päiväkoti Euranrinkilän rakentaminen käynnistyi keväällä 2019 ja se valmistuu kesällä 2020. Päiväkoti Lemmikin laajennus valmistui Kiukaisiin elokuussa. Lopullisia ratkaisujaan odottavat vielä keskeisten kyläkeskusten päiväkoti ja kouluratkaisut, mutta niitäkin on luvassa vielä kuluvan vuoden aikana.

Vuoden 2020 alussa kunnallisia toimijoita ovat Eurassa työllistäneet mm. yksityisen päiväkodin toiminnan jatkumisen turvaaminen konkurssitilanteessa. Kunnan eri toimijoiden nopea ja päättäväinen ote asiassa mahdollisti vaikeassa tilanteessa olevan 50-lapsisen päiväkodin keskeytymättömän jatkuvuuden.

Globaali koronaepidemia on käynnistänyt Eurassa mittavat muutokset palvelutuotantoon 16.3. lukien. Ensimmäisessä vaiheessa yläkoulussa ja lukiossa siirryttiin etäopetukseen. Heti perään suljettiin uima- ja urheiluhalli, kunnanvirasto, kirjastot, näyttelytilat sekä kaikki harrastetilat. Viimevaiheessa alakouluilla siirryttiin pääosin etäopetukseen. Lastenpäiväkodit ovat toistaiseksi voineet jatkaa, jotta lasten vanhemmilla olisi mahdollisuus osallistua työelämään.

Vanhusten ja heidän hoitonsa osalta koronaepidemian vaikutukset ovat mittavat. Sosiaalisia kontakteja kaikissa ikäryhmissä pitää välttää mahdollisimman tarkoin koronatartuntojen välttämiseksi ja sosiaali- ja terveystalouden

kantokyvyn turvaamiseksi. Koronaepidemian laskuja maksellaan vielä pitkään.

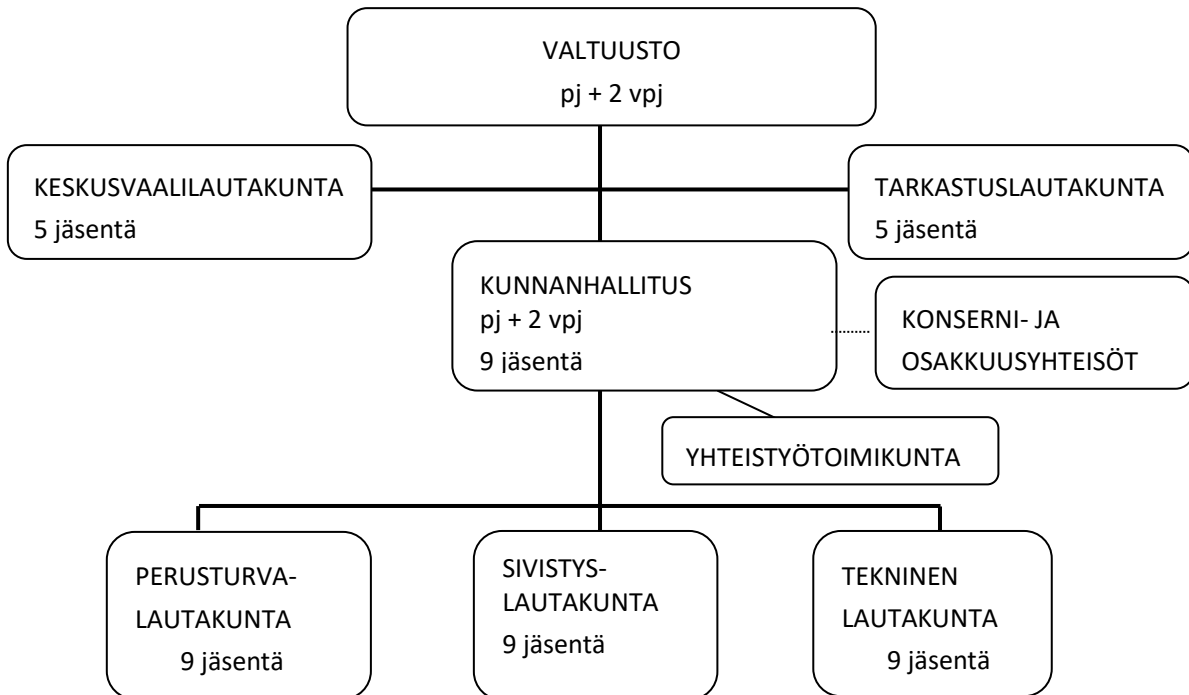
Kiitän kaikkia kunnan työntekijöitä, valmistelijoina, luottamushenkilöitä sekä kuntalaisia siitä, että monet kuntalaisten arkeen vaikuttavista asioista on voitu hyvässä yhteisymmärryksessä päättää ja toteuttaa. Toivon kaikille kuntalaisille ja kunnan

työntekijöille jaksamista ja kurinalaisuutta koronaepidemian mullistamassa arjessa.

Eurassa 25. päivänä maaliskuuta 2020.

Juha Majalahti
kunnanjohtaja

1.2. Hallinto-organisaatio: luottamus- ja henkilöstöorganisaatio

Kuva 1. Luottamushenkilöorganisaatio. Hallintosäntöuudistuksen myötä luottamushenkilöorganisaatio muuttui 1.6.2017 alkaen; kaavatoimikunta, henkilöstöjaosto ja kulttuuri- ja vapaa-ajan lautakunta lakkautettiin.

Kuva 2. Palvelualueet ja tilivelvolliset palvelualuejohtajat, vastualueet ja -päälliköt (valtuusto 12.12.2016 § 107, kunnanhallitus 19.12.2016 § 336 ja 24.4.2017 § 123, kunnanjohtaja 22.12.2016 § 39). Uuden hallintosäntöuudistuksen myötä palveluorganisaatio tuli voimaan 1.1.2017 alkaen, mutta perusturvapalveluiden osalta vasta 1.6.2017 alkaen. Vanhus- ja vammaispalvelut yhdistyivät 1.1.2020 alkaen (KH 2.9.2019 § 263) ja niiden vastuualuepäällikkönä toimii vanhus- ja vammaispalvelupäällikkö. Vetovoimapalvelut palvelualueena perustettiin 1.5.2018 lukien (Kvalt 23.4.2018), jonka palvelualuejohtajana kehitysjohtajan irtisanoutumisen jälkeen toimii kunnanjohtaja.

1.3. Yleinen taloudellinen kehitys

Kuntaliiton mukaan kuntatalouden kehitys on eriytynyt 2019 entisestään; valtaosa kunnista (225/295) teki negatiivisen tuloksen. 2019 on jo toinen vuosi peräkkäin, kun kuntatalous sukeltaa. Vuonna 2017 kilpailukyky-sopimuksen (kikyn) positiiviset vaikutukset alensivat kustannuksia ja kuntatalous oli vahva.

Selittäviä tekijöitä notkahdukselle löytyy niin kuntien omasta tilanteesta johtuen kuin myös yleisesti kaikkia kuntia koskevia. Merkittävin tekijä on tulopohjan heikkeneminen, kun sekä verotulot että valtionosuudet laskivat kikyyn liittyen. 2018 vuoden verotulojen notkahdus ei jäänyt arvioista huolimatta kerta-luontoiseksi, vaan syksyllä 2019 verotuloarvioita korjattiin jälleen merkittävästi alaspäin. Verotilitysten seuraamista ja ennakoimista vaikeuttivat verotuksen joustavan valmistumisen, verokorttiuudistuksen ja tulorekisterin käyttöönottoon liittyvät ongelmat.

Toinen merkittäviä tekijä kuntatalouden notkah-tamiselle on toimintakulujen kasvu kunnissa keskimäärin 3,9 %. Palkkaratkaisun sopimuskorotukset nostivat kustannuksia 2,11% (ilman kertaerää, joka kirjattiin joulukuulle 2018). Toimintakuluja alensivat kuntien omat henkilöstösäästöt; yt- neuvotteluja käytiin noin 51 kunnassa ja kuntayhtymässä.

Väestön ikärakenteen muutos on myös merkittävä tekijä, joka lisää kuntatalouden haasteita lähivuosina. Ikääntyneiden osuus nousee ennusteissa merkittävästi – esimerkiksi yli 85-vuotiaiden määrä kolminkertaistuu vuoteen 2040 mennessä. Toisaalta nuorempien ikäluokkien määrä on putoamassa rajustikin, mikä aiheuttaa kustannuksia, kun palveluverkostoon tehtävät muutokset ottavat oman aikansa.

Ennakkotietojen mukaan negatiivinen vuosikate eli ns. syömävelkaa otti 2019 vuonna 56 kuntaa, joka on 18 kuntaa enemmän kuin 2018. Näiden kuntein tulot eivät riitä edes käyttötalouden menojen kattamiseen vaan ne joutuvat ottamaan velkaa investointien/poistojen lisäksi myös toiminnan pyörittämiseen.

Euran kunnan vuosikate oli 0,1 milj. vuotta 2018 heikompi eli 0,5 milj. euroa, huolimatta 0,9 milj. harkinnanvaraisesta valtionosuudesta, jota kunta poikkeuksellisesti sai.

Maakunnittain tarkasteltuna Satakunnan kuntien talous oli heikoin. Tappiota tuli keskimäärin 287 euroa per asukas. Maakunnan suurimpien kaupunkien Porin ja Rauman tulokset olivat keskimääräistä heikommat, positiiviseen tulokseen pääsivät ainoastaan Eurajoki, Siikainen ja Jämijärvi.

Koko kansantalouden osalta viime vuonna kasvu taittui ollen 1,1 %. Teollisuus on pitänyt kasvua yllä,

mutta maaliskuun 2020 katsauksessa Etna arvioi teollisuuden ja tavaraviennin kasvun heikentyvän. Lisäksi viime aikoina on pohdittu Koronaviruksen vaikutuksia, jäävätkö ne lyhyeksi vai onko shokilla pidempikin vaikutus epävarmuudessa kamppailevaan maailmantalouteen.

Globaalin talouden kehitysnäkymien taustalla on taloudellisia riskejä, kun elvyttävä talouspolitiikka on jatkunut vuosia ja velkaannuttanut kansantalouksia sekä muodostanut kuplia varallisuusarvoihin. Myös geopoliittinen tilanne on kiristynyt eri puolilla maapalloa.

Työllisyyskehitys on ollut yllättävänkin hyvää koko maan osalta: työllisyysasteen trendi nousi tammikuussa jo 73,4 prosenttiin ja työttömyysaste 6,8 prosenttiin. Työllisyysaste vahvistui vuodessa yli prosentin. Satakunnan näkymiä varjostaa Pohjois-Satakunnan tilanne ja työttömien määrä on noussut, ollen tammikuussa 10,2 %. Rauman seudun aluetaloudessa on ollut myös positiivisia signaaleja uusien laivatilausten vahvistettua myös alihankkijoiden näkymiä.

Eurassa työttömyys on laskenut 2019 tammikuusta 3 henkilöllä tammikuuhun 2020, jolloin työttömiä oli 373 henkilöä. Työttömyysprosentti on 7,0 %. Työttömyyden aleneminen on kokonaisuudessaan kuitenkin selvästi hidastumassa. Positiivista on, että nuorten alle 25-vuotiaiden työttömien määrä laski 8 henkilöä vuoden takaisesta 38 henkilöön.

Asukasmäärä väheni viime vuonna noin 1 prosentin, jonka taustalla merkittäviä tekijöitä olivat HKn toiminnan loppuminen Eurassa kokonaan 2018 ja Å&R Cartonin siirrettyä tuotannollisen toimintansa myötä 50 työpaikkaa Kouvolaan sekä 2019 Amcorin tehtaan n. 127 työpaikan tuleva menetys.

Väkiluvun kehitys Eurassa			
2016	2017	2018	2019
12 004	11 910	11 747	11 634
	-94	-163	-113
	-0,8 %	-1,4 %	-1,0%

Kuntaliiton mukaan vuosi 2020 tuo hengähdystauon kuntatalouteen, kun verotulojen ja valtionosuuksien kasvun ennakoidaan tasapainottavan käyttötaloutta. Tätä kirjoittaessa 22.3. Koronaviruksen vaikutusta talouteen ei pystytä vielä ennakoimaan. Ilman näitä synkkiäkin uutisia ikääntyvä väestö ja muuttoliike edellyttävät kunnilta mittavia sopeutustoimia. Väestö-rakenteen muutokset aiheuttavat merkittäviä paineita talouden tasapainoisuudella: palveluverkoston ja palvelurakenteen uudistustarve on väistämätön.

1.4. Kunnan talouden kehittyminen

Kunnan hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset

Kunnan organisaatiossa ei vuosien 2017-2018 organisaatiouudistuksen jälkeen tapahtunut 2019 muita merkittäviä muutoksia kuin että toimitilapalvelut siirrettiin takaisin teknisiin palveluihin 1.4. alkaen konsernin tukipalveluista. Palvelualueen päällikkönä helmikuussa 2017 aloittanut toimitilapäällikkö irtisanoutui 19.9.2019.

Tilivelvollisissa viranhaltijoissa tapahtui myös muita muutoksia. Kehitysjohtajana 30.8.2018 aloittanut Anita Silanterä irtisanoutui 30.5.2019. Perusturvajohtajan virkaa määräaikaisena yli kaksi vuotta hoitanut Kalevi Mäkipää valittiin vakituisesti vuoden alussa (Kvalt 14.1.2019).

Vakuttamistyöhön liittyvän organisaatorakenteen tiivistämisen myötä vanhus- ja vammaispalvelut yhdistettiin yhdeksi palvelualueeksi 1.1.2020 alkaen ja vammaispalveluiden vastuualuepäällikkö irtisanoutui 21.8.2019. Hänen tehtävänsä siirtyivät vanhuspalveluiden johtavalle sosiaalityöntekijälle.

Kunnan talouden kehittyminen

Kunnanvaltuusto hyväksyi vuoden 2019 talousarvion, jossa tulot ja menot olivat tasapainossa. Vuosikatteeksi 2018 oli budjetoitu 3,6 miljoonaa, joka oli samansuuruinen suunnitelman mukaisten poistojen kanssa eli 2019 budjetoitu ylijäämä oli noin 18 000 euroa.

Jo alkuvuodesta oli kuitenkin selvää, että talousarvio oli vain laskennallisesti ylijäämäinen ja helmikuussa palvelualueilta pyydettiin arvio talousarvion realistisuudesta. Palvelualueet arvioivat 2019 alibudjetoinnin tasoksi vähintään 2 milj. euroa. Talouden vakuttamistyö aloitettiin heti alkuvuodesta ja kunnanhallitus nimesi vakuttamistyöryhmän 11.3. ja se kokoontui ensimmäisen kerran 20.3. Työryhmän lisäksi iltakouluissa käytiin tilannetta läpi palvelualue- ja lautakuntatasoisesti.

Vakuttamisohjelmaan sisällyvistä toimista osa kohdistui organisaation tehostamiseen, jota varten pidettiin myös yhteistoimintaneuvottelut. Vakuttamisohjelma hyväksyttiin yksimielisesti valtuustossa 26.8. henkilöstövaikutusten osalta. Muilta osin se merkittiin tiedoksi ja valmistelua jatkettiin talousarviovalmistelun osana. Vakuttamisohjelmassa tavoiteltiin 3 miljoonan euron pysyviä säästöjä tai tulon lisäyksiä.

Vakuttamisohjelmassa tavoiteltuun säästötavoitteeseen päästiin laskennallisesti. Joskin jo alkusyksystä palvelualueiden esitykset lisämäärärahatarpeesta olivat yli 3,6 milj. euroa ja verotulojen ennuste näytti jopa 2,7

milj. euron pudotusta verotuloihin. Talouden alijäämä näytti painuvan jopa lähelle 6 milj. euroa. Lisämäärärahat ja verotulojen hyväksyttiin 3.9. valtuustossa (§ 70).

Vuoden aikana muutettiin talousarviota myös useasti investointien osalta ja alkuperäiset 7,6 milj. euron investointimäärärahat kasvoivat 2,1 milj. eurolla 9,7 milj. euroon. Investointien toteuma jäi tosin alle 8 milj. euron. Investointien ja käyttötalouden rahoittamiseen otettiin lisää velkaa 9,8 mil. euroa. 9.12. valtuustossa muutettiin vielä 2019 vuoden talousarvion rahoitusosaa lisäämällä lyhytaikaista velan ottoa kuntatodistusohjelmalla 6 milj. euroon.

Samassa kokouksessa korotettiin valtiinosuuksien määrää 1,6 milj. eurolla johtuen kahdesta eri erästä. Ensinnäkin ns. kiky-leikkausten kompensoimista aikaistettiin hallitusohjelman mukaisesti joulukuulle helpottamaan kuntien ahdinkoa. Toinen erä koski vain harvoja poikkeuksellisen taloudellisen vaikeuden kohdanneita kuntia eli Euran kunnan hakemus harkinnanvaraisesta valtiinosuuksien korotuksesta tuotti 0,9 milj. lisätulon kirjattavaksi 2019 vuoden alijäämäisyyttä pienentämään.

Aikaisemmilta vuosilta kunnan taseessa oli ylijäämää 7,8 milj. euroa, mutta 2018 vuoden 3,9 milj. alijäämän jälkeen sitä oli enää 3,9 milj. euroa. Ylijäämä ei kuitenkaan aivan riittänyt kattamaan tilinpäätösvuonna syntynyttä 4,2 milj. euron tappiota ja Euran kunnan taseeseen syntyi nyt ensimmäistä kertaa alijäämää 0,3 milj. euroa. Määrä ei tosin ole per asukasta merkittävä, mutta kun tiedetään että kuluvan vuoden 2020 talousarvio on 1,1 milj. pakkasella, ei vakuttamistyö ole vielä päätöksessä.

Erilliselle ohjelmalle ei toistaiseksi ole koettu olevan tarvetta, koska vakuttamistyön vaikutuksista osa tulee vasta 2021 vuodelle ja selvityksen alla on merkittäviä palveluverkon uudistamisia mm. varhaiskasvatuksessa, perusopetuksessa sekä vanhuspalveluissa.

Talousarvio ja sen toteutuminen (ulkoiset erät)

Toimintatuottoja kertyi kaikkiaan 10,6 milj. euroa. Tuotot vähenivät lähes 0,4 milj. eli 3,4% edellisestä tilinpäätöksestä. Talousarvioon verrattuna toimintatuottoja kertyi lähes 0,4 milj. euroa arvioitua vähemmän. Talousarvio alittui tuottojen osalta kahdella eri palvelualueella: kuntajohtamisessa ja perusturvapalveluissa. Kuntajohtamisen tuotto odotukset metsän- ja kiinteistöjenmyynnin osalta jäivät lähes 0,3 milj. pienemmiksi. Perusturvapalveluiden tulot jäivät 383 000 arvioidusta. Suurimmat erät olivat työterveyshuollon 160 000 euroa ja vammaispalveluiden myynnin putoaminen 100 000 euroa.

Toimintakuluja kertyi kaikkiaan 78,5 milj. euroa. Toimintakulut kasvoivat edelliseen vuoteen verrattuna 0,7 milj. euroa eli vain 0,9%. Toimintakuluihin tavoiteltiin alkuperäisessä talousarviossa 2,6 milj. euron säästöä 2018 tilinpäätöksestä. Jo alkuvuodesta oli kuitenkin selvää, ettei talousarvio ole realistinen. Lisämäärärahaa haettiin 3,6 milj. euroa eri palvelualueille.

Perusturvapalveluihin haettiin 2,25 milj. lisämäärärahaa ja sen lisäksi budjetti ylittyi vielä 0,8 milj. eli yhteensä yli 3 milj. alkuperäisestä talousarviosta. Sivistyspalvelut hakivat 1,1 milj., joka oli jälkikäteen arvioituna lähes 0,7 milj. euroa liikaa. Muiden palvelualueiden budjetti piti toimintakulujen osalta.

Toimintakuluista 45% on henkilöstömenoja. Vakauttamisohjelman vaikutuksesta henkilöstömenot kääntyivät laskuun jo viime vuonna. Koko vuoden osalta laskua oli 255 000 euroa eli 0,7%. Jos huomioidaan noin 2 prosentin palkankorotus (euroina yli 0,5 milj.), niin siihen peilaten vähennys on vielä suurempi.

Palvelujen ostot kasvoivat 0,7 milj. eli noin 2,1 %. Kasvusta yli puolet selittyy sairaanhoitopiirin ostoilla. Avustukset kasvoivat 9,2% viime vuodesta, joka euroina tekee lähes 0,5 milj. euroa. Avustusten kasvu on viime vuosina liittynyt palvelusetelien käyttöönottoon ja viime vuoden kasvu selittyy sekä lastenhoidon että vanhusten palveluasumisen ostojen lisääntymisellä. Näihin molempiin eriin haettiin myös lisämäärärahaa syksyllä eli käyttö oli arvioitua suurempaa.

Toimintakatteeksi (edellisten toimintatuottojen ja toimintakulujen **netto**) muodostui -67,9 milj. euroa. Se on noin 1,1 milj. euroa enemmän kuin 2018. Toimintakatetta heikentää toimintatuottojen lasku ja toimintakulujen kasvaminen. Joskin toimintakulujen kasvu oli maltillista ja erityisesti omaa toimintaa sopeuttamalla säästöjä saatiin jo viime vuodellekin.

Verotuloja kertyi 43,3 milj. euroa. Verotulot laskivat 0,3 milj. (-0,6%) Verotulojen osalta vuoden 2018 notkahdus ei jäänyt kertaluonteiseksi vaan syksyllä verotuloennustetta korjattiin jopa 2,6 milj. euroa alaspäin. Loppuvuoden tilitykset olivat kuitenkin lähes 0,5 milj. euroa ennakoita paremmat tuloverotuksen paremmasta kertymästä johtuen. Yhteisöveron tuotto oli 2,1 milj., joka oli noin 0,1 milj. ennakoitua heikompi. Kiinteistövero tuotti 3,2 milj. euroa.

Valtionosuuksia tilitettiin 24,1 milj. euroa. Huolimatta loppuvuoteen kohdistuneesta kahdesta merkittävästä valtionosuuden lisäyksestä, eivät valtionosuudet ole kasvaneet esimerkiksi vuodesta 2017 kuin 0,3 milj. euroa.

Tämä on hyvin pieni kasvu suhteutettuna siihen, että verotulot ovat saman kahden vuoden aikana laskeneet

1,1 milj. euroa. Yhteensä nämä kaksi erää ovat siis vieneet kunnan tuloista 0,8 milj. euroa ja kun toimintatuotot ovat vielä laskeneet 1,1 milj. on tulopohja kaventunut yli 2 milj. euroa. Jos tästä vielä otetaan pois kertaluontoinen harkinnanvarainen valtionosuus, luku nousee 3 miljoonaan euroon.

Rahoitustuotot ja -kulut olivat nettona yhteensä vain -27 000 euroa, joka on 67 000 euroa vähemmän kuluja kuin oli budjetoitu. Kunnalla on lainaa 40,9 milj., jonka rahoituskulut ovat noin 200 000 euroa eli noin 0,5%. Budjetoitua parempi nettotulos selittyy rahoitustuotoilla, joita kertyi 167 000 euroa ja historiallisen alhaisella korkotasolla.

Rahoituslaskelmassa todentuu kunnan velkaantumisen kehitys. Negatiivinen vuosikate -0,5 milj. euroa, tarkoittaa että kunta joutui ottamaan velkaa investointien lisäksi myös toimintaansa. Kunnan lainamäärä lisääntyi 9,8 milj. euroa 40,9 milj. euroon. Asukaskohtainen lainamäärä nousi 2 643 eurosta 3 514 euroon, joka on 5- 10 % yli maan keskiarvon.

Erityisesti velkaantumisen tahti on hyvin huolestuttava ja se, että vuosikate on negatiivinen jo toisen vuoden peräkkäin. Yksinkertaistaen negatiivinen vuosikate kertoo, että kunnan tarvitsee ottaa lainaa käyttötalouteensa (ns. syömävelkaa). Toinen tärkeä vertauskohta on investoinnit, hieman yksinkertaistaen taas, jos vuosikate kattaa investoinnit, ei kunnan tarvitse lainarahalla investoida. 2019 vuosikate ei riittänyt edes kattamaan toiminnan menoja ja kaikki investoinnit lähes 8 milj. euroa rahoitettiin velkarahalla.

Euran kunnan **poistot** olivat 3,7 miljoonaa euroa, joka oli noin lähes 100 000 euroa enemmän kuin talousarviossa. Mittava investointitahti on nostanut poistojen määrää vuositason jo 200 000 euroa, joka pitää käyttömenojen lisäksi kattaa tuloilla. Kiinteistöjen tasearvot ja poistosuunnitelmat käytiin läpi 2018 alkuvuodesta, jolloin 2017 tilinpäätöksessä tehtiin lisäpoistoja arvottomien kiinteistöjen osalta. Näistä kiinteistöistä täytyy päästä eroon, koska ne vievät voimavaroja suunnittelusta ja aiheuttavat käyttötaloustalokustannuksia.

Tilikauden tulokseksi muodostui **-4 248 871** euroa. Lisätalousarvion jälkeen tuloksen arvioitiin olevan **-4 608 000** milj euroa. Syksyllä tuloksen arvioitiin olevan vieläkin huonompi, mutta valtionosuksien kautta tulleet kaksi merkittävää kertaerää paransivat ennustetta 1,6 milj. eurolla. Lopulliseen tuloksen ollessa hieman ennakoitua parempi vaikutti monta tekijää. Sivistyspalveluiden tulos oli 0,8 milj. euroa parempi, kuin syyskuussa lisämäärärahaa haettaessa on arvioitu. Myös verotulojen putoaminen ei toteutunut synkimpänä

arvioiden mukaan, vaan tilitykset olivat 0,5 milj. euroa enemmän. Toisaalta perusturvan osalta toimintakate oli 1,2 milj. euroa syksyn arviota heikompi.

Talousarviossa oli varauduttu 9,6 milj. euron **investointeihin**, mutta toteuma oli 8 milj. euroa. Investointiosaan varattujen määrärahojen suunnitelmallisuuteen tulee edelleen kiinnittää jatkossa huomioita. Lisämäärärahaa haetaan kustannusarvioiden ja tarpeiden muuttuessa lukuisia kertoja vuoden aikana.

Merkittävimpiä investointeja olivat:

- Koulukeskuksen keittiö 0,9 milj. euroa (2019)
- Kuntonummen osakkeet / toimintakeskus 0,4 milj. euroa
- Kuninkaanmännyn pääomittaminen/verkon rakentaminen & koepumppaus 0,4 milj.
- Euranrinkilä 2,6 milj. euroa (2019 osuus)
- päiväkotia Lemmikki 0,3 milj. euroa yht.
- Pentti Eskolantie 0,5 milj., Karhantie 0,2 milj., kaavateiden päällystys 0,2 milj.
- Vesihuollon invest. yht. 0,9 milj.

Henkilöstö

Euran kunnan hallintosäännön mukaan henkilöstöorganisaation toiminta järjestetään siten, että henkilöstön voimavarojen mahdollisimman tehokas käyttö ja saumaton yhteistoiminta mahdollistavat kunnan tavoitteiden saavuttamisen. Kunnanhallituksen tehtävänä on erityisesti henkilöstöpolitiikan johtaminen.

Henkilöstömäärä oli vuoden lopussa 808, kun se edellisvuonna oli 838. Henkilöstön kokonaislukumäärä (31.12.) oli tilastollisesti vähentynyt 30 henkilöllä. Vakinaisen henkilöstön lukumäärä vuoden lopussa oli 611 henkilöä ja määräaikaisten 213 henkilöä.

Henkilöstömäärän tarkastelussa on tosin aina huomioitava, että vuosien välillä on eroja sopimusten tekopäivissä. Esimerkiksi yhteistoimintaneuvotteluiden aikana tehtiin sopimuksia joulun asti ja jatkoja ei välttämättä ole ollut tehtynä 31.12. Henkilötyövuosien tarkastelu antaa tilanteesta realistisemmän kuvan.

Henkilöstömäärä vuonna 2018-19 henkilötyövuosilla mitattuna:

Toimielin	Henkilötyövuodet	
	2019	2018
Kunnanhallitus	28,7	29,9
Perusturvalautakunta	340,7	354,1
Sivistyslautakunta	285,8	287,3
Tekninen lautakunta	120,3	126,8
Yhteensä	775,5	798,0

Erillisessä henkilöstötilinpäätöksessä kuvataan henkilöstöorganisaation rakenne ja rakenteeseen liittyvät muutokset vuoden 2019 aikana ja niistä mahdollisesti johtuvat toimenpiteet. Henkilöstötilinpäätös perustuu KT Kuntatyöntajien raportointisuosituksiin.

Palkkojen ja palkkioiden kokonaissumma tilikaudella oli 28 584 599 euroa.

"Kunnanhallitus käynnisti kokouksessaan 6.5.2019 §158 osana kunnan talouden ja palveluiden vakauttamistyötä yhteistoimintaneuvottelut, tavoitteena enintään 35 henkilötyövuoden väheneminen. Tehtyjen henkilötyövuosien määrä koko kunnan osalta laski vuoteen 2018 verrattuna 1,86 % (2018 noin 790 ja 2019 noin 775).

Sairauspoissaoloja vuonna 2019 oli yhteensä 11 297 kalenteripäivää. Sairauspoissaolot vähenivät edelliseen vuoteen verrattuna 1 668 kalenteripäivää. Henkilötyövuosien mukaan laskettuna terveysperusteisia poissaoloja kertyi vuonna 2019 14,6 kalenteripäivää/htv, kun vastaava luku vuonna 2018 oli 16,4. Kunta10-tutkimuksen mukaan sairauspoissaolot lisääntyivät kunta-alalla vuonna 2018 ja omasta sairaudesta johtuvia sairauspoissaoloja oli kunta-alalla keskimäärin 17 päivää vuonna 2018. Yhteistyötoimikunta hyväksyi tammikuussa 2019 uuden varhaisen tuen ja tuetun paluun mallin.

Vuoden 2019 alussa havaittiin, että työterveyspalvelujen tuottamisessa omana toimintana on merkittävä riski lääkäriarvossa. Uhka lääkäripalvelujen hankinnasta ostopalveluna ja työterveyshuollon tietojärjestelmän vanheneminen käynnistivät ulkoistuksen valmistelun toukokuussa 2019. Hankintamenettelyä käytettiin avointa menettelyä. Hankinnan kohteena olivat Euran kunnan lakisääteisen työterveyshuoltotoiminnan (työterveyshuoltolaki 1383/2001, 12 §) sekä yleislääkäritasoisien sairaanhoidon tuottaminen Euran kunnan henkilöstölle sekä sen alueella toimivien yritysten henkilökunnalle, yrittäjille ja omaa työtään tekeville. Tarjouskilpailun voittajaksi valittiin tarjousten vertailussa parhaaksi sijoittunut Suomen Terveystalo Oy.

Naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta annetun lain (609/1986) mukaan työnantajan on laadittava vähintään joka toinen vuosi erityisesti palkkausta ja muita palvelussuhteen ehtoja koskeva tasa-arvosuunnitelma, jonka mukaisesti toteutetaan tasa-arvoa edistävät toimet, jos työnantajan palvelussuhteessa olevan henkilöstön määrä on säännöllisesti vähintään 30. Euran kunnassa on totutusti laadittu vuorovuosina kyselyt koko henkilöstölle tasa-arvoon ja yhdenvertaisuuteen sekä työhyvinvointiin liittyen..

Vuonna 2019 tehtiin työhyvinvointikysely. Koko henkilöstölle kohdistettu työhyvinvointikysely keräsi

vuonna 2019 yhteensä 306 vastausta. Työhyvinvointikysely ei osoittanut merkittäviä muutoksia koko henkilöstön työhyvinvoinnissa, kun pisteitä verrataan vuoden 2017 tuloksiin. Työhyvinvointikyselyn tuloksista laadittiin toimenpideohjelma.”

Merkittävimmät poikkeamat tilinpäätös- vuoden talousarviossa palvelualueittain

Valtuusto on vahvistanut talousarvion tulo- ja menomäärärahat sitovuustasona palvelualue. Jo käyttösuunnitelmavaiheessa oli selvää, ettei talousarvio ollut realistinen. Lisämäärärahaa esitettiin kuitenkin vasta syksyllä puolen vuoden toteuman perusteella ja jotka valtuusto myönsi 23.9. seuraavasti:

- Perusturvapalvelut 2,25 milj. euroa
- Sivistyspalvelut 1,121 milj. euroa
- Tekniset palvelut 0,268 euroa
- Yhteensä 3,639 euroa

Sen lisäksi verotuloennustetta laskettiin 2,6 milj. alkuperäisestä ja joulukuussa 9.12. korotettiin valtionosuuksia ennakoitua määrää 1,613 milj. euroa.

Seuraavassa on tiivistetysti lautakunnittain talousarvion toteutumisesta. Seikkaperäisemmin tulosalueiden vuoden tapahtumiin voi tutustua lautakuntien hyväksymissä toimintakertomuksissa, joita ei enää kokonaisuudessaan koota tasekirjaan vaan ainoastaan valtuuston vahvistamat toiminnalliset tavoitteet ja tiivistetysti tekstit.

Kuntajohtamisen vastuualueella toimintakate alittui lähes 200 000 talousarviosta. Tuotot alittuivat lähes 300 000 euroa talousarviosta, johtuen metsänmyynnin ja maa-alueiden budjetoitua pienemmistä tuotoista. Kulut alittuivat noin 90 000 budjetoidusta. Kuntajohtamisen saamisissa on vuosilta 2017-2018 kertynyt 140 000 euron saatava Liikekeskus Oy:ltä liittyen tontin tulipalon jälkeiseen raivaukseen, jonka kunta otti hoitaakseen vakuutuskorvausta vastaan (sopimus). Vakuutusyhtiö on tehnyt heinäkuussa 2019 kielteisen korvauspäätöksen, josta Liikekeskus Oy on tehnyt valituksen.

Vetovoimapalveluiden palvelualueen alle koottiin kuntajohtamisesta elinvoimapalvelut (yrityskehittäminen) ja hallintopalveluista kulttuuripalvelut. Vetovoimapalveluiden toimintaan vaikutti vahvasti 2018 aloittaneen kehitysjohtajan irtisanoutuminen keväällä 2019 ja määrärahoista jäi 180 000 käyttämättä, joka myös näkyi toiminnallisten tavoitteiden saavuttamisessa. Vetovoimapalveluista vastaa kunnanjohtaja.

Hallintopalveluiden käyttötalous toteutui menojen osalta lähes suunnitellusti. Tulot ylittivät lähes 150 000 arvioidun, kun vaaleista tuli tuottoja yli 40 000 euroa ja

työterveyden korvaukset 114 000 euroa kirjattiin ulkoisena tulona hallintopalveluihin.

Konsernin tukipalveluiden talous toteutui kokonaisuudessaan talousarvion mukaisena. Tuotot ylittyivät talouspalveluissa 24 000 euroa, jonka selittää Kauttuanpuiston toimitusjohtajan tehtävien hoitamisesta palvelualueelle maksettavat korvaukset. Maaseutupalveluiden kulut jäivät yli 30 000 budjetoidusta ja sitä kautta kuntien maksamat korvaukset jäivät myös pienemmiksi.

Perusturvapalveluihin Valtuusto on myöntänyt kokouksessaan (Valt 23.9.2019 § 70) perusturvapalveluille vuoden 2019 talousarvioon lisämäärärahaa 2 250 000 euroa. Lisämääräraha jakaantui palveluiden ostoihin vastuualueittain seuraavasti: lasten- ja nuorten palvelut 950 000 euroa, sote-avopalvelut 800 000 euroa, vanhuspalvelut 350 000 euroa ja vammaispalvelut 150 000 euroa. Myönnettyistä lisämäärärahoista huolimatta perusturvapalveluiden vuoden 2019 talousarvio ylittyi noin 1 217 000 euroa.

Perusturvapalveluiden vuoden 2019 toimintakulut ylittyivät muutetussa talousarviossa yhteensä noin 834 000 euroa. Henkilöstökuluihin varattu määräraha ylittyi noin 127 000 euroa (0,8 %). Vuoden 2018 tilinpäätökseen verraten kulut pienenevät noin 100 000 euroa. Palvelujen ostoissa määräraha ylittyi noin 553 000 euroa, joista suurin ylitys oli 370 000 erikoissairaanhoidon, mutta myös lääkäreiden ostopalvelut ja lastensuojelulliset tarpeet lisäsivät ylitystä. Lisäksi ylittyi kotitalouksille annettavien avustuksien ja hoitotarvikkeiden määrärahat yhteensä 90 000 euroa.

Sivistyspalveluiden osalta lisämäärärahaa arvioitiin elokuussa tarvittavan lähes 0,7 milj euroa toteutunutta enemmän. Varhaiskasvatuksen kulut eivät kasvaneet edellisvuodesta kuin 2,1% eli noin 120 000 euroa. Lisärahaa haettiin varhaiskasvatukseen syksyllä 938 000 euroa sekä henkilöstökuluihin että palvelusetelimenoihin. Tarve oli alle puolet tästä, kun huomioidaan vielä, että palvelujen ostot alittivat 60 000 talousarvion. Myös perusopetukseen haettiin lisämäärärahaa 183 000 euroa, joka käytettiin lähes kokonaan. Tulopuolella kotikuntakorvauksista saatiin 152 000 euroa arvioitua enemmän. Kun muusta opetuksesta ja hyvinvointipalveluista jäi vielä n. 100 000 molemmista määrärahaa käyttämättä, jäi sivistyspalveluiden toteuma 670 000 määrärahoista.

Teknisten palvelut hakivat syksyllä isämäärärahaa 268 000 euroa. Toimintakate oli 100 000 euroa talousarviota vahvempi. Vesilaitos haki 100 000 euroa, mutta sen menot ylittivät silti 240 000, syitä avataan tarkemmin kappaleessa 8. Toimitilapalvelut siirtyivät 1.4. alkaen teknisiin palveluihin ja sinne haettiin lisämäärärahaa 150 000, jota ei tarvittu.

Kiinteistöpalvelujen menot alittuivat 150 000 ja yhdysuntatekniikan lähes 200 000 euroa.

Tilinpäätöksen vaikutus kuluvan vuoden talousarvioon ja arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Kuluvan vuoden talousarvio on laadittu aikaisemmista vuosista poiketen realistiselle pohjalle. Myös talouden vakauttamisohjelman vaikutus näkyy jo viime vuoden palkkasummassa ja henkilöstömenojen lasku näyttää helmikuun lopun tietojen pohjalta jatkuvan. Talousarvio on laadittu 1,1 milj alijäämäiseksi.

Verrattaessa tilinpäätöstä 2019 vuoden 2020 talousarvioon tulopuolen toteutuminen on kriittisin. Toimintatuottojen toteuma jäi lähes 300 000 budjetoidusta. Vakauttamisohjelmassa sovittiin monista maksukorotuksista ja niiden toteutumista ja vaikutusta tulee seurata.

Tätä kirjoittaessa 21.3. on Koronaviruksen vaikutuksista vaikea vielä ennakoita mitään, mutta julkiselle taloudelle vaikutukset heijastuvat erityisesti verotulojen kautta. Muutaman prosentinkin vaikutus näkyy heti satojen tuhansien verotulojen heikennyksenä. Valtion tukitoimien toivotaan lieventävän poikkeustilan talouden kasvulle aiheuttamaa shokkia. Miten kunta pystyy sopeuttamaan menojaan karanteeni aikana ja toisaalta varautumaan uusiin velvoitteisiin on haastavaa. Myös rahoitusmarkkinoiden tilanne on epävakaa.

1.5. Selonteko sisäisen valvonnan järjestämisestä

Sisäisen valvonnan tarkoituksena on selvittää, että kunnan toiminta on taloudellista ja tuloksellista, päätösten perusteena oleva tieto riittävää ja luotettavaa ja että lain säännöksiä, viranomaisohjeita ja toimielinten päätöksiä noudatetaan ja että omaisuus ja voimavarat turvataan.

Kunnanhallitus on (20.8.2018/ 269§) hyväksynyt sisäisen tarkastuksen toimintasuunnitelman vuosille 2018-2019. Siinä huomiota on kiinnitetty erityisesti seuraavien osa-alueiden kehittämiseen: 1. viranhaltijapäätösten ohjeistus, 2. talouden, tavoitteiden ja tuloksellisuuden arviointi osana talousarvioprosessia, 3. konserniohjauksen kehittäminen, 4. omaisuuden hallinta, sopimusvalvonta ja kilpailuttaminen, 5. tiedonhallinta ja uusi tietosuojasetus, 6. palvelusetelien käyttöönotto, 7. henkilöstöraportoinnin ja esimiestyön kehittäminen ja 8. käteiskassat, ALV tarkastus.

Talouden raportoinnissa on siirrytty 2017 koko kuntakonsernin osalta neljännesvuosittaiseen raportointiin. Talousarvio seurantaohjelma TANE on laajasti käytössä palvelualueilla ja siinä on mahdollisuus porautua aina laskutasolle asti. Uusi konserniohje päivitettiin alkuvuodesta 2018.

1.6. Riskienhallinnan järjestäminen

Riskienhallinnassa otettiin vuoden 2013 aikana käyttöön uusi ohjelmisto, mutta palvelualueet kokivat erillisen ohjelman irrallisena. Tavoitteiden seurannan ja riskienhallinta on lähtökohtaisesti tarkoituksenmukaisinta järjestää kiinteäksi osaksi muuta talouden ja toiminnan suunnittelua ja seuranta. Sopivaa ohjelmistoa, joka kattaisi nämä kaikki ei ole, mutta palvelualueet raportoivat näistä säännöllisesti osana muuta raportointia. Erillishankkeiden osalta riskienhallinta otetaan huomioon jo suunnittelu- vaiheessa.

Omaisuuksien ja toiminnan vastuuriskit ovat hallinnassa. Vakuutusurva arvioitiin loppuvuodesta 2017 ja vakuutukset kilpailutettiin alkuvuodesta 2018. Vakuutusyhtiö vaihtui koko kuntakonsernissa Pohjolaan 1.7.2018 alkaen sekä omaisuuden että henkilövakuutuksen osalta. JVP:n omaisuuden vakuutukset oli kilpailutettu hiljattain, jonka takia niitä ei tässä yhteydessä kilpailutettu.

Euran kunnan lainamäärä tulee lähivuosien mittavan investointiohjelman perusteella ja kunnan käyttötalouden haasteiden vuoksi kasvamaan 45-50 milj. euroon. Korkojen nousu on kunnalle selkeä riski. Korkomarkkinoiden tilanteen on arvioitu pysyttelevän vielä pari vuotta matalana lyhyissä koroissa. Uutta lainaa on otettu viime vuosina edullisen kuntatodistusohjelman kautta, jonka korko on pitkään ollut negatiivinen.

Vaikka tällä lyhyellä lainalla on saatu kunnan rahoituskulut hyviin alhaisiksi, sen määrää ei ole kuitenkaan järkevää kasvattaa liian suureksi korkotason nousuriskin takia. Siksi alkuvuodesta 2019 kilpailutettiin 5 milj. euron talousarviolaina, jolla lainojen suojaustaso saatiin yli 50%iin. Käyttötalouden romahdettua ja investointimäärän kasvettua yli parilla miljoonalla, uutta lainaa otettiin kuitenkin myös kuntatodistusohjelman kautta 6 milj. eurolla. Tällä hetkellä lainojen suojaustaso on hieman alle 50 % ja talousarviossa on varauduttu uuden pitkäaikaisen lainan nostamiseen.

Korkosuojausta on tehty myös johdannaissopimuksilla, joita kunnalla on 5. Näistä kaksi eräänä syksyllä 2020 ja kolmas 2021. Kahden jäljellejäävän sopimuksen arvo laskenut huomattavasti korkojen painuessa historiallisen alas. Rahoitusmarkkinoiden tilanne on tätä kirjoittaessa 22.3. epävakaa koronaan liittyvän epävarmuuden vuoksi.

Omaisuu den hankinnan, luovutuksen ja hoidon vastuu

2017 muutettiin viranhaltijakohtaisia ja lautakunta-/hallitus kohtaisia hankintarajoja kunnanhallituksen (30.1.2017) päätöksellä. Kunnassa on otettu käyttöön hankintojen kilpailuttamiseen sähköinen Clou dia-tarjousportaali, jonka kautta voi hyödyntää mm. muiden kuntien kilpailutusmalleja. Hankintajuridisia palveluja käytetään kilpailutusten tukena, mikä on järkevää sääntelyn epäselvyyden vuoksi ja ettei kunnassa ole omaa hankintoihin erikoistunutta henkilöä.

Hankintayhteistyön mahdollisuuksia on kartoitettu ja toistaiseksi on hyviä kokemuksia liittymisestä mm. Tieran, Kuntapron ja KL kuntahankintojen yhteiskilpailutuksiin. Näiden isompien kilpailutusten kautta saavutetaan mm. mittakaavahyötyä. Myös paikallinen näkökulma hankinnoissa on huomioitu, kun se on mahdollista ja tarkoituksenmukaista.

Omaisuu den hankinnassa on toimittu annettujen ohjeiden mukaisesti. Hankintaprosessien lainmukaisuuden seuranta sekä sopimusten ja laskutuksen yhteneväisyys vaativat kuitenkin jatkuvaa seuranta a palvelualueilta ja lautakunnilta/kunnanhallitukselta. Tiedossa ei ole, että konsernissa olisi tehty intressipiiriin kuuluvien kanssa poikkeuksellisin ehdoin sopimuksia tai kauppoja.

Satakunnan käräjäoikeus on antanut 28.1.2019 päätöksen Rakennus Salama Oy:n ja Euran kunnan välisessä urakkasopimuksen suoritusrikkomuksessa. Euran kunta on ilmoittanut Satakunnan käräjäoikeudelle tyytymättömyytensä ratkaisuun. Euran kunta on jättänyt Satakunnan käräjäoikeuden päätöksestä valituksen hovioikeuteen. Hovioikeuden käsittely asian suhteen ei ole edennyt.

Satakunnan käräjäoikeuden päätös 28.1.2019 oli muilta kuin hovioikeuteen tehtävän valituksen osalta Euran kunnan tavoitteiden mukainen. Rakennus Salaman vaatimukset olivat yhteensä 1 571 000 € ja Euran kunnan vaatimukset yhteensä 1 522 000 €. Käräjäoikeuden päätöksen mukaisesti Rakennus Salaman vaateet hylättiin lähes kokonaisuudessaan. Päätöksen mukaisesti Euran kunnan vaatimat viivästys sakot hylättiin osittain, eikä suurimpana yksittäistä vaatimusta lattiapinnoit teiden korjaamisesta hyväksytty.

Euran kunnan Satakunnan käräjäoikeuden päätöksestä tekemässä valituksessa keskeisiä vaatimuksia ovat koko kohteen viivästys sakko 390 000 €, II-vaiheen viivästys sakko 78 000 €, III-vaiheen viivästys sakko 5 300 € ja virheellisesti asennettujen ja viallisten lattiapinnoitteiden korjauskulut 525 000 €. Viivästys sakkoja vaaditaan viivästys korkoineen.

Kunnan saatavissa Euran on Liikekeskus Oyltä sen palamisen jälkeinen tontin raivaaminen yhteensä 141 000 euroa. Vakuutuskorvausten saaminen viivästyi johtuen paloon liittyvästä tutkinnan kestämisestä ja kunta päätti kuukausien odottelun jälkeen ryhtyä tämän kunnan keskustassa sijaitsevan keskeisen alueen raivaamiseen. Myös ympäristölautakunnalta oli tullut kehoitus alueen raivaamisesta. Pohjolan heinäkuussa 2019 antama päätös korvauksesta oli kielteinen. Euran Liikekeskus on valittanut päätöksestä käräjäoikeuteen ja sen käsittely on kesken Pohjolassa.

Asianhallinnan kehittäminen 2018

Tiedonohjaussuunnitelman (TOS) laatisprojekti käynnistettiin keväällä 2018 yhteistyössä neljän lähikunnan (Harjavalta, Kokemäki, Nakkila, Eura) kesken. TOS-mallipohja hankittiin Innofactor Oy:ltä alkuvuodesta 2018. Tavoitteena on valmiin tiedonohjaussuunnitelman integroiminen asianhallintajärjestelmän taustalle vuonna 2021.

Tiedonohjaussuunnitelma mahdollistaa asianhallinnan hallitumman ja tehokkaamman käyttämisen ja toimii pohjana tulevaisuudessa sähköisen arkiston käyttöönottoon. Tiedonohjaussuunnitelman valmistumisen myötä voidaan myös nykyinen asianhallintajärjestelmä päivittää seuraavan sukupolven versioon. Päivityksen myötä tiedonhallinnan prosessit voidaan laajemminkin digitalisoida.

Tiedonohjaussuunnitelman laatiminen eteni alkuvuodesta 2019 suunnitelman mukaisesti. Työhön osoitettu henkilöstöresurssi kuitenkin puolittui keväällä 2019 ja poistui kokonaan syksyllä 2019. Vuoden 2020 aikana tavoitteena on asettaa askelmerkit työn valmistumiseksi yhdessä Innofactor Oy:n kanssa, jotta asianhallintajärjestelmän päivittäminen voitaisiin toteuttaa vuoden 2021 aikana.

Ympäristötekijät

Euran kunnassa on kaksi akuuttia ympäristökysymystä, joilla voi olla vaikutusta kunnan taloudelliseen tulokseen tai toiminnan kehittymiseen. Toinen on jäteveden puhdistamon toiminta ja hulevesiverkoston rakentaminen sekä niihin liittyvät investointitarpeet. Jäteveden puhdistamo (JVP Oy) on kunnan tytäryhtiö, jonka toiminnasta raportoidaan jäljempänä raportissa.

JVP:tä ja muita Eurajokeen laskevia puhdistamoita pyydettiin kartoittamaan mahdollisuutta johtaa purkupu tkinsa toiseen vesistöön, joka investointina on vaihtoehdosta riippuen kymmeniä miljoonia. Etelä-Suomen AVI teki päätöksen purkupu tkiasiasta 12.12.2019. Päätökseen on kohdistettu valituksia, joiden käsittely etenee oikeusasteissa. JVP-Eura Oy saa annetun

AVI:n päätöksenmukaisesti pitää puhdistettujen jätevesien purkupaikan nykyisellään

Toinen asia on Satakierto Oy:n sulautumisen yhteydessä (Loimi-Hämeen Jätehuolto (LHJ) Oy:hyn) erikseen neuvoteltu vastuu (Kvalt 18.4.2016 § 35) Hallavaaran jätekeskuksen kaatopaikkaan mahdollisesti liittyvistä ympäristöriskeistä sekä niistä aiheutuvista velvoitteista ja kustannuksista.

Näitä ovat esimerkiksi mahdollisten ympäristövahinkojen ja päästöjen takia asetettavista viranomaisvelvoitteista johtuvat toimenpiteet ja kustannukset (esim. pohja- ja/tai pintavesien pilaantuminen) ja näistä kolmansille osapuolille suoritettavista korvauksista johtuvat kustannukset ja korvausvastuun selvittämisestä johtuvat kustannukset. LHJ vastaa kuitenkin lakiin perustuvan vastuunsa nojalla kaatopaikan normaaleista velvoitteista kuten sulkemistoimenpiteistä ja siihen liittyvistä ympäristöluvanmukaisista tarkkailu- ja rakennuskustannuksista.

Vaasan hallinto-oikeus palautti 3.12.2020 päätöksellään 19/0236/2 Eurajoen tulvasuojelu -hankkeen Etelä-Suomen aluehallintoviraston tekemän päätöksen uudelleen käsiteltäväksi AVI:oon.

Perusteluina palauttamiselle on mm. seuraavat seikat: Hankkeen asianosaiset on selvitetty ja asianosaisia on kuultu puutteellisesti. Hakijan oikeuksia alueisiin ei ole käsitelty päätöksessä. Haittojen hallintaa ja ehkäisyä on käsitelty puutteellisesti.

Hallinto-oikeus katsoo, että aluehallintoviraston päätös on perusteluissa esitetyistä syistä kumottava ja asia palautettava uudelleen käsiteltäväksi aluehallintovirastossa. Valituksissa esitetyt vaatimukset on huomioitava uudessa käsittelyssä.

Euran kunta hakijana harkitsee tulvasuojeluhankkeesta luopumista ja uuden tulvasuojelu-hankkeen käynnistämistä siten, että hankkeen laajuus muuttuu käsittämään vain osuuden Kauttuankoskesta Ruosteenojan sillalle.

2. TILIKAUDEN TULOKSEN MUODOSTUMINEN JA TOIMINNAN RAHOITUS

2.1. Tuloslaskelma ja tunnusluvut

(1 000 euroa)	2019	2018	
TOIMINTATUOTOT			
myyntituotot	4 315	4 285	
maksutuotot	3 344	3 315	
tuot ja avustukset	699	751	
muut toimintatuotot	2 268	10 626	2 648
Valmisteveraston muutos		3	0
TOIMINTAKULUT			
henkilöstökulut	-35 650	-35 905	
palkat ja palkkiot	-28 585	-28 628	
henkilösivukulut			
eläkekulut	-6 247	-6 166	
muut henkilösivukulut	-818	-1 111	
palvelujen ostot	-30 278	-29 661	
aineet, tarvikkeet ja tavarat	-5 384	-5 638	
avustukset	-5 774	-5 289	
muut toimintakulut	-1 444	-78 530	-1 337
TOIMINTAKATE	-67 900	-66 830	
verotulot		43 286	43 565
valtiosuudet		24 118	22 880
rahoitustuotot ja -kulut			
korkotuotot	24	24	
muut rahoitustuotot	144	148	
korkokulut	-61	-36	
muut rahoituskulut	-133	-27	-167
VUOSIKATE	-523	-414	
poistot ja arvonalentumiset			
suunnitelman mukaiset poistot		-3 726	-3 515
tilikauden tulos	-4 249	-3 929	
poistoeron muutos		21	23
TILIKAUDEN ALIJÄÄMÄ	-4 228	-3 906	

TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT	2019	2018
Toimintatuotot/Toimintakulut, %	13,5	14,1
Vuosikate/Poistot, %	-14	-12
Vuosikate euroa/asukas	-44,9	-35
Asukasmäärä	11 634	11 747

2.2. Rahoituslaskelma ja tunnusluvut

(1 000 €)	2019		2018	
Toiminnan Rahavirta				
vuosikate	-523		-414	
tulorahoituksen korjaukset	-104	-627	-376	-790
Investointien Rahavirta				
investointimenot	-7 966		-4 158	
rahoitusosuudet investointimenoihin	7		75	
pysyvien vast.hyödykkeiden luovutustulot	297	-7 662	511	-3 572
Toiminnan Ja Investointien Rahavirta		-8 288		-4 363
Rahoituksen Rahavirta				
antolainauksen muutokset				
antolainasaamisten lisäys	-9		-2	
antolainasaamisten vähennys	80	72	258	256
lainakannan muutokset				
pitkäaikaisten lainojen lisäys	5 080			
pitkäaikaisten lainojen vähennys	-1 280		-1 559	
lyhytaikaisten lainojen muutos	6 000	9 801	4 000	2 441
Oman pääoman muutokset		7		
muut maksuvalmiuden muutokset				
toimeksiantojen varojen ja pääomien muut.	-8		-23	
vaihto-omaisuuden muutos	0		-29	
saamisten muutos	-1 212		879	
korottomien velkojen muutos	-503	-1 722	1 077	1 903
Rahoituksen Rahavirta		8 158		4 600
Rahavarojen Muutos		-131		238
RAHAVARAT				
	2 041		2 171	
	2 171	-131	1 934	238

RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT	2019	2018
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, (1000 euroa)	-17 260	-14 845
Investointien tulorahoitus, %	-6,6	-10,2
Lainanhoitokate	-0,5	-0,4
Kassan riittävyys, pv	8	9
Asukasmäärä	11 634	11 747

2.3. Tase ja tunnusluvut

VASTAAVAA (1 000 €)	12/2019	12/2018	VASTATTAVAA (1 000 €)	12/2019	12/2018
PYSYVÄT VASTAAVAT			OMA PÄÄOMA		
aineettomat hyödykkeet	1 638	1 541	peruspääoma	29 747	29 747
aineettomat oikeudet	418	400	edell tilikaus yli-/alijäämä	3 938	7 837
muut pitkäaik. menot	1 219	1 141	tilikauden yli-/alijäämä	-4 228	-3 906
aineelliset hyödykkeet	60 003	56 937	oma pääoma yhteensä	29 457	33 678
maa- ja vesialueet	6 821	6 871	poistoero ja vapaaeht varauks		
rakennukset	38 122	37 793	poistoero	157	178
kiinteät rakenteet ja laitteet	11 297	10 794	poistoero ja vap. varauks yht.		178
koneet ja kalusto	394	561	toimeksiantojen pääomat		
ennakkomaks ja keskener	3 370	918	valtion toimeksiannot	0	7
sijoitukset	15 356	14 551	lahjoitusrahastojen pääomat	34	34
osakkeet ja osuudet	11 967	11 091	muut toimeksiant. pääomat	32	28
muut lainasaamiset	2 942	3 023	toimeksiantojen pääomat yhteensä	66	69
muut saamiset	446	437			
Pysyvät vastaavat yhteensä	76 996	73 029	VIERAS PÄÄOMA		
toimeksiantojen varat			pitkäaikainen	17 906	14 063
muut toimeksiantojen varat	4	21	lainat rahoitus- ja vak.lait.	15 524	11 722
toimeksiantojen varat yhteensä	21	21	lainat julkisyhteisöiltä	77	106
VAIHTUVAT VASTAAVAT			saadut ennakot	21	21
vaihto-omaisuus	107	107	muut velat	2 285	2 214
aineet ja tarvikkeet	107	107	lyhytaikainen	35 746	30 292
saamiset	4 163	2 952	joukkovelkakirjalainat	24 000	18 000
pitkäaikaiset saamiset	26	33	lainat rah.-ja vakuut.lait.	1 252	1 225
lainasaamiset	26	33	lainat julkisyhteisöiltä	29	29
lyhytaikaiset saamiset	4 138	2 919	saadut ennakot	156	210
myyntisaamiset	2 001	1 920	lyhytaikaiset ostovelat	4 527	4 060
lainasaamiset		0	muut velat	1 431	1 817
muut saamiset	1 706	628	siirtovelat	4 351	4 951
siirtosaamiset	431	372	vieras pääoma yhteensä	53 652	44 355
rahoitusarvopaperit	492	392	VASTATTAVAA YHTEENSÄ	83 332	78 280
sijoituks rahamarkkinainstr.	492	392			
rahat ja pankkisaamiset	1 549	1 779			
Vaihtuvat vastaavat yhteensä	6 311	5 230			
VASTAAVAA YHTEENSÄ	83 332	78 280			

TASEEN TUNNUSLUVUT	2019	2018
Omavaraisuusaste, %	35,6	43,4
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	68,5	57,0
Velat ja vastuut prosenttia käyttötuloista, %	69,5	57,9
Kertynyt yli-/alijäämä, 1000 euroa	-290	3 930
Kertynyt yli-/alijäämä, euroa/asukas	-25	335
Lainakanta 31.12., 1000 euroa	40 881	31 081
Lainakanta 31.12., euroa/asukas	3 514	2 646
Lainasaamiset, 1000 euroa	2 942	3 023
Asukasmäärä	11 634	11 747

2.4. Kokonaistulot ja -menot 2019

050 EURA

KOKONAISTULOT JA -MENOT 1-12/2019 (1000 EUROA)

TULOT	1000 EUROA	MENOT	1000 EUROA
TOIMINTA		TOIMINTA	
Toimintatuotot	10 626	Toimintakulut	78 527
Verotulot	43 286	Korkokulut	61
Valtionosuudet	24 118	Muut rahoituskulut	133
Korkotuotot	24	Tulorahoituksen korjauserät	
Muut rahoitustuotot	144	- Pysyvien vast. hyödykk. luovutustappiot	-13
Tulorahoituksen korjauserät		INVESTOINNIT	
- Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot	-117	Investointimenot	7 966
INVESTOINNIT		RAHOITUSTOIMINTA	
Rahoitusosuudet investointimenoihin	7	Antolainasaamisten lisäys	9
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	297	Pitkäaikaisten lainojen vähennys	1 280
RAHOITUSTOIMINTA		KOKONAISMENOT YHTEENSÄ	87 962
Antolainasaamisten vähennys	80		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	5 080		
Lyhytaikaisten lainojen lisäys	6 000		
Oman pääoman lisäys	7		
KOKONAISTULOT YHTEENSÄ	89 554		

Täsmäytys:

Kokonaistulot - Kokonaismenot = 89 554 - 87 962 = 1 591

Rahavarojen muutos -

Muut maksuvalmiuden muutokset = -131 - (-1 722) = 1 591

3. TULORAHOITUKSEN RIITTÄVYYS

3.1. Tulorahoitus

Kunnan tulorahoituksen riittävyyttä voidaan arvioida, sillä miten vuosikate riittää käyttötalouden kulujen jälkeen suunnitelmapoistoihin tai investointeihin. Vuosikate on 0,5 miljoonaa alijäämäinen ja tulos 4,2 milj. euroa. Edellisen vuoden 2018 tilinpäätös oli noin 3,9 milj. euroa alijäämäinen ja myös vuosikate oli 0,4 milj. alijäämäinen. Tulorahoituksen määrä ei toisena vuonna peräkkäin riittänyt kattamaan edes toimintamenoja, investoinneista ja poistoista puhumattakaan, jotka rahoitettiin kaikki velaksi.

Taseeseen kertynyttä ylijäämää oli viime vuoden tappion jälkeen enää 3,9 miljoonaa, jonka tämän vuoden tappiollinen tulos kääntää 0,3 milj. alijäämäksi.

Tulorahoitus on tullut viime vuosina alas ja vaikka toiminnallisista muutoksista on saatu menojen kasvua hillittyä ei muutos ole kuitenkaan ollut vielä riittävä. Verotulot ovat kahden vuoden aikana laskeneet 1,1 milj. euroa. Toimintatuotot ovat vielä laskeneet 1,1 milj. on tulopohja kaventunut yli 2 milj. euroa. Jos tästä vielä otetaan pois kertaluontoinen harkinnanvarainen valtionosuus, luku nousee 3 miljoonaan euroon.

Kunnan talouden tasapainoa voidaan mitata monilla eri mittareilla. Kuntalaissa (118§) on seuraavat mittarit otettu kriisikunnan arvioinnin pohjaksi, kaikki ehdot täytyy täytyä kahtena peräkkäisenä vuotena:

1. kuntakonsernin vuosikate negatiivinen
2. tuloveroprosentti 1,0% keskiarvoa korkeampi
3. konsernin lainamäärä per asukasta yli 50% keskiarvoa korkeampi
4. kuntakonsernin suhteellinen velkaantuminen yli 50%

Euran osalta kriteereistä täytyy tilinpäätöshetkellä yksi. Suhteellinen velkaantuminen nousi konsernissa toissa vuonna jo yli 70%:iin. Suhteellinen velkaantuneisuus mittaa kuinka suuri on vieraanpääoman suhde tulorahoitukseen (tuotot, verotulot, valtionosuudet). Eurassa se on korkea, koska viime vuosina on tehty isoja investointeja velkarahalla (terveysasema, koulukeskus, uimahalli, jätevedenkäsittely, vuokratalot, päiväkotit).

Kuntakonsernin vuosikate on positiivinen. Tuloveroprosentti ei vielä 2019 täyttynyt, mutta 2020 veroprosentti on 1,03% keskiarvoa (19,97) korkeampi, konsernin lainamäärä 2019 per asukas oli 5 453 eur per asukas (kokomaa 2018 - 6 537 euroa/asukas, saman koko luokan kunnat 4 951 eur /as) Mikään näistä kriteereistä ei siis täyty.

Huolestuttavaa on, että kuntakonsernin ylijäämä laski 1,1 milj. eurosta alijäämäiseksi 3,4 milj. euroon, koska koko kuntakonsernin tulos oli 4,5 milj. alijäämäinen.

Talousarviota 2020 laadittaessa oli tiedossa kunnan heikentynyt taloudellinen tilanne. Talousarvio laadittiin realistiselle pohjalle. Se oli kuitenkin 1.1. milj. euroa alijäämäinen. Kuluvan vuoden alijäämän lisäksi tulee katettavaksi tilinpäätöksen 2019 taseeseen kertynyt 0,3 milj. euron alijäämä, josta kuntalaissa (§ 110) erikseen säädetään:

”Kunnan taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Kunnan tulee taloussuunnitelmassa päättää yksilöidystä toimenpiteistä, joilla alijäämä mainittuna ajanjaksona katetaan.”

Kunnassa on hyväksytty 2019 vakauttamisohjelma, mutta sen toimenpiteet eivät ole riittäviä talouden saattamiseksi ylijäämäiseksi.

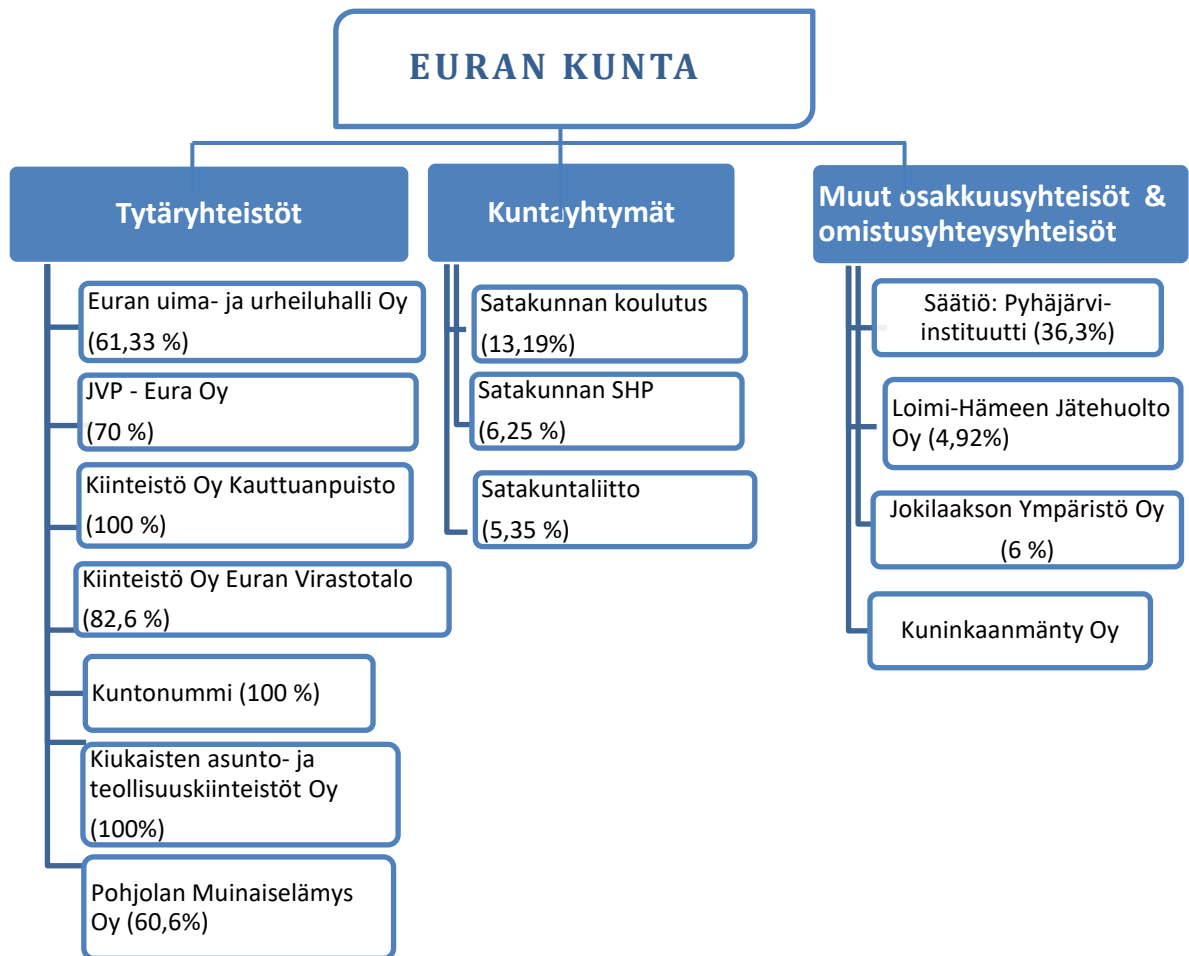
3.2. Hallituksen esitys tuloksen käsittelystä

Vuoden 2019 tilikauden tulos on -4 227 617,69 euroa.

Kunnanhallitus esittää, että vuoden 2019 tilinpäätöksen **alijäämä -4 227 617,69** euroa kirjataan taseen alijäämätilille.

4. KUNTAKONSERNI

4.1. Konsernirakenne

Kuva 3. Euran kunnan konsernirakenne ja kunnan omistusosuus yhteisöissä.

4.2. Konsernitavoitteet ja ohjaus

Euran kunnan konserniin kuuluu yhteensä 14 yhteisöä. Näistä on kolme kuntayhtymää ja 7 tytäryhteisöä. Konsernitilinpäättökseen on yhdistelty kaikki tytäryhteisöt lukuun ottamatta Kiukaisten asunto- ja teollisuuskiinteistöt Oy:tä, Koy Kuntonummea ja Pohjolan Muinaiselämys Oy:tä, koska yhdistelemättä jättämisellä on vain vähäinen merkitys konsernin omaan pääomaan. Kiinteistö Oy Euran Kuntonummi on ostettu toimintakeskuksen tilaksi maaliskuussa 2019 ja yhtiö on nyt selvitystilassa ja puretaan toukokuussa 2020. Kaikki kuntayhtymät, joissa kunta on jäsenenä, on yhdistelty. Myös Kauttuanpuiston tytäryhtiö Petrinpuisto on yhdistetty 2019 konsernilaskelmaan.

Konserniohje hyväksyttiin kunnanvaltuustossa (26.2.2018 § 9). Konserniohjeen mukaan kunnanhallitus vastaa, että konserniyhteisön valvonta on järjestetty.

Kunnanjohtaja vastaa kuntakonsernin operatiivisesta johtamisesta. Konserniohjeen mukaan tytäryhteisöt raportoivat neljännesvuosittain tuloksestaan kunnanhallitukselle.

Konsernitilin on käytössä Uima- ja urheiluhallin, Kauttuanpuiston ja kunnan välillä rahoituksen keskittämiseksi, yhtenäistämiseksi ja rahoituskulujen pienentämiseksi.

Toiminnallisesti merkittävimmille 3 tytäryhtiölle on laadittu omat tavoitteet vuodelle 2019.

Konserniyhtiöiden ja Pyhäjärvi-instituutin vuoden 2019 tilinpäättösten tulokset olivat seuraavat:

- Euran uima- ja urheiluhalli oy	16 718 €
- JVP- Eura Oy	-192 €
- Kiinteistö Oy Kauttuanpuisto	-163 €
- Kiinteistö Oy Euran virastotalo	-84 627 €
- Pyhäjärvi-instituutti	56 895 €

Euran uima- ja urheiluhalli Oy / Vesa Nuija

Euran kunta tukee halliyhtiön kautta vahvasti vuosittain euralaisten urheilumahdollisuuksia. Suomen Uimaopetus- ja hengenpelastusliitto ry valitsi Euran uimahallin vuoden 2019 vesiliikuntapaikaksi Suomessa. Valinnassa painotettiin monipuolista toimintaa, laajaa yhteistyötä paikallisten toimijoiden kanssa ja järjestelmällistä työtä lähialueen lasten ja nuorten uimataidon edistämiseksi. Tunnustus luovutettiin 2.12.2019.

Lisäksi SUH myönsi Euran uima- ja urheiluhalli Oy:n liikunnanohjaaja Mona Koskelle pisara-palkinnon tunnustuksena hänen työstään uimaopettajana ja ryhmäliikunnan ohjaajana Euran uimahallilla ja urheilutalolla. Hänen ryhmissään liikkuu yli 500 kuntoliikkuja viikottain. Hänen matalan kynnyksen ryhmissään on paljon erityisryhmiin kuuluvia liikkuja.

Euran kunnan tuki Euran urheilutaloa hallinnoivalle Euran uima- ja urheiluhalli Oy:lle oli sidottu urheilutalon perusparannus- ja laajennushankkeeseen otettujen lainojen ja halliyhtiön kunnalta otetun lainan takaisin maksuun sekä toiminta-avustukseen. Kokonaisuudessaan tuki oli 1,1 mlj. euroa. Avustus tulee edelleen laskemaan, kun korkosuojausten kulut tippuvat 2022.

Urheilutalotilojen käyttöaste oli hyvä ja kokonaisuudessaan hieman korkeampi kuin vuonna 2018. Urheilutalon käyttöastetta ja energiankulutuslukuja voi tarkastella halliyhtiön toimintakatsauksesta. Suurimmat kävijämäärät olivat uimahallissa n. 71 900.

Kunto/terveysliikuntaa järjestettiin syyskaudella 2 eri ryhmälle, joissa liikkui 470 kuntoilijaa. Suuri osa näistä ryhmistä oli ns. matalan kynnyksen ryhmiä, joissa osallistujat olivat pääosin iäkkäitä ja erityisryhmiin kuuluvia. Muutama säännöllinen ryhmä oli suunnattu työikäisillä ja hyväkuntoisille.

Kuntalaisten omaehtoisen vapaa-ajan vesiliikunnan lisäksi uimahallissa harrastettiin yhdistysten ja ulkopuolisten yrittäjien toimesta mm. vesipalloa, vauvauintia, kilpauintia, vesijumppaa, vesijuoksua, melontatekniikkaa ja pidettiin vesidiscoja.

Halliyhtiön uimaopettajat hoitivat kaikkien Euran alakoulujen oppilaiden uinnin opetuksen. Lisäksi uimahallissa kävi koululaisia Säkylästä, Köyliöstä, Pöytyältä, Eurajoelta, Luvialta ja Oripäästä. Euran, Säkylän ja Pöytyän avoimien kesän uimakoulujen uinnin opetukseen osallistui 650 oppilasta.

Palloiluhallin, peilialin ja painialin liikuntatoiminnasta vastasivat pääasiassa urheiluseurat tai liikuntatoimintaa järjestävät muut yhdistykset. palloiluhallissa oli parhaimmillaan viikon aikana 27 eri harjoitusvuoroa. Lisäksi palloiluhalli toimii Euran yhteiskoulun ja lukion pääasiallisena sisäliikuntapaikkana. Voimailu- ja kuntosalikokonaisuus on saanut mukavan suosion ja erityisesti matalan kynnyksen liikkujille soveltuva kuntosalin puoli on saanut uusia käyttäjiä.

Urheilutalon tiloja ja toimintaa mainostetaan aktiivisesti omilla kotisivuilla, facebook-sivuilla ja instagramissa. Halliyhtiö pitää urheilutalon kahviota ja sen tarjonta ja palvelut ovat saaneet myönteistä palautetta.

Tilinpäätös osoittaa voittoa 16 720 eur, jolla saadaan vahvistettua yhtiön omaa pääomaa, joka on ollut negatiivinen johtuen aikaisempien tilikausien huomattavista tappiosta. Yhtiön tilinpäätöksessä tarkemmin varautumisesta koronavirukseen liittyviin riskeihin.

Kiinteistö Oy Kauttuanpuisto / Katja Aalto

Eurassa vuokra-asuntoja on tarjolla runsaammin kuin on kysyntää. Erityisesti HK Scanin toiminnan siirryttyä (n. 600 työpaikkaa) Raumalle vuokralaisia irtisanoutui parin vuoden aikana laskien merkittävästi käyttöasteita. Kauttuanpuiston tuloihin käyttöasteen laskemisen on tuonut noin 180 000 euron pudotuksen.

Vuoden 2019 keskimääräinen käyttöaste on laskenut verrattuna vuoteen 2016 (94,03 %) noin 7,5 %-yksikköä. Vajaakäyttö keskittyy Kiukaisten kuntakeskukseen, jossa myös kunnan suoraan omistamia asuntoja on paljon tyhjänä, sekä ns. Eurantien alueelle, jossa taas haasteena on talojen kunto ja alueen imago. Vanhustentalojen käyttöaste on yhteistyössä perusturvan kanssa saatu nousemaan. Kesä- ja heinäkuussa käyttöasteet tippuivat huolestuttavan alas, mutta syksy oli positiivisempi ja alkuvuosi ovat olleet positiivisempia.

Talous ja kiinteistöjen remontointi

Kiinteistöjen tuotot olivat 2 189 599 € ja koko liikevaihto yhteensä 2 234 581 €. Vuokratuotot laskivat noin 54 000 € vuodesta 2018. Yhtiön kiinteistönhoitokulut laskivat n. 50 000 euroa viime vuodesta. Henkilöstökulut laskivat n. 50 000 euroa, kun siivous ulkoistettiin ja kiinteistönhoidosta jäi yksi henkilö pois. Korkokulut laskivat myös merkittävästi 91 000 eurosta vajaan 60 000 euroon. Yhtiön tulos oli 162,8 euroa negatiivinen. Ennen tilinpäätössiirtoja (asuintalovarauksen purkamien) tappio oli n. 80 000 euroa eli vuokrasta saadut tulot eivät tällä hetkellä riitä menoihin.

Koy Kauttuanpuiston rahoitus oli laskettu korkeamman vuokrausasteen vuosien pohjalta nopealle lyhennystahdille nykyiseen vuokratuloon verrattuna. Lisäksi asuntojen kunnossapito ja peruskorjausten taso oli ollut vuosikymmeniä alhainen ja viime vuosien korjausvelan kiinnikurominen on asettanut haasteita käyttötaloudelle. Talouden tervehdyttämissuunnitelman pohjatiedot mm. Euran kunnan vuokra-asumisen kehittämissuunnitelma, on laadittu. Valtiokonttorilta saatu vihreää valoa maksu-ohjelman tarkistamiseksi, mikäli talouden tervehdyttämishajelmassa puretaan ylikapasiteettia.

Korjausvelan kiinni kuromiseksi on v. 2017 - 2019 tehty merkittäviä remontteja. Korjausten taso on yli kaksinkertaistunut ja vaikuttaa yhtiön tulokseen, vaikka osa remonteista kirjataan pitkävaikutteisiin investointeihin (kulut poistetaan pidemmällä ajalla poistoina).

Korjauksilla saatiin toisaalta myös uusia asukkaita ja yhtiön talojen kiinnostavuutta lisättyä.

Arvio tulevasta kehityksestä

Vuokra-asuntojen kysyntä heikentyi 2018 -2019 vuosina, joka vuokratuottoina tarkoittaa noin 180 000 euron menetystä vuosittain. Suurten yritysten lopettamiset Eurassa näkyvät erityisesti vuokra-asuntojen kysynnässä. Tyhjiä asuntoja on 2/2020 tilanteessa 47 kpl (2/2019 32 kpl). Toimenpiteet vuokraustoiminnan tehostamiseksi ovat olleet mm. asuntojen ilmoittaminen hyvillä kuvilla netissä, asuntojen remontoiminen vastaamaan nykyajan vaatimuksia, talojen ulkoiset puitteet kunnossa, asuntotoimiston tavoitettavuus. Vuokrataso on myös tarkasteltu verraten markkinatasoon ja alhaisen käyttöasteen Eurantien asunnoissa vuokria jopa hieman laskettiin v. 2020.

Euraplus -ohjelmassa tavoitellaan työikäisen väestön määrän kehityksen kääntymistä positiiviseksi ja on esitetty uuden asuinkerrostalon rakentamista kunnan keskustaan Koy Kauttuanpuiston toimesta. Kohderyhmä on eri kuin läheiselle tontille Koy Euran Corylus toimesta rakennettavat senioritalot. Kerrostalon neliövuokrat muodostuisivat markkinatasoa huomattavasti korkeammaksi, jonka takia rakentamisesta on toistaiseksi pidättäytytty. Yli 15 euron neliövuokra on korkea, kun nyt yli 10 euron hintaisille kohteille ei tunnu löytyvät asukkaita. Yhtiön talous ei kestä lisämenoja, kun nytkään tulot eivät riitä menoihin.

JVP - Eura / Jarkko Leminen

Kulunut tilikausi 2019 on yhtiön 17. toimintakausi. Tilikauden aikana puhdistettiin Euran kunnalta ja Jujo Thermalilta tulevia jätevesiä sekä alueen sakokaivolietteitä. Vuoden 2018 lopussa LHJ:n Hallavaaran biokaasulaitos lopetti tuotantonsa, jonka jälkeen Hallavaaran altaiden vesiä ja suotovesiä on johdettu puhdistamolle. Jätevesiä käsiteltiin JVP-Euralla vuonna 2019 yhteensä 2 365 485 m³. Tästä määrästä oli Jujon osuus 66 % eli 1 555 407 m³ ja kunnan osuus 34 % eli 806 755 m³ sekä sakokaivolietteitä 2932 m³.

Toimitusjohtaja vaihtui 5.9.2019 alkaen, jonka jälkeen toimitusjohtaja on ollut puolipäiväinen. Laitoksella työskenteli laitosinsinööri ja kaksi prosessinhoitajaa.

Tuloslaskelman vertailu vuoteen 2018:

Liiketoiminnan muut kulut kasvoivat vuodesta 2018 (1 194 648 eur) vuoteen 2019 (1 406 397,16 eur) vuosi 2017 (1 281 395 eur). Suurena kuluna vuonna 2017 oli sille vuodelle kokonaan kirjattu kalanistutusprojekti (115 000 eur), jonka kesto on vuoteen 2021 asti ja jota ei enää tulla kirjaamaan tuleville vuosille. Toisaalta vuodelle 2018 kohdistunut suurempi muu kulu oli toteutumattoman laajennusvaihe III

suunnittelukulut (222 704 eur). Palkat ja palkkiot kasvoivat noin 40 000 euroa, joka selittyy toimitusjohtajajärjestelyistä. Budjetoimatonta kuluu aiheutti seoslietteen kuljetuksista syntyneet kustannukset noin 60 000 euroa 2019 vuonna.

Vuoden 2018 tilinpäätös osoitti 0 eur tappiota ja vuoden 2019 tilinpäätös osoitti -192,18 eur tappiota. Yhtiön maksuvalmius on hyvä, joskin rahat ja pankkisaamiset ovat pienentyneet edellisestä vuodesta.

Vuonna 2019 investoitiin hiekanerotukseen, välpepesuriin ja esikäsitteilyn kokonaisuus uusittiin. Flotaation kehitysinvestointi toteutettiin. Lietelavoja hankittiin. Yllämainitut suurimpina investointeina 2019 vuonna. Kokonaisinvestointimäärä oli 2019 vuonna 135 000 euroa.

Etelä-Suomen AVI teki päätöksen purkuputkiasiaista 12.12.2019. Päätökseen on kohdistettu valituksia, joiden käsittely etenee oikeusasteissa. JVP-Eura Oy saa annetun AVI:n päätöksen mukaisesti pitää puhdistettujen jätevesien purkupaikan nykyisellään. Päätöksen mukaisesti JVP-Eura Oy:n investointisuunnitelma pitää hyväksyttää AVI:ssa ja investointisuunnitelman mukaiset toimintavarmuutta lisäävät investoinnit pitää toteuttaa 30.06.2022 mennessä.

Puhdistustulokset

Puhdistamo toimi 2019 hyvin ja ympäristöluvan raja-arvot alittuivat kaikkien kuormitustekijöiden osalta. Positiivinen kehitys kuormituksen pienemisessä Eurajokeen on jatkunut huolimatta 2019 loppuvuoden poikkeavan runsaista virtauskuormituksesta. Puhdistamon ohijuoksutuksia ei ole ollut vuoden 2015 alkuvuoden jälkeen.

Teollisuuslinjan esisaostusta ryhdyttiin tehostamaan saostuskemikaalilla syksyllä 2019. Tämä on vähentänyt kiintoaine ja COD-kuormitusta biologiaan. Flotaation toimintaan on tehty pieniä muutoksia tavoitteena parempi toimintatehokkuus.

Arvio tulevasta toiminnasta

Yhtiö kehittää prosessejaan tavoitteena parantaa puhdistustuloksia edelleen. Lähtöleveysuuden tavoitteena on erityisesti parantaa laitoksen toimintavarmuutta ja hallita poikkeustilanteet, että puhdistettu vesi täyttää jatkossakin ympäristöluvan raja-arvot.

AVI:n päätös mahdollistaa purkupaikan säilyttämisen nykyisessä paikassa Eurajoessa. Yhtiössä pitää hyväksyä ja antaa investointisuunnitelma AVI:lle 30.06.2020 mennessä. AVI:n Hyväksymät investointisuunnitelman mukaiset toimintavarmuutta lisäävät hankkeet on toteutettava 30.06.2022 mennessä.

Yhtiö sai päätöksen jokivarren kiinteistöjen korvausasiaan. Päätöksestä on valitettu ja se ei ole lainvoimainen. Korvausten maksaminen suoritetaan päätöksen tullessa lainvoimaiseksi. Yhtiö ei valittanut AVI:n päätöksistä. Puhdistamo selvisi hyvin syksyn ja kevään runsaista virtauskuormituksista ja tehtaan seisakista.

4.3. Konsernituloslaskelma ja tunnusluvut

KONSERNITULOSLASKELMA	2019	2018
Toimintatuotot	36 328	36 008
Toimintakulut	-104 525	-103 148
Toimintakate	-68 198	-67 140
Verotulot	43 286	43 565
Valtionosuudet	24 118	25 358
Rahoitustuotot ja -kulut:		
Korkotuotot	4	4
Muut rahoitustuotot	162	187
Korkokulut	-343	-381
Muut rahoituskulut	-140	-178
Vuosikate	1 480	1 416
Poistot ja arvonalentumiset:		
Poistot	-6 065	-5 804
Satunnaiset erät	3	
Tilikauden tulos	-4 582	-4 389
Laskennalliset verot	26	38
Vähemmistöosuudet	10	37
TILIKAUDEN ALIJÄÄMÄ	-4 548	-4 314
	2019	2018
Toimintatuotot/Toimintakulut, %	34,8	34,9
Vuosikate / Poistot, %	24	24
Vuosikate, euroa/ asukas	127	121
Asukasmäärä	11 634	11 747

4.4. Konsernin rahoituslaskelma ja tunnusluvut

RAHOITUSLASKELMA		
	2019	2018
Toiminnan rahavirta	1284	1 138
Vuosikate	1 480	1 416
Satunnaiset erät	3	
Tilikauden verot	-2	
Tulorahoituksen korjauserä	-198	-278
		1 138
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-9 684	-6 341
Rahoitusosuudet investointeihin	41	81
Pysyvien vastaavien luovu	352	603
Toiminnan ja investointien rahavirta	-9 291	-4 519
Rahoituksen rahavirta		
Antolainojen muutokset		
Antolainojen lisäykset	-9	-2
Antolainojen vähennykset	80	258
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	5 647	933
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-2 971	-3 429
Lyhytaikaisten lainojen muutos	6 000	4 000
Oman pääoman muutokset	132	125
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen po. ja varall.	-4	-24
Vaihtomaisuuden muutos	5	-55
Saamisten muutos	-216	877
Korottomien velkojen muut	-1 380	2 203
Rahoituksen rahavirta yhteensä	7 286	4 886
RAHAVAROJEN MUUTOS	-722	367
Rahavarat 31.12	4 992	5 714
Rahavarat 1.1.	5 714	5 347

KONSERNIN RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT		
	2019	2018
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta 1 000 €	-14 089	-15 156
Investointien tulorahoitus %	15,4	22,6
Lainanhoitokate	0,6	0,5
Kassan riittävyys	15,5	18,4

4.5. Konsernitase ja tunnusluvut

1 000 €	2019	2018		2019	2018
VASTAAVAA			VASTATTAVAA		
A PYSYVÄT VASTAAVAT	100 169	96 879	A OMA PÄÄOMA	29 427	33 930
I Aineettomat hyödykkeet:	2 241	2 050	I Peruspääoma	29 747	29 747
Aineettomat oikeudet	672	574	II Arvonkorotusrahasto	420	420
Muut pitkävaikutteis. menot	1 570	1 477	III Muut omat rahastot	2 648	2 648
II Aineelliset hyödykkeet:	94 899	92 588	IV Ed. tilikausien yli-/alijäämä	1 159	5 428
Maa- ja vesialueet	7 773	7 768	V Tilikauden yli-/alijäämä	- 4 548	-4 314
Rakennukset	69 457	70 342	VÄHEMMISTÖOSUUDET	501	503
Kiinteät rakenteet ja lait	11 660	11 007	B POISTOERO JA VAP. VARAUKS.		
Koneet ja kalusto	1 933	2 216	Poistoero		
Muut aineelliset hyödykkeet	159	197	Vapaaehtoiset varaukset		
Ennakkomaksut ja keskenerä	3 917	1 058	C PAKOLLISET VARAUKSET	661	758
III Sijoitukset:		2 241	Eläkevaraukset		
Tytäryhtiöosakkeet ja osuu	393	4	Muut pakolliset varaukset	661	758
Osakkuusyhtiöosuudet*	951	585	D TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	109	140
Muut osakkeet ja osuudet	1 183	1 130	E VIERAS PÄÄOMA	81 285	73 935
Muut lainasaamiset	50	50	Pitkäaikainen korollinen	36 128	33 394
Muut saamiset	416	472	Pitkäaikainen koroton	2 073	2 174
B TOIMEKSIANTOJEN VARAT	35	62	Lyhytaikainen korollinen	27 064	20 872
C VAIHTUVAT VASTAAVAT	11 178	12 325	Lyhytaikainen koroton	16 019	17 495
I Vaihto-omaisuus	636	641	VASTATTAVAA YHTEENSÄ	111 983	109 266
II Saamiset					
Pitkäaikaiset saamiset	90	97			
Lyhytaikaiset saamiset	6 097	5 874			
III Rahoitusarvopaperit	1 153	1 047			
IV Rahat ja pankkisaamiset	3 839	4 667			
VASTAAVAA YHTEENSÄ	111 983	109 266			

Konsernitaseen tunnusluvut	2019	2018
Omavaraisuusaste %	26,9	31,9
Suhteellinen velkaantuneisuus %	76,2	70,2
Velat ja vastuut % käyttötuloista	77,9	71,7
Kertynyt yli/alijäämä (1 000 €)	-3 389	1 114
Kertynyt yli/alijäämä, €/asukas	-291	95
Konsernin lainat €/asukas	5 453	4 620
Konsernin lainakanta 31.12. (1 000 €)	63 192	54 266
Konsernin lainasaamiset 31.12. (1 000 €)	50	50
Euran asukasmäärä	11 634	11 747

5. TALOUSARVION TOTEUTUMINEN

5.1. Toteumavertailu tulosalueittain ja koko kunnasta

Ulkoinen (1 000 eur)	Alkup. TA	TA- muutos	TA muut jälkeen	TP 2019	Poikkeama
Kuntajohtaminen					
Tuotot	706	0	706	421	285
Kulut	-1 105	0	-1 105	-1 015	-90
Netto	-399	0	-399	-595	195
Vetovoimapalvelut					
Tuotot	20	0	20	51	-31
Kulut	-714	0	-714	-534	-180
Netto	-694	0	-694	-484	-210
Hallintopalvelut					
Tuotot	38	0	38	186	-148
Kulut	-860	0	-860	-875	14
Netto	-822	0	-822	-688	-134
Konsernin tukipalvelut					
Tuotot	1 914	0	1 914	1 905	9
Kulut	-8 482	-150	-8 632	-8 447	-184
Netto	-6 568	-150	-6 718	-6 542	-176
Perusturvapalvelut					
Tuotot	4 165	0	4 165	3 782	383
Kulut	-40 574	-2 250	-42 824	-43 658	834
Netto	-36 410	-2 250	-38 660	-39 876	1 217
Sivistyspalvelut					
Tuotot	1 252	0	1 252	1 431	-179
Kulut	-18 006	-1 121	-19 127	-18 458	-670
Netto	-16 755	-1 121	-17 876	-17 027	-849
Tekniset palvelut					
Tuotot	2 890	0	2 890	2 851	39
Valmistevar. muutos	0	0	0	3	-3
Kulut	-5 449	-118	-5 567	-5 543	-24
Netto	-2 559	-118	-2 677	-2 688	12
YHTEENSÄ					
Tuotot	10 985	0	10 985	10 626	358
Valmistevar. muutos				3	-3
Kulut	-75 190	-3 639	-78 829	-78 530	-300
Netto	-64 206	-3 639	-67 845	-67 900	55

Taulukossa netto= toimintakate. Konsernin tukipalveluissa on 1.4. teknisiin palveluihin takaisin siirtynyt toimitilapalvelut.

Ulkoinen / sisäinen (1 000 eur)	Alkup. TA	TA- muutos	TA muut jälkeen	TP 2019	Poikkeama
Kuntajohtaminen					
Tuotot	706	0	706	421	285
Kulut	-1 142	0	-1 142	-1 054	-88
Netto	-437	0	-437	-634	197
Vetovoimapalvelut					
Tuotot	20	0	20	51	-31
Kulut	-772	0	-772	-599	-173
Netto	-752	0	-752	-548	-205
Hallintopalvelut					
Tuotot	38	0	38	75	-36
Kulut	-1 139	0	-1 139	-954	-185
Netto	-1 101	0	-1 101	-879	-221
Konsernin tukipalvelut					
Tuotot	9 127	0	9 127	9 131	-5
Kulut	-8 945	-150	-9 095	-9 027	-68
Netto	182	-150	32	105	-73
Perusturvapalvelut					
Tuotot	4 363	0	4 363	4 026	337
Kulut	-42 749	-2 250	-44 999	-45 913	914
Netto	-38 386	-2 250	-40 636	-41 887	1 251
Sivistyspalvelut					
Tuotot	1 252	0	1 252	1 477	-225
Kulut	-22 437	-1 121	-23 558	-22 996	-562
Netto	-21 186	-1 121	-22 307	-21 519	-788
Tekniset palvelut					
Tuotot	3 068	0	3 068	3 188	-120
Valmistever. muutos	0	0	0	3	-3
Kulut	-5 595	-118	-5 713	-5 718	5
Netto	-2 526	-118	-2 644	-2 527	-118
YHTEENSÄ					
Tuotot	18 574	0	18 574	18 369	205
Valmistever. muutos				3	-3
Kulut	-82 779	-3 639	-86 418	-86 261	-158
Netto	-64 206	-3 639	-67 845	-67 900	55

Konsernin tukipalvelut sisältävät toimitilapalvelut. Käyttötalouden toteuma vertailu vastuualueittain jatkuu osassa 6.3. Seuraavalla sivulla tuloslaskelman toteumavertailu

TALOUSARVIOVERTAILU KUNTA Ulkoinen (1 000 euroa)	Alkuper. talousarvio	TA- muut.	TA muut. jälk	TP 2019	Poik- keama	Tot-%
TOIMINTATUOTOT						
myyntituotot	4 527	0	4 527	4 315	212	95,32%
maksutuotot	3 554	0	3 554	3 344	211	94,08%
tuot ja avustukset	550	0	550	699	-149	127,12%
muut toimintatuotot	2 353	0	2 353	2 268	85	96,4%
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	10 985	0	10 985	10 626	358	96,74%
Valmisteveraston muutos				3	-3	
TOIMINTAKULUT						
henkilöstökulut	-35 325	-721	-36 046	-35 650	-396	98,9%
palkat ja palkkiot	-28 270	-599	-28 869	-28 585	-285	99,01%
henkilösivukulut	-7 055	-122	-7 177	-7 066	-111	98,45%
eläkekulut	-6 052	-122	-6 174	-6 247	73	101,18%
muut henkilösivukulut	-1 194	0	-1 194	-1 111	-83	93,0%
palvelujen ostot	-27 631	-2 018	-29 649	-30 278	630	102,12%
aineet, tarvikkeet ja tavarat	-5 787	-100	-5 887	-5 384	-504	91,45%
avustukset	-5 149	-800	-5 949	-5 774	-176	97,05%
muut toimintakulut	-1 298	0	-1 298	-1 444	146	111,23%
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-75 190	-3 639	-78 829	-78 530	-300	99,62%
TOIMINTAKATE	-64 206	-3 639	-67 845	-67 900	55	-64 206
verotulot	45 400	-2 600	42 800	43 286	-486	100,08%
valtionosuudet	22 520	1 613	24 133	24 118	15	99,94%
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT						
korkotuotot	30	0	30	24	6	78,74%
muut rahoitustuotot	142	0	142	144	-2	101,24%
korkokulut	-110	0	-110	-61	-49	55,67%
muut rahoituskulut	-156	0	-156	-133	-23	85,38%
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	-94	0	-94	-27	-67	28,77%
VUOSIKATE	3 620	-4 626	-1 006	-523	-483	51,96%
Poistot ja arvonal. yhteensä	-3 623	0	-3 623	-3 726	103	102,84%
TILIKAUDEN TULOS	-3	-4 626	-4 629	-4 249	-380	91,78%
poistoeron muutos	21	0	21	21	0	100,0%
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	18	-4 626	-4 608	-4 228	-380	91,75%

VEROTULOT	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muut. jälk.	TP 2019	Poikkeama
Yhteensä	45 400	-2 600	42 800	43 286	-486
Kunnan tulovero	40 150	-2 600	37 550	38 036	-486
Kiinteistövero	3 100	0	3 100	3 194	-94
Osuus yhteisöveron tuotosta	2 150	0	2 150	2 057	93

VALTIONOSUUDET	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muut. jälk.	TP 2019	Poikkeama
Yhteensä	22 520	1 613	24 133	24 118	15
Kunnan opetus- ja kulttuuritoim	-1 210	0	-1 210	-1 204	-6
Kunnan ja peruspalv.valtionosuu	19 570	713	20 283	20 298	-15
Verotuloihin per valtos tasaus	4 160	0	4 160	4 092	68
Harkinnanvar. valtionos. korotus	0	900	900	900	0

	Tuloveroprosentti	verotettava tulo milj. €	Muutos %
2013	20,50	259	
2014	20,50	265	2,3
2015	20,50	264	-0,5
2016	20,50	265	0,3
2017	20,50	268	0,5
2018	20,50	270	1,1
2019	20,50	276	1,9

Kiinteistöveroprosentteja on Eurassa nostettu vuodelle 2016 ja niiden tuotto tilinpäätöksen mukaan oli 3,1 milj. eli noin 0,8 milj. euroa enemmän kuin 2015.

Kiinteistöveroprosentit:

Ennuste 2020 kiinteistöverojen jakaumasta

- vakituiset asuinrakennukset	0,60 %	1 441
- muut asuinrakennukset	1,10 %	216
- yleinen kiinteistövero	1,10 %	1 525
- voimalaitos	3,10 %	0
- yleishyödylliset yhteisöt	0,00 %	0
- rakentamaton rakennuspaikka	3,00 %	35

5.2. Investointiosan toteutuminen

Korvausinvestoinnit		"Alkuperäinen talousarvio"	Talousarvio muutokset	Talousarvio muut. jälk.	Toteuma 1-12/2019	Poikkeama	Toteuma %
102	KI / Muut pitkävaik.menot						
7086	Päiväkoti Lemmikki muutostyöt	-150 000	-80 000	-230 000	-246 314	16 314	107,09%
111	KI / Rakennukset						
7020	Kiinteistöjen pienet invest.	-300 000	-20 000	-320 000	-284 398	-35 602	88,87%
7054	Koulukeskus keittiö	-650 000	-270 000	-920 000	-926 605	6 605	100,72%
7063	Lukion vanhan osan korjaus	-30 000	0	-30 000	-27 054	-2 946	90,18%
7080	Pikkupirtin korjaus	-50 000	30 000	-20 000	-10 086	-9 914	50,43%
7089	Kaution päiväkoti	-20 000	0	-20 000	-5 055	-14 945	25,28%
7094	Savikon siiven vesikatot	-300 000	0	-300 000	-1 755	-298 245	0,58%
7096	Kuntonummen korjaus		-140 000	-140 000	-152 995	12 995	109,28%
8023	Vähäjärven rantasauna	-12 000	0			-12 000	0
8035	Mansikki	-60 000	0	-60 000	0	-60 000	0,0%
8040	Kotaniemen perusk. ja laajen.	-10 000	0	-10 000	0	-10 000	0,0%
111	KI / Rakennukset yhteensä	-1 432 000	-400 000	-1 832 000	-1 407 947	-424 053	76,85%
113	KI / Kiinteät rakent. ja lait.						
5007	urheilukesk. sadetusjärjestelmä	-20 000	0	-20 000	-22 500	2 500	112,5%
7049	Koulukeskus saattoliikennejärj	-250 000		-250 000	-259 190	9 192	
8000	Kaavateiden päällystys	-200 000	0	-200 000	-199 168	-832	99,58%
8037	Möljän laiturialue	-20 000	0	-20 000	-19 696	-304	98,48%
8048	Risteys,Vaskimäent/Kukkulam.t	-20 000	0	-20 000	-13 870	-6 130	69,35%
8050	Loukoisten rannan laitur	-10 000	0	-10 000	0	-10 000	0,0%
8051	Elorannan laitur	-10 000	0	-10 000	-10 367	367	103,67%
8053	Kotaniemen laitur	-10 000	0	-10 000	0	-10 000	0,0%
9004	Vanhan verkoston saneeraus	-480 000	0	-480 000	-369 320	-110 680	76,94%
113	KI / Kiinteät rakent. ja lait.	-1 035 000	0	-1 035 000	-919 761	-115 239	88,87%
116	KI / Koneet ja kalusto						
4033	Päiväkoti Lemmikin kalusteet	-25 000	0	-25 000	-24 945	-55	99,78%
5006	Kuntolaitteet	-20 000	0	-20 000	-16 658	-3 342	83,29%
5012	Pääkirjasto asiakaspalv.tiski	-30 000	0	-30 000	-28 009	-1 991	93,36%
116	KI / Koneet ja kalusto yhteensä	-75 000	0	-75 000	-69 612	-5 388	92,82%
Korvausinvestoinnit yhteensä		-2 692 000	-480 000	-3 172 000	-2 643 634	-528 366	83,34%
Menot		-2 692 000	-480 000	-3 172 000	-2 643 634	-528 366	83,34%
Tulot		0	0	0	0	0	

Laajennusinvestoinnit		Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutost j.	Toteutuma	Poikkeama	Tot-%
201	LI / Tietokoneohjelmistot						
4015	Tietostrategia ohjelma	-125 000	0	-125 000	-125 004	4	100,0%
201	LI / Tietokoneohjelmistot yhy.	-125 000	0	-125 000	-125 004	4	100,0%
213	LI / Kiinteät rakent. ja lait.						
5005	Liikuntapuisto	0	0	0	-755	755	
	Menot	-8 000	0	-8 000	-7 755	-245	96,94%
	Tulot	8 000	0	8 000	7 000	1 000	87,5%
8014	Katuval. peruskorjaus	-200 000	0	-200 000	-127 498	-72 502	63,75%
9026	Kaukovalvontajärj.täydent.	-10 000	0	-10 000	0	-10 000	0,0%
9031	Korven vesiosuuskunta, verkosto	0	0	0	-138 013	138 013	
213	LI / Kiinteät rakent. ja lait. yht.	-210 000	0	-210 000	-266 265	56 265	126,79%
216	LI / Koneet ja kalusto						
4034	Koulukeskus keittiön kalusteet	-20 000	0	-20 000	-19 600	-400	98,0%
	LI / Koneet ja kalusto yhteensä	-20 000	0	-20 000	-19 600	-400	98,0%
Laajennusinvestoinnit yhteensä		-355 000	0	-355 000	-410 869	55 869	115,74%
Menot		-363 000	0	-363 000	-417 869	54 869	115,12%
Tulot		8 000	0	8 000	7 000	1 000	87,5%

Uusinvestoinnit		Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten j.	Toteutuma	Poikkeama	Tot-%
300	UI / Aineettomat oikeudet						
1039	Euran historian kirjoitustyö	-60 000	0	-60 000	0	-60 000	0,0%
300	UI / Aineettomat oikeudet yht.	-60 000	0	-60 000	0	-60 000	0,0%
301	UI / Tietokoneohjelmistot						
1034	Raportointiohjelma	-40 000	0	-40 000	-31 871	-8 129	79,68%
1045	Etähallintaohjelma panda	-30 000	0	-30 000	-28 000	-2 000	93,33%
301	UI / Tietokoneohjelmistot yht	-70 000	0	-70 000	-59 871	-10 129	85,53%
310	UI / Maa- ja vesialueet						
1000	Maa-alueiden osto	-400 000	0	-400 000	-108 000	-292 000	27,0%
1001	Maa-alueiden myynti	100 000	0	100 000	265 648	-165 648	265,65%
310	UI / Maa- ja vesialueet yhteensä	-300 000	0	-300 000	157 648	-457 648	-52,55%
	Menot	-400 000	0	-400 000	-108 000	-292 000	27,0%
	Tulot (pys. Vast myynnit)	100 000	0	100 000	265 648	-165 648	265,65%
311	UI / Rakennukset						
7065	Päiväkoti Euranrinkilä rakent.	-1 800 000	-800 000	-2 600 000	-2 624 600	24 600	100,95%
7083	Panelian oppimiskeskus	-70 000	45 000	-25 000	-7 262	-17 738	29,05%
7102	Taksiaseman laajennus	0	-10 000	-10 000	-16 869	6 869	168,69%
311	UI / Rakennukset yhteensä	-1 870 000	-765 000	-2 635 000	-2 648 731	13 731	100,52%
313	UI / Kiinteät rakent. ja lait.						
7093	Kirkonkylän koulun uusi kaukalo	-25 000	0	-25 000	-22 958	-2 042	91,83%
8026	Liikenneturvallisuuskohteet	-20 000	0	-20 000	-13 485	-6 515	67,42%
8031	Pysäköintien kevyenliik.väyläi	-30 000	0	-30 000	-15 179	-14 821	50,6%
8041	Pentti Eskolan tien kunn.tekn.	-700 000	170 000	-530 000	-537 340	7 340	101,38%
8042	Karhuntien kunn.tekniikka	-300 000	0	-300 000	-232 331	-67 669	77,44%
8046	Ojanperäntien kunn.tekniikka	-66 000	0	-66 000	-2 570	-63 430	3,89%
8054	Harjuhaateenkierto/Honkilahti	-40 000	0	-40 000	0	-40 000	0,0%
9025	Kunn.tekniikan verkoston laaj.	-520 000	0	-520 000	-191 310	-328 690	36,79%
9030	Vesihuollon laiteinvestoinnit	-190 000	0	-190 000	-166 840	-23 160	87,81%
313	UI / Kiinteät rakent. ja lait. yht.	-1 891 000	170 000	-1 721 000	-1 182 013	-538 987	68,68%
316	UI / Koneet ja kalusto						
4032	Koulujen liikunnan kehittäminen	-30 000	0	-30 000	-29 364	-636	97,88%
316	UI / Koneet ja kalusto yhteensä	-30 000	0	-30 000	-29 364	-636	97,88%
318	UI / Muut aineelliset hyöd.						
1008	Taidehankinnat	-50 000	0	-50 000	0	-50 000	0,0%
318	UI / Muut aineell. hyöd. yhteensä	-50 000	0	-50 000	0	-50 000	0,0%
320	UI / Osakkeet ja osuudet						
1003	Satakunnan Sairaanhoidopiiri	-120 000	0	-120 000	-121 120	1 120	100,93%
1004	Osakkeiden osto	-20 000	-1 050 000	-1 070 000	-755 153	-314 847	70,58%
320	UI / Osakkeet ja Os. yhteensä	-140 000	-1 050 000	-1 190 000	-876 273	-313 727	73,64%
	Uusinvestoinnit yhteensä	-4 411 000	-1 645 000	-6 056 000	-4 638 605	-1 417 395	76,6%
	Menot	-4 511 000	-1 645 000	-6 156 000	-4 904 253	-1 251 747	79,67%
	Tulot (pysyvien vastaavien myynnit)	100 000	0	100 000	265 648	-165 648	265,65%

INVESTOINNIT YHTEENSÄ	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutost j.	Toteutuma	Poikkeama	Tot-%
RAPORTTI YHTEENSÄ	-7 458 000	-2 125 000	-9 583 000	-7 693 107	-1 889 893	80,28%
Menot	-7 566 000	-2 125 000	-9 691 000	-7 965 755	-1 725 245	82,2%
Tulot	108 000	0	108 000	272 648	-164 648	252,45%

RAHOITUSLASKELMAN TOTEUTUMINEN (1 000 €)	Alkup. TA	TA muutos	TA muut. jälkeen	TP 2019	Poik- keama	Tot-%
Toiminnan rahavirta						
Vuosikate	3 620	-4 626	-1 006	-523	-483	51,96%
Tulorahoituksen korjaukset	-250	0	-250	-104	-146	41,75%
	3 370	-4 626	-1 256	-627	-629	49,92%
Investointien rahavirta						
Investointimenot	-7 566	-2 125	-9 691	-7 966	-1 725	82,2%
Rahoitusosuudet investointimenoihin	8	0	8	7	1	87,5%
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	350	0	350	297	53	84,91%
	-7 208	-2 125	-9 333	-7 662	-1 671	82,09%
Toiminnan ja invest. rahavirta	-3 838	-6 751	-10 589	-8 288	-2 300	78,28%
Rahoituksen rahavirta						
Antolainauksen muutokset						
Antolainasaamisten lisäys	-25	0	-25	-9	-16	34,22%
Antolainasaamisten vähennys	97	0	97	80	17	82,93%
	72	0	72	72	0	99,84%
Lainakannan muutokset						
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	5 000	0	5 000	5 080	-80	101,61%
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-1 250	0	-1 250	-1 280	30	102,37%
Lyhytaikaisten lainojen muutos	0	0	0	6 000	-6 000	
	3 750	0	3 750	9 801	-6 051	261,35%
Oman pääoman muutokset	0	0	0	7	-7	
Muut maksuvalmiuden muutokset						
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	0	0	0	-8	8	
Vaihto-omaisuuden muutos	0	0	0	0	0	
Saamisten muutos	0	0	0	-503	503	
Korottomien velkojen muutos	0	0	0	1 077	-1 077	
				-1 722	1 722	
Rahoituksen rahavirta	3 822	0	3 822	8 158	-4 336	
Rahavarojen muutos	-16	-6 751	-6 767	-131	-6 636	1,93%
RAHAVARAT 31. 12.			2 041			
1. 1.			2 171	-131		

Rahoituslaskelmaan haettiin "lyhytaikaisiin lainoihin" 6 milj. lisäys muutos valtuustossa (9.12. § 96), joka ei näy laskelmassa.

5.3. Talousarvion ja toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen vastuualueittain

100 KUNTAJOHTAMINEN – Kunnanjohtaja Juha Majalahti

Valtuustoon nähden sitovat toiminnalliset tavoitteet / koko kunta

Tavoite	Toteutumista kuvaava mittari	Toteutuminen
1. Positiivinen väetönkasvu	15-64-vuotiaiden määrän suhteellisen osuuden lasku saadaan hidastettua	Työikäisten suhteellinen osuus pysyi 56,5 %:ssa, kun se aikaisempina vuosina on pudonnut 0,3- 0,6 %-yksikköä
2. Työpaikkaomavaraisuus ja työllistyminen	Työvoiman määrä ei alene, työttömyysprosentti alle 6%, ns. sakkomaksut 20% pienemmät kuin 2018	Työvoiman määrä väheni vuoden aikana 62 henkilöllä (-1,2 %). Keskimääräinen työttömyysaste oli 6,5 %, mikä on 0.13 %-yksikköä pienempi kuin vuotta aiemmin. Sakkomaksut kasvoivat n. 5.000 euroa edellisestä vuodesta ollen yhteensä 369.000 euroa.
3. Syrjäytymisen ehkäiseminen	alle 25v. työttömien määrä, jatko-opintopaikka kaikille	Alle 25-vuotiaiden työttömien määrä oli keskimäärin 35 nuorta/kk (2018; 40,3)
4. Ympäristöohjelman tekeminen	Koko kunnassa on sitouduttu ohjelman tavoitteisiin	Ympäristöohjelman valmistelu jatkuu v. 2020 palvelualueiden ja Pyhäjärvi-instituutin yhteistyönä.
5. Kuntakonsernin omistajaohjauksen vakiinnuttaminen	Käytänteet ovat yhtenäiset ja kaikkien tiedossa	Tavoitteet asetettu ja seuranta järjestetty
6. Elinkeinoelämän edellytysten tukeminen	Parannetaan sijoitusta yritysilmapiiritutkimuksessa, Aloittaneiden uusien yritysten lukumäärä 50 kpl, Myytyjen yritystonttien (rakentamaton) määrä 6 kpl	Uusia yrityksiä perustettiin vuoden aikana 56 (v. 2018 myös 56) Yritystontteja myytiin 2 (v. 2018 yht. 7)
7. Viestinnän tehostaminen	Positiivinen näkyvyys sosiaalisen median kanavissa lisääntyy	Sosiaalisessa mediassa toteutettiin 3 omaa kampanjaa ja mukana oltiin 2 yhteismarkkinoinnissa. Kunnan omien kampanjoiden näyttökerrat olivat yhteensä 162.600.
8. Henkilöstön hyvinvointi	Työhyvinvointikyselyn tulokset parantuneet, Henkilöstön sairauspoissaolot vähentyneet 10% (1-5 pv), Henkilöstön osaamisen tukeminen (koulutuspäivien lkm)	Työhyvinvointikyselyn tulokset heikentyivät maltillisesti. Vastausprosentti jäi tosin hyvin matalaksi. Syynä on todennäköisesti henkilöstöpoliittisesti hyvin haastava vuosi. Edellä mainitusta johtuen tulokset olivat myönteiset. Kyselyn perusteella on laadittu toimenpideohjelma Kaikki sairauspoissaolot vähenivät 12,8 % ja alle 4 päivän vähenivät 7,5 % Koulutuspoissaolopäivien määrä kasvoi 8,9 %
9. Osallisuuden kehittäminen	Osallisuus- ja vaikuttamisohjelman laatiminen	Osallisuus- ja vaikuttamisohjelmaa laadittiin vuoden 2019 aikana. Ohjelma on tavoitteena tuoda päätöksentekoon vuoden 2020 kevään aikana
10. Talouden tasapaino	Kunnan ja kuntakonsernin lainakanta per asukasta ei ylitä 10% keskimääräistä lainakantaa Seurataan palvelujen yksikkökustannusten kehittymistä	Kunnan lainakanta per asukasta 5-10% yli keskimääräisen. Palvelujen yksikkökustannusten seurantaan ei resursseja

Talousarvion toteutuminen vastuualueittain kuntajohtamisessa

(1 000 €)	Alkup TA	TA- muutos	TA muut. Jälkeen	TP 19	Poikkeama
Luottamushenkilöhallinto					
Tuotot	1	0	1	2	-1
Kulut	-427	0	-427	-368	-59
netto	-426	0	-426	-366	-60
Muu Kuntajohtaminen					
Tuotot	705	0	705	419	286
Kulut	-678	0	-678	-647	-31
netto	27	0	27	-229	256
Kuntajohtaminen yhteensä					
Tuotot	706	0	706	421	285
Kulut	-1 105	0	-1 105	-1 015	-90
Netto	-399	0	-399	-595	195

Kuntajohtamisen vastualueen toimintakulut alittivat budjetoidun noin 88.000 eurolla. Toimintatuotot jäivät arviosta 285.000 euroa johtuen kolmesta yksittäisestä tuloerästä. Metsän myynnissä on jo muutaman vuoden ollut tavoitteena laskea metsänhakuista saatavia tuloja, koska kunnan omistamien metsien kestävä hoito ei salli aiempina vuosina tehtyjä noin 350.000 euron hakkuita. Budjetointivaiheessa oli tuloarvioksi laitettu kuitenkin aiempien vuosien tapaan 350.000 euroa, vaikka metsänmyynnissä oli jo lähdetty siitä, että hakkuita ja myyntiä pudotetaan noin 200.000 euroon.

Muissa tuloissa 355.500 euron tuloarviosta toteutui 213.677 euroa. 142.000 euron myyntitulojen toteutumattomuus johtui siitä, että Nummenrinteen kolmen asunnon rivitaloa ei saatu yhtiötettyä vuoden aikana, koska kohteessa ilmeni korjaamistarvetta. Tästä jäi arviolta toteumatta noin 120.000 euron luovutusvoitto. Yrjö ja Hanna -säätien kanssa käydyissä senioritalon käyttöön tulevan tontin luovutuksessa ei edetty toivotussa aikataulussa. Molempien kohteiden osalta luovutusvoitot tulevat kirjautumaan vuoden 2020 tuloksi.

Kaavoitus – Kimmo Haapanen

Vuoden 2019 aikana hyväksyttiin seuraavat asema- ja ranta-asemakaavat.

Asemakaavojen ajanmukaisuuden arviointi / Kiiskinmäki; KHO:n päätös 5.3.2019, kuulutettu lainvoimaiseksi 19.3.2019

Pyhäjärven länsirannan ranta-asemakaavan muutos, Kortteli 2; hyväksytty 8.4.2019, kuulutettu lainvoimaiseksi 11.6.2019

Pyhäjärven länsirannan ranta-asemakaavan muutos, Katana II; hyväksytty 17.6.2019, kuulutettu lainvoimaiseksi 23.8.2019

Sorkkisten asemakaavan muutos, Kortteli 041, Pysäköintie; hyväksytty 16.9.2019, kuulutettu lainvoimaiseksi 1.11.2019

Kauttuanmetsän asemakaava; hyväksytty 28.10.2019, kuulutettu lainvoimaiseksi 9.1.2020

Vireillä olevat yleis-, asema- ja ranta-asemakaavat :

Kiperin asemakaava, Asemakaavan muutos, Mikolanmäki, Simulan osayleiskaava, Pyhäjärven länsirannan ranta-asemakaavan muutos, Korttelit 3 ja 3a', Kiiskinmäen asemakaavan laajennus, Korttelit 974-977 (Päivölä), Sieravuoren ranta-asemakaavan muutos ja laajennus, Fankkeen asemakaavan muutos ja laajennus, Hinnerjoen osayleiskaava, Pyhäjärven länsirannan ranta-asemakaavan II muutos (Mansikki), Euran kunnassa on kattavasti tarjolla tontteja teollisuus- ja asuntorakentamiseen, eikä painetta uusien alueiden avaamiseen ole.

VETOVOIMAPALVELUT - Anita Silanterä 31.5. saakka

Valtuustoon nähden sitovat toiminnalliset tavoitteet:

Kuntastrategia	Tavoitteet	Toimenpiteet	Mittarit
Yrittäminen ja uudet elinkeinot	Työpaikkojen määrä kasvaa	Yritysten kehittämisen tuki: tilaisuudet, neuvonta, verkostoyhteistyö Yritysten houkuttelu Euraan: tonttien ja yritysalueiden myynti	Työpaikkojen määrä Järjestettyjen tilaisuudet: 12 Yritysverkoston kehittämishanke: 1 Myytyjä yritystontteja: 6
Työ, asuminen, palvelut ja kylät	Työvoiman määrän lasku pysähtyy	Uusien asukkaiden houkuttelu: Eurassa työssäkäyvät, muut Rekrytointikampanjayhteistyö yritysten kanssa	Euraan muuttaneiden työllisten määrä kehittyä positiivisesti Kampanjan myötä onnistuneet rekrytoinnit: yritysten tyytyväisyys
Kasvuimago ja kuntakuva	Kunnan positiivinen näkyvyys mediassa lisääntyy	Aktiivinen positiivinen kunnan sisäinen viestintä Osallistava ja yhteistyöhön perustuva viestintä Aktiivinen alueen ulkopuolelle suunnattu markkinointi	Mediaseuranta Kunnan sijoittuminen yrittäjyysilmapiirikyselyissä paranee
Ympäristö- ja historiavastuu	Historia- ja kulttuurikohteiden arvostuksen ja matkailija määrän kasvattaminen	Alvar Aalto -verkoston kehittäminen Luistari-juhluvuoden järjestelyt ja siihen liittyvä markkinointiviestintä	Matkailijamäärän kasvu: opastetut ryhmät + 20% Kansainv. matkailijoiden määrä: opast. ryhmät +20%

(1 000 €)	Alkup TA	TA- muutos	TA muut. Jälkeen	TP 19	Poikkeama
Elinvoimapalvelut					
Tuotot	0	0	0	0	0
Kulut	-321	0	-321	-189	-132
netto	-321	0	-321	-189	-132
Kulttuuripalvelut					
Tuotot	20	0	20	51	-31
Kulut	-392	0	-392	-345	-47
netto	-372	0	-372	-294	-78
Vetovoimapalvelut yhteensä					
Tuotot	20	0	20	51	-31
Kulut	-714	0	-714	-534	-180
Netto	-694	0	-694	-484	-210

Matkailijamääriä voidaan mitata vain tiettyjen kohteiden, kuten esihistorian opastuskeskuksen ja Terassitalon osalta, koska niissä on pääsymaksu. Ryhmien osalta matkailijoiden kävijämäärä saadaan Alasatakunnan oppailta, mutta tieto ole vielä saatavilla. Nykyisillä käytännöillä kansainvälisten matkailijoiden määrää ei pystytä tarkemmin selvittämään.

Esihistorian opastuskeskuksen kävijämäärä nousi 45 prosenttia edellisvuotisesta Luistarin juhluvuodesta johtuen. Sen sijaan Terassitalon kävijöiden määrä laski 23 prosenttia. Erityisesti vähennys koski ryhmiä, jotka tulivat Kauttuan Klubin kautta. Ruukinpuistoa koskevat myyntiuutiset vaikuttivat alueen matkailijamääriin erityisesti kotimaisten matkailijoiden osalta.

Kulttuuripalvelut

Vuonna 2019 kuntamarkkinoinnissa keskityttiin digitaalisen viestinnän ja markkinoinnin kehittämiseen. Markkinointikampanjoita tehtiin eri mainostoimistojen kanssa sosiaalisessa mediassa ja niiden näkyvyys oli hyvä. Erityisesti markkinoitiin työpaikkoja ja houkuteltiin lapsiperheitä Euraan.

Vastuualue oli järjestämässä, toteuttamassa ja koordinoimassa kulttuuri- ja muita asukastapahtumia. Kunta tuki alueen toimijoita niiden tapahtumatuotannossa ja jakoi avustuksia. Säästösyitä kuitenkin monista toimista luovuttiin ja avustuksia leikattiin. Päiväkodin taidehankintoja ei toteutettu.

Vastuualue huolehti näyttelytoiminnasta esihistorian opastuskeskus Nauravassa lohikäärmeessä, terassitalon asunnossa, Luistarissa, pääkirjaston näyttelytilassa sekä sotekeskuksen aulassa.

Euran historiankirjoitusta jatkettiin ja koulujen kulttuurikasvatussuunnitelma päivitettiin. Eura oli mukana Alvar Aalto -kaupunkiverkostossa ja sen myötä mm. Visit Alvar Aalto -matkailuhankkeessa. Vuosi 2019 oli Luistarin löytymisen 50-vuotisjuhluvuosi ja sitä juhlistettiin monin tavoin, mm. juhlaseminaarilla ja näyttelyillä.

Elinkeinopalvelut

Vuonna 2019 tuli tieto, että Amcor Flexibles Finland Oy aikoo sulkea Euran ja Lieksan tehtaat kesällä 2020. Tämä tarkoitti, että pakkausteollisuudesta tulee vapautumaan noin 130 työpaikkaa ja tuotannon loputtua vapautuu paljon teollisuudelle sopivaa toimitilaa. Työvoiman vapautumishaasteeseen kunta, valtion viranomaiset ja paikalliset yritykset vastasivat aloittamalla tiiviin yhteistyön tilanteen normalisoimiseksi. Tavoitteena on, että Euran työttömyysaste on Satakunnan alhaisimpia myös vuonna 2021. Elinkeinopalvelut yhdessä teollisuuden kanssa käynnistivät myös uuden tuotannollisen toiminnan etsimisen vapautuviin tiloihin.

Euraan perustettiin vuonna 2019 56 uutta yritystä. Toimenpiteinä uusien yritysten syntymiseksi oli neuvontapalvelut alkaville ja Euraan sijoituville yrityksille, yritysclinikat sekä tiedottaminen vapaista toimitiloista ja tonteista. Yritysklinikalla ja yrittäjien aamukahvitilaisuuksissa keskityttiin yritysten brändäykseen ja yritysten markkinointiin.

Yritysten työvoiman saannin turvaamiseksi Sataedun kanssa tehtiin rekrykoulutuskartoitusta tavoitteena pitää euralaisille yrityksille vuonna 2020 tiedotustilaisuus koulutusvaihtoehdoista ja aloittaa rekrykoulutukset. Kunta oli mukana Satakunnan Tehtimiston helmikuussa järjestämässä Tuuks töihin-tapahtumassa Euran urheilutalolla.

Heinäkuussa kunta oli järjestämässä Euran Yrittäjien, Euran Yrittäjänäisten ja yritysten kanssa Kesän makuja – markkinointitapahtumaa. Tapahtuman teemana oli Pyhäjärvisedun tärkeä vetovoimatekijä ruoka. Tapahtumaan osallistui noin 50 yritystä.

Elinkeinopalvelut ja yritykset järjesti joulunavaustapahtuman Eurassa ja Kauttualla sekä osallistui Kiukaisten ja Panelian tapahtumien markkinointiin. Elinkeinopalvelut ja Kauttuan kyläyhdistys kutsuivat yritykset Kauttuan kylätalolle ideoimaan Kauttuan vetovoimaisuutta. Tätä ideointityötä jatketaan eri ryhmien kanssa vuonna 2020.

Kunnan kustantamassa euralaisille yrityksille tarjotussa Satakunnan Yrittäjien omistajanvaihdospalvelussa oli 27 neuvontaa ja yksi yrityskauppa.

HALLINTOPALVELUT – Hallintojohtaja Kari Kankaanranta

Talousarvion toteutuminen vastuualueittain hallintopalveluissa

(1 000 €)	Alkup TA	TA- muutos	TA muut. Jälkeen	TP 19	Poikkeama
Hallintopalvelut					
Tuotot	36	0	36	70	-34
Kulut	-509	0	-509	-484	-24
netto	-473	0	-473	-414	-59
Henkilöstöpalvelut					
Tuotot	3	0	3	117	-114
Kulut	-352	0	-352	-390	39
netto	-349	0	-349	-274	-75
Hallintopalvelut yhteensä					
Tuotot	38	0	38	186	-148
Kulut	-860	0	-860	-875	14
Netto	-822	0	-822	-688	-134

Kuntastrategia	Tavoite	Toimenpide	Mittari	Toteuma
Työ, asuminen, palvelut ja kylät - Tuotamme laadukkaita palveluita	Hallintomenettelyn ohjaaminen on laadukasta ja digitaalisaation kehittäminen hallinnossa etenee	Asianhallintajärjestelmän kehittäminen Sähköisten työvälineiden käyttöönotto TOS-projekti ja prosessien kehittäminen	Tavoitteen toteutumista arvioidaan laadullisesti osavuosikatsauksien yhteydessä	Tiedonohjaussuunnitelmaa laadittiin syksyyn 2019 asti, jonka jälkeen työskentely keskeytyi työhön varatun henkilöstöresurssin poistumisen myötä
Työ, asuminen, palvelut ja kylät - Asiantunteva ja sitoutunut henkilöstö on voimavaramme	Hallintopalveluiden toiminta vaikuttaa positiivisesti sairauspoissaolojen ja työtapaturmien määrän kehitykseen sekä henkilöstön työhyvinvoinnin ja yhdenvertaisen aseman turvaamiseen	Raportointijärjestelmän käyttöönotto ja sekä varhaisen tuen mallin kehittäminen esimieskoulutukset ja ohjeistaminen Työhyvinvointia edistävän toiminnan kehittäminen Palkkaus- ja TVA-järjestelmiä kehitetään ja ajantasaistetaan	Sairauspoissaolojen ja työtapaturmien määrä Työhyvinvointikysely syksyllä 2019	Sairauspoissaoloja vuonna 2019 oli yhteensä 11 297 kalenteripäivää. Sairauspoissaolot vähenivät edelliseen vuoteen verrattuna 1 668 kalenteripäivää. Työhyvinvointikysely toteutettiin loppuvuonna 2019 ja tähän liittyen päätettiin laatia toimenpideohjelma

Hallintopalveluiden palvelualueen perustoiminta voitiin järjestää vuoden 2019 aikana talousarvion varattujen määrärahojen puitteissa. Tavoitteiden ja toimenpiteiden osalta on huomioitava, että hallintopalveluiden normaalitoimintaa ovat rasittaneet vuoden 2019 aikana kunnan talouden ja palveluiden vakauttamisprosessin / yhteistoimintaneuvotteluiden ohjaus- ja valmistelu tehtävät sekä työterveyshuollon kilpailutuksen valmistelu. Keväällä järjestettiin poikkeuksellisesti kahdet vaalit.

Hallintopalveluiden vastuualueelle kuuluvat neuvonta- ja virastopalvelut, viestintä, vaalien järjestäminen, asiakirjahallinto sekä kunnanhallituksen

ja valtuuston valmistelu- ja täytäntöönpanotehtävät. Vuodelle 2019 asetetut toiminnalliset tavoitteet toteutuivat hallintopalveluiden vastuualueelle seuraavalla tavalla:

Tiedonohjaussuunnitelman laatiminen eteni alkuvuodesta 2019 suunnitelman mukaisesti. Työhön osoitettu henkilöstöresurssi kuitenkin puolittui keväällä 2019 ja poistui kokonaan syksyllä 2019. TOS-projektin valmistuminen on edellytyksenä asianhallintajärjestelmän versiopäivityksellä, jonka myötä tiedonhallintaa voidaan digitalisoida merkittävästi.

Henkilöstöpalvelut

Henkilöstöpalvelut vastaavat koko kunnan yleisestä henkilöstöhallinnosta, johon kuuluu muun muassa palkanlaskenta, yhteistyötoimikunnan valmistelu-tehtävät ja muu yhteistyö henkilöstön edustajien kanssa sekä henkilöstöraportointi. Lisäksi henkilöstöpalveluiden tehtävänä on edistää henkilöstön yhdenvertaista asemaa ja pyrkiä turvaamaan korkeaa työhyvinvointia sekä toisaalta tarjota työkaluja palvelualueille henkilöstöhallinnon tehostamiseksi

Raportointijärjestelmän ja varhaisen tuen mallin käyttöönotto ja koulutukset esimiehille toteutettiin alkuvuonna 2019. Esimiesiltapäiviä järjestettiin noin kahden kuukauden välein vuonna 2019. Vuoden 2018 lopulla nimetyt palkkatyöryhmät työskentelivät vuoden 2019 aikana tiiviisti. Työ on edennyt eri tahdissa, riippuen käsiteltävän henkilöstön määrästä ja lähtötilanteesta.

Työhyvinvointikysely ei osoittanut merkittäviä muutoksi koko henkilöstön työhyvinvoinnissa, kun pisteitä verrataan vuoden 2017 tuloksiin. Kokonaisuutena taarkastellen pisteet laskivat maltillisesti. Henkilöstöpoliittisesti haastavan vuoden 2019 jälkeen työhyvinvointikyselyn tulokset olivat melko hyvät. Huomioitava tosin on, että vastaajamäärä oli huomattavasti pienempi kuin vuonna 2017. Vastaajien määrä saattaa indikoida pettymystä työnantajaa kohtaan tai lievää pahoinvoinnin kasvua. Kyselystä laadittiin toimenpideohjelma loppuvuonna 2019 ja tämä hyväksyttiin yhteistyötoimikunnassa helmikuussa 2020.

KONSERNIN TUKIPALVELUT

Talousjohtaja Katja Aalto

Talousarvion toteutuminen vastualueittain konsernin tukipalveluissa

(1 000 €)	Alkup TA	TA- muutos	TA muut. Jälkeen	TP 1	Poikkeama
Laskenta-Ja					
Tietohall.Palvelut					
Tuotot	8	0	8	33	-24
Kulut	-870	0	-870	-872	2
netto	-861	0	-861	-839	-23
Maaseutupalvelut					
Tuotot	204	0	204	197	7
Kulut	-292	0	-292	-256	-36
netto	-88	0	-88	-58	-30
Konsernin tukipalvelut					
Tuotot	212	0	212	230	-18
Kulut	-1 162	0	1 162	1 128	34
Netto	-950	0	-950	-898	52

Valtuustoon nähden toiminnalliset tavoitteet:

Kuntastrategia	Tavoite	Toimenpide	Mittari	Toteuma
Työ, asuminen, palvelut ja kylät - <i>Tuotamme laadukkaita palveluita</i>	Nykyistä tehokkaammat ja laadukkaammat palvelut Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan selkeyttäminen	Asiakastapaamiset ja palvelusopimusten tekeminen Sisäisen valv. ja riskienhall. toimintaohjeen päivittäminen	Kysely vuosittain loppuvuodesta sisäisistä palveluista Käytännöt toimijoiden tiedossa ja yhtenäisiä	toimitilapalvelut siirtyneet teknisiin palveluihin, tavoitetta ei saavutettu talouden vakauttamisohjelma valmistelu vei aikaa kehittämiseltä – toimintaohje 2020 agendalla
Riskin tunnistaminen	Riskin käsittely		TA 19 tavoite	Toteuma
Kiinteistöihin liittyvät riskit	Kuntokartoitukset, korjausvelan arviointi, kiinteistökohtaiset PTS:t hinta-arvioineen.		Vanhimmat koulurakennukset ja eräät vanhustentalot	→ toimitilapalvelut siirtyneet teknisiin palveluihin, tavoitetta ei saavutettu
Tietoturvariskit	Ohjelmistojen osalta riskit pienempiä, mutta käyttäjistä lähtevät tietoturva puutteellinen		O365 projektissa käyttäjälähtöinen tietoturva esille	→ hallintopalveluiden kanssa kehitetty ja osallistuttiin mm. tietoturvahyökkäys ”Taisto2019” harjoitukseen laajennetulla johtoryhmällä

Tavoite	Mittari	Tavoitetaso	Toteutuma
Maaseututoimen tavoitteena on tukihakemusten käsittely siten, että maksatukset voidaan suorittaa ajallaan.	Käsittelyaika ja määräajat maksajavirastosopimuksen mukaisesti	Kaikki maksatukset tapahtuvat ajallaan	Käsittely ja maksatukset on hoidettu ajallaan

2019 oli konsernin tukipalveluiden kolmas toimintavuosi. Palvelualueeseen kuuluvat talous- ja it –hallinto, maaseutupalvelut ja 31.3.2019 saakka toimitilapalvelut. Toimitilapalvelut päätettiin siirtää nopealla aikataululla takaisin teknisiin palveluihin. Yhteistyö teknisten palveluiden kanssa ei sujunut ja aiheutti jatkuvaa sekaannusta, kenen tehtävistä oli kyse. Kriittisin oli kiinteistöhuollon palvelut, jossa irtisanoutumisten kautta palvelutaso laski merkittävästi.

Talous- ja tietohallintopalvelut

Palvelualueella pyrittiin edesauttamaan ajantasaisen talouden -ja riskienseurannan toteuttamista niin koko konsernissa seuraavin toimenpitein:

- Taloushallinnon ohjelmistojen, laskentatunnisteiden ja raportoinnin uudistaminen vastaamaan kuntatieto-ohjelmaa ja palveluiden kustannustehokasta johtamista. Digitalisaation avulla haetaan kustannussäästöjä ja päivitettiin järjestelmät vastaamaan uusia vaatimuksia. Investoinnin kustannuksista merkittävä osa toteutuu vasta 2020 puolella.
- Konserniyhtiöiden hallinnon ja talouden koordinoiminen osana konserniohjausta
- Kauttuanpuiston ja Uima- ja urheiluhallin kirjanpidon kehittäminen, Uima- ja urh.hallissa otettiin käyttöön uusi kirjanpito-ohjelma
- vakuutusturvan varmistaminen, kilpailutus tehty 2018
- sisäisen tarkastuksen toimintasuunnitelman laatiminen jäi osin talouden vakauttamisohjelman tekemisen jalkoihin, mutta jatketaan 2020
- Tietohallintopalvelut avusti palvelualueita siirtämään tiedonhallintansa ja käyttöjärjestelmänsä 2018 käyttöönotettuun pilvipohjaiseen O365 ratkaisuun.
- Työajanseurantaprojektin päättäminen
- Puhepalveluiden siirtäminen uuteen järjestelmään ja uuden vaihdopalvelun käyttöönotto yhdessä perusturvan ja hallintopalveluiden kanssa.

Maaseutupalvelut

Maaseutupalvelut on hoitanut sopimusten perusteella maaseutuhallinnon tehtäviä vuonna 2019 kuuden kunnan ja kaupungin alueella. (Eura, Eurajoki, Harjavalta, Kokemäki, Nakkila ja Rauma). Päätoimipaikkana on entinen Kiukaisten kunnantalo. Viikoittainen vastaanottopäivä on järjestetty Kokemäellä ja Nakkilassa. Muutoksena aiempiin vuosiin oli maaseutuelinkeinoviranomaispalvelujen myynti Huittisten kaupungille 0,2 henkilötyövuoden verran. Tämä palvelu tuotetaan Kiukaista käsin.

Aktiivitulojen lukumäärä alueella oli 17.6.2019 yhteensä 1018. Vähennystä edelliseen vuoteen 9 tilaa, joka on keskimääräistä vähemmän. Toiminnan kustannukset jaetaan kuntien kesken tilojen lukumäärän suhteessa. Euran kunnan osuus kustannuksista on 30,19 %.

Maaseututoimen kautta kulki v.2019 aikana tukea yhteensä noin 33,04 milj. euroa (2018 32,64 milj e.). Tästä euralaisten tilojen osuus 302 tilalle on 9,59 milj. euroa. Summa on samaa tasoa edellisvuoden kanssa. Maksatukset painottuvat loppuvuoteen. Tilojen keskipeltoala Eurassa on 46,5 ha ja koko YT-alueella 49,5 ha. Keskipeltopinta-alat kasvavat noin hehtaarin vuodessa.

Viljelijöitä koulutettiin keväällä tukiasioihin yhdessä tilaisuudessa yhdessä Ely-keskuksen kanssa. Maaseutuhallinto on halunnut edistää sähköistä asiointia tukihaussa ja siksi se on jo vallitsevaa. Sähköisen tukihaun osuus hakemuksista on nyt 91,7 %. Sähköinen asiointi on usein helpoittaa sekä viljelijöitä ja hallintoa. Se ei kuitenkaan tarkoita, etteikö henkilökohtaiselle neuvonnalle olisi tarvetta.

Maaseutuvirastolle annettavassa vakuutuksessa maksajavirastotehtävien hoidosta edelliseltä rahoitusvuodelta on liitteenä 59-kohtainen itsearviointilomake, jonka asteikolla 1-4 on tehtävät arvioitu hoidetun keskiarvolla 3,69 (edelliset vuodet 3,60 ja 3,57).

Maaseututoimen:

Henkilöstö	Hlötyövuodet
6	5,55

300 PERUSTURVAPALVELUT – Perusturvajohtaja Kalevi Mäkipää

Valtuustoon nähden sitovat toiminnalliset tavoitteet

Kuntastrategia Tavoitteet	Työ, asuminen, palvelut ja kylät 1. Poikkihallinnollisen ja sisäisen yhteistyön vahvistaminen kuntalaisten terveyden ja hyvinvoinnin edistämiseksi	
Toimenpiteet	Mittarit	Toteuma
<p>Työpajat, seminaarit ja kehittämispäivät</p> <p>Sähköinen kysely henkilöstölle poikkihallinnollisesta ja sisäisestä yhteistyöstä ja sen kehittämisestä oman työn tueksi</p> <p>Henkilöstökysely toteutetaan syksyllä perusturvapalveluissa</p> <p>Ehkäisevän päihdetyön rakenteiden ja toimintasuunnitelman kehittäminen</p> <p>Perhekeskuksen moniammatillinen tiimi</p>	<p>Kokoon tumiskertojen määrä</p> <p>Toteutettu kysely</p> <p>Asiakasmäärät</p>	<p>Kehittämispäiviä 13 kpl</p> <ul style="list-style-type: none"> • Johtoryhmän kehittämispäivä • Kehittämisen- ja palveluyksikön kehittämispäivä • Sote-avopalvelut: <ul style="list-style-type: none"> ○ Vastaanotto 2 kehittämispäivää ○ Fysioterapia ○ Työterveyshuolto • Vanhuspalvelut: <ul style="list-style-type: none"> ○ Esimiesten kehittämispäivä ○ Palvelukotien sh:n kehittämispäivä ○ Suvannon kehittämispäivä <p>Kotipiiriin yhteistyöpalaverit</p> <p>Kulttuuripalveluiden ja palvelukotien kanssa tapahtuva yhteistyö</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Seniori-ikäisten maaliskuu: Luentotilaisuus jkonnaisvaltain hyvinvointi ○ Musiikkiesitykset palvelukodeissa <p>Mielenterveys- ja päihdepalveluiden ja vanhuspalveluiden yhteistyö</p> <p>Lastensuojelun ja Mielenterveys- ja päihdepalveluiden yhteistyö</p> <p>Lastenneuvolan ja kirjaston yhteistyö</p> <p>Kouluterveydenhuollon ja lastenneuvolan toimintamallien kehittäminen</p> <p>Perhekeskuksen tiimien kehittämistyö</p> <ul style="list-style-type: none"> • Perhekeskuksen moniammatillinen tiimi • Tiimi kokoontuu säännöllisesti j.2. vko
Tavoitteet 2. Toiminnan vaikuttavuuden arviointi ja laadun kehittäminen		
<p>Henkilöstön koulutukset</p> <p>Sähköisen asiakaspalaute-mallin kehittäminen</p>	<p>Koulutuspäivät /työntekijä</p> <p>Asiakaspalautteiden lukumäärä</p> <p>Hoitoon ja palveluiden piiriin pääsyajat</p> <p>Palveluprosessien läpimenoajat</p>	<p>Toteutuu säännöllisesti</p> <p>Sähköisen asiakaspalaute-mallin kehittäminen</p> <ul style="list-style-type: none"> • Käytössä vastaanotossa, työterveyshuollossa, mielenterveys- ja päihdepl:lla, suun terveydenhuollossa ja neuvolassa • Raportit kuukauden välein
Tavoitteet 3. Palvelujen saatavuus ja lähipalvelut		
Lähipalvelut	<p>Hoitoon ja palveluiden piiriin pääsyajat</p> <p>Asiakasmäärät</p> <p>Lähipalveluina tuotettujen sähköisten ja muiden palveluiden lukumäärä</p>	<p>Hoitoon ja palveluiden pääsyajoja seurataan säännöllisesti kuukausittain</p> <p>→ Toteutuvat lain mukaan</p> <p>T3-ajat: Johtava lääkäri seuraa kuukausittain</p> <p>THL:n hoitopääsyajat: ilmoitetaan kunnan kotisivuilla kuukausittain.</p> <p>Toteutuu hoitotakuun puitteissa.</p> <p>Tehostettu palveluasumisen ja kotihoidon palveluiden piiriin pääseminen</p> <p>→ Toteutuu palveluasumisessa 100% (alle 3 kk) ja kotihoidon palvelujen piiriin 1-3 pv:ssä.</p> <p>Omaishoidon tuen palveluprosessiin kehittäminen. Lähes kaikki omaishoidon tuen saajat käyty läpi. Vapaiden käyttö ja muita tukimuotoja lisätty. THL:n vaatimusten mukainen asiakassuunnitelma otettu käyttöön.</p>

Tavoitteet 4. Sähköisen asioinnin ja digitaalisten palveluiden tehostaminen		
Toimenpiteet	Mittarit	Toteuma
Sähköisen yhteydenoton ja hoidon ja tarpeen arviointijärjestelmän ja itseilmoittautumisautomaatin käytön lisääminen Uusien sähköisten palvelumuotojen suunnittelu ja toteutus	Kävijä- ja käyttäjämäärien seuranta Uusien sähköisten palveluiden käyttönottomäärä	OmaOlo -palvelu Uoma-potilassiirtojärjestelmä Kompassi-menetelmä
Ympäristö- ja historiavastuu		
Tavoitteet 5. Asiakkaiden omavastuun lisääminen omasta terveydestään ja hyvinvoinnistaan		
Omahoitopalvelut, joissa asiakas itse tekee digitaalista palvelutarpeenarviota ja saa digitaalista palveluohjausta. Itsehoitoportaalien saattaminen kuntalaisten tietoisuuteen Riskiryhmien terveyskasvatusryhmät Hyte-neuvojen toiminnan juurruttaminen Erityisryhmien kotona asumista edistävät toiminnot	Sähköisen yhteydenoton ja hoidon ja tarpeen arviointijärjestelmän yhteydenottojen määrä Omahoitoportaalien linkkien lukumäärä Ryhmien ja osallistujien määrät Hyte-neuvojen asiakasmäärät Ympäri vuorokautisesta asumisyksiköstä kotiutuvien lukumäärä Ryhmien ja osallistujien määrät	Klinik Pro:n omahoito -palveluiden käytön tehostaminen OmaOlo -palvelu Some-viestintää tehostettu Syksyllä tulossa hyvinvointiryhmä. Riski- tai erityisryhmien muut esim. fysioterapiaryhmät: eivät toteutuneet, syynä resurssipula Kokemusasiantuntijoiden käyttö: ei toteutunut Yhteistyön vahvistaminen kolmannen sektorin kanssa yhdistyssuunnitelman kautta → kunnan yhdistyssuunnitelma kesken Hyte-valmentajille aloitettu omat vastaanotot 15.5.2019 x 1/vko Esite tehty Oma ajanvarauskirja lisää tavoitettavuutta Arviointi- ja kuntoutusyksikön toiminnan suunnittelu ja perustaminen. On suunniteltu ja käynnistymässä.
Kuntastrategia: Aktiiviset kuntalaiset		
Tavoitteet 6. Yhteisöllisyyden ja osallisuuden tukeminen		
Asiakasraati Sähköiset ja manuaaliset asiakaskyselyt	Kokoontumiskerrat Kyselyjen toteutus	Ikääntyneiden asiakasraati kokoontunut. Ei saatu raatia koolle, ei ilmoittautunut riittävästi osallistujia, siirtyy vuoteen 2020 Asukaskokoukset aloitettu kaikissa palvelukodeissa sekä Euran keskustan vanhustentaloilla: on toteutunut kaikissa palvelukodeissa ja vanhustentaloissa Osallisuustyöryhmän toteuttamat kyselyt ja niiden tulosten hyödyntäminen → ei toteutunut Kompassimenetelmä Pilotoitu ja otettu käyttöön.
Tavoitteet 7. Yksilö- ja perhelähtöisen toimintamallin kehittäminen		
Henkilöstön resurssointi Vastuu- ja omahoitajamallin vahvistaminen ja prosessien kuvaaminen	Vuoden aikana poislähteneiden osuus henkilöstöstä Koulutusten lukumäärä Tehdyt prosessikuvaukset	Tehdyt prosessikuvaukset: Ikääntyneiden palveluohjauksen prosessikuvaus, Varahenkilöstön varausprosessi. Omahoitajan tehtäväkuvauksen tarkentaminen kotihoidossa. On tarkennettu ja käsitelty henkilöstön kanssa. Perhekeskuksen tiimeissä nimetään perheille vastuuhenkilöt: lasten ja nuorten tiimit kokoontuvat, joka toinen viikko, asiakkaille nimetään vastuuhenkilö. Perhekeskuksen tiimien toiminnan prosessien kuvaus: valmisteilla

Talousarvion toteutuminen

(1 000 €)	Alkup TA	TA- muutos	TA muut. Jälkeen	TP 19	Poikkeama
Perusturvapalvelut hallinto					
Tuotot	8	0	8	21	-13
Kulut	-1 600	0	-1 600	-1 810	210
netto	-1 592	0	-1 592	-1 789	197
Sote-avopalvelut					
Tuotot	1 104	0	1 104	855	249
Kulut	-19 656	-800	-20 456	-20 408	-48
netto	-18 552	-800	-19 352	-19 553	201
Vanhuspalvelut					
Tuotot	2 222	0	2 222	2 213	10
Kulut	-11 041	-350	-11 391	-11 865	473
netto	-8 819	-350	-9 169	-9 652	483
Vammaispalvelut					
Tuotot	537	0	537	372	165
Kulut	-5 038	-150	-5 188	-5 211	23
netto	-4 501	-150	-4 651	-4 839	188
Lasten ja nuorten palvelut					
Tuotot	293	0	293	322	-29
Kulut	-3 239	-950	-4 189	-4 365	176
netto	-3 231	-200	-3 431	-3 608	177
Perusturvapalvelut yhteensä					
Tuotot	4 165	0	4 165	3 782	383
Kulut	-40 574	-2 250	-42 824	-43 658	834
Netto	-36 410	-2 250	-38 660	-39 876	1 217

Perusturvapalveluiden palvelualue muodostui vuonna 2019 kehittämis- ja palveluyksiköstä sekä neljästä vastuualueesta (sote-avopalveluiden, vanhuspalveluiden, vammaispalveluiden sekä lasten ja nuorten palveluiden vastuualueet).

Valtuustoon nähden sitovat toiminnalliset tavoitteet esiteltiin edellä taulukossa. Lautakuntatasoiset vastuualuekohtaiset käyttösuunnitelmassa hyväksytyt toiminnan tuloksellisuutta mittaavat mittarit, tavoitetasot ja toteutuman arvioinnit löytyvät perusturvalautakunnan käsittelemästä toimintasuunnitelmasta. Perusturvapalveluissa valmisteltiin vuonna 2019 useita eri toiminnan kehittämishankkeita, joista useimmat otetaan käyttöön vasta vuoden 2020 aikana.

Talous ja lisämäärärahat

Perusturvalautakunta esitti kunnanhallitukselle ja edelleen kunnanvaltuustolle yhteensä 2,3 milj. euron lisämäärärahaa palveluiden ostoihin vanhus-

vammais- sekä lasten ja nuorten palveluiden vastuualueelle.

Perusturvapalveluiden vuoden 2019 toimintakulut ylittyivät muutetussa talousarviossa yhteensä noin 834 000 euroa. Vuoden 2019 talousarvion tuloslaskelman perusteella palveluiden ostot ylittyivät lisämäärärahasta huolimatta kaikilla vastuualueilla. Toimintatuotot ovat toteutumassa alle talousarvion kahdella vastuualueella: sote-avopalvelut ja vammaispalvelut.

Henkilöstökuluihin varattu määräraha ylittyi noin 127 000 euroa (0,8 %). Vuoden 2018 tilinpäätökseen verraten kulut pienenevät noin 100 000 euroa. Palvelujen ostoissa määräraha ylittyi noin 553 000 euroa. Lisäksi ylittyi kotitalouksille annettavien avustuksien ja hoitotarvikkeiden määrärahat yhteensä 90 000 euroa.

Sote-avopalveluiden vastuualueella vuoden 2019 toimintakulut alittuivat muutetussa talousarviossa yhteensä noin 50 000 euroa. Henkilöstökuluihin varattu määräraha alittui noin 250 000 euroa, joka johtui pääosin täyttämättömistä

lääkärin viroista. Palvelujen ostoihin varattu määräraha ylittyi kokonaisuudessaan 140 000 euroa. Suurimmat ylitykset tulivat erikoissairaanhoidon varatun määrärahan ylityksestä, joka oli 370 000 euroa sekä lääkärintervianoston ostopalvelun määrärahan ylityksestä 110 000 euroa, joka johtui työterveyshuollon lääkärintervianostopalvelun tarpeesta.

Toimintatuotot alittuivat vuoden 2019 talousarviossa yhteensä 383 000 euroa. Suurimmat alitukset olivat myyntituotoissa 218 000 euroa sekä maksutuotoissa 188 000 euroa. Alitusta vähensi arvioitua suuremmat kotikuntakorvaukset, jotka on kirjattu muihin tuottoihin. Työterveyshuollossa tuloja oli 160 000 euroa arvioitua vähemmän, johtuen työterveyshuollon sairaanhoitopalvelujen yhtiöittämisvelvoitteesta. Lisäksi vastaanottojen asiakasmaksutuotot alittuivat budjetoidusta.

Vanhuspalveluiden vastuualueella vuoden 2019 toimintakulut ylittyivät muutettuun talousarvioon verrattuna yhteensä noin 470 000 euroa. Henkilöstökulut ylittyivät noin 350 000 euroa. Kustannusten ylitys johtuu pääosin sijaisille varatun määrärahan riittämättömyydestä. Palveluiden ostoihin varattu määräraha ylittyi 150 000 euroa, joka koostuu useammalla kustannuspaikalla syntyneestä 10 000 – 20 000 euron ylityksistä. Näitä olivat mm laboratorion sekä tekstiilihuollon ostopalvelut. Vastaavasti palveluseleihin sekä hoitotarvikkeisiin varatut määräraha alittuivat, yhteensä 30 000 euroa.

Vammaispalveluiden vastuualueella vuoden 2019 toimintakulut ylittyivät muutetussa talousarviossa yhteensä noin 20 000 euroa. Henkilöstökustannukset ylittyivät noin 40 000 euroa. Ylitys tapahtui pääosin sijaismäärärahoissa. Palvelujen ostoihin varattu määräraha ylittyi kokonaisuudessaan 80 000 euroa. Vastaavasti avustuksiin ja muuhun toimintaan varatut määrärahat alittuivat noin 100 000 euroa.

Toimintatuotot eivät toteutuneet arvioidun mukaisesti vaan alittuivat noin 165 000 euroa. Myyntituotot alittuivat talousarviossa noin 100 000, joka johtui yhden palvelukotipaikan ulosmyynnin päättymisestä sekä yhden palvelukodin kahden kuukauden asiakasmaksutuotot kirjautuvat vuoden 2020 talousarvioon. Vastuualueen toimintakate ylittyi kokonaisuudessaan noin 190 000 euroa, johtuen pääosin toimintatuottojen arvioitua huonommasta kertymisestä.

Lasten ja nuorten vastuualueella vuoden 2019 toimintakulut ylittyivät muutetussa talousarviossa noin 175 000 euroa. Ylityksestä noin 140 000 euroa koostuu ostopalvelukustannuksista. Ostopalveluina

jouduttiin hankkimaan erityisesti lasten tukihenkilö toimintaa ja tehostettua perhetyötä perheiden erityisen haastaviin ja intensiivistä työskentelyä edellyttäviin tilanteisiin. Lisäksi kotitauuluoksille annettavien avustusten määräraha ylittyi noin 55 000 euroa. Vastaavasti henkilöstökustannuksiin varattu määräraha alittui noin 20 000 euroa.

Vastuualueen tulot ylittyivät 30 000 euroa. Ylitys johtui ennakoitua suurimmista kotikuntakorvauksista. Vastuualueen toimintakate ylittyi kokonaisuudessaan noin 145 000 euroa.

Kehittämis- ja palveluyksikön vuoden 2019 talousarvion toimintakulut ylittyivät yhteensä noin 210 000 euroa. Henkilöstökustannuksiin varattu määräraha ylittyi noin 12 000 euroa. Palveluiden ostoihin varattu määräraha ylittyi noin 31 000 euroa ICT-kustannusten osalta. Hoitotarvikkeiden ostot ylittivät määrärahan 150 000 eurolla.

Yksikön toimintatuotot ylittyivät 10 000 euroa. Vastuualueen toimintakate ylittyi kokonaisuudessaan noin 200 000 euroa.

Riskienhallina ja sisäinen valvonta

Sisäisenä valvontana on annettu perusturvalautakunnalle neljännesvuosittain talouskatsaus. Talouden toteumaa käsitellään aina myös perusturvapalveluiden johtoryhmän kokouksissa. Lisäksi perusturvalautakunta on määritellyt vuoden viimeisessä kokouksessaan seuraavan vuoden laskujen hyväksyjät vastuualue- ja kustannuspaikkakohtaisesti.

Henkilöstön palkkaukseen yli kolmen kuukauden ajaksi pyydettiin täyttöluvat vakinaisen henkilöstön osalta kunnanhallitukselta ja sijaisten osalta kunnanjohtajalta / kunnan johtoryhmältä.

Sote-avopalvelut

Sote-avopalveluiden toiminnan tavoitteena on tarjota väestölle kattava palvelukokonaisuus, joka edistää ja ylläpitää asukkaiden terveyttä ja hyvinvointia sekä työ- ja toimintakykyä. Keskeisenä asiana on tukea asiakkaiden omaa vastuunottoa terveydestään ja sairauden hoidostaan. Sote-avopalveluiden työntekijöiden asiantuntemuksella tuettiin muiden toimintasektoreiden terveyttä edistäviä ratkaisuja. Sote-avopalveluihin kuuluivat vastaanottotoiminta, työterveyshuolto, suun terveydenhuolto, terveydenhuollon tukipalvelut, aikuissosiaalityö ja työllistämisyksikkö.

Vastaanottotoiminta

Sote-keskuksessa oli yhteensä kahdeksan lääkärin virkaa. Pitkäaikainen työterveyshuoltoa hoitanut lääkäri jäi eläkkeelle elokuun alussa. Loppuvuonna 2020 oli neljä lääkärin virkaa vakinaisesti täytettynä. Avoimia lääkärin virkoja ei yrityksistä huolimatta saatu täytettyä vakinaisesti. Tästä syystä avoimiin virkoihin palkattiin osittain sijaislääkäreitä ja lääkäripalveluita ostettiin ostopalveluna. Näin pystyttiin varmistamaan hoitotakuun toteutuminen lääkäreiden vastaanottopalveluissa.

Lääkärin vastaanottokäyntejä oli yhteensä 10952 ja sairaanhoitajan vastaanottokäyntejä 9525. Lääkärivajauksen vuoksi ei päästy täysin asetettuun tavoitteeseen, että lääkärin kiireettömälle vastaanotolle pääsisi aina kolmessa viikossa. T3 ajat vaihtelivatkin paljon eri viikoilla.

Työterveyshuolto

Sote-keskuksen työterveyshuolto tuotti työterveyshuollon lakisääteisiä palveluita kunnan työntekijöille, kunnan tytäryhtiöille ja yksityisille yrityksille. Työterveyshuollon sairaanhoitopalveluita tuotettiin kunnan työntekijöille ja kunnan tytäryhtiöille. Työterveyshuollon käyntejä oli yhteensä 2193. Työterveyshuollon toimintatuotot olivat 202 598 euroa ja toteutuma oli 55,5 %. Työterveyshuolto ulkoistettiin vuoden 2020 alusta Terveystalolle.

Suun terveydenhuolto

Suun terveydenhuollon perushoitopalveluita tarjottiin koko kunnan väestölle sekä Euran sote-keskuksen hoitopaikakseen valinneille vieraskuntalaisille noudattaen hyvän hoidon periaatteita ja kansallisia käypähoito-suosituksia.

Arki-iltojen ja viikonloppujen päivystyspalvelut tuotettiin alueellisena yhteistyönä Satakunnan terveyskeskusten kanssa Satasairaalassa ja yöaikana Turun yliopistollisessa keskussairaalassa. Perus-hammashoidon lisäksi oikomishoito ja suukirurgiset palvelut jatkuivat omassa terveyskeskuksessa.

Suun terveydenhuollossa hoitotakuu (6 kk) toteutui sekä kiireellisen että kiireettömän hoidon osalta koko vuoden 2019 ajan. Koko vuoden T3- ajan keskiarvo oli hammaslääkärin vastaanotolla 100 päivää ja suuhygienistin vastaanotolla 66 päivää. Suun terveydenhuollon kokonaiskäyntimäärä oli vuonna 2019 12051 käyntiä (vuonna 2018 11179).

Hoidon kattavuus hoitoon hakeutuneista euralaisista nousi vuoteen 2018 verrattuna 0.9% ja oli 34.2%. Keväällä perustettiin kuudes

hammaslääkärin virka nopeuttamaan asiakkaiden hoitoon pääsyä.

Terveydenhuollon tukipalvelut

Euran sote-keskuksen laboratoriotoiminta siirtyi liikkeenluovutuksena Satakunnan sairaanhoitopiiriin liikelaitos SataDiagille 1.3.2019. Vuonna 2019 laboratoritutkimuksia tehtiin yhteensä 68 808 kpl. Röntgenpalvelut ostettiin Satadiagilta. Kuvantamistutkimuksia tehtiin vuonna 2019 yhteensä 3156 kappaletta. Fysioterapeuttien suoravastaanotto-toiminta aloitettiin 7.1. 2019 ja toimintamalli todettiin hyväksi

Työikäisten sosiaalipalvelut

Työikäisten sosiaalipalveluiden tarkoituksena on edistää ja ylläpitää yksilöiden ja heidän perheidensä sosiaalista turvallisuutta ja hyvinvointia tukemalla asiakkaiden ja heidän perheidensä kykyä selviytyä arjen haasteista. Palvelut toteutetaan asiakkaita aktiivisten ja heitä kunnioittaen.

Ehkäisevään ja täydentävään toimeentulotukeen kului ennakoitua enemmän määrärahoja: toimeentulotukeen oli budjetoitu 24 000 euroa ja siihen kului 43 000 euroa. Työmarkkinatuen kuntaosuus ylitti talousarvion 59 000 eurolla.

Mielenterveys ja päihdepalvelut

Mielenterveys- ja päihdepalveluihin kuuluvat mielenterveys- ja päihdepoliikklinikka, mielenterveyskuntoutujien päivätoiminta Pajuranta, Kotipiirin päivätoiminta sekä tukihenkilötoiminta. Työikäisten sosiaalipalvelut ovat nykyään lähellä sote-keskuksessa. Mielenterveys- ja päihdepalveluissa tehtiin kehittämisprojekti, joka jatkuu vielä vuonna 2020.

Työllisyysyksikkö

Työllisyysyksikkö liitettiin sote-avopalveluihin kesällä 2019. Työllisyysyksikkö tarjoaa euralaisille työllistämispalveluita ja pyrkii edistämään moniammatillisen yhteistyön avulla asiakkaiden työ- ja toimintakykyä. Työllisyysyksikkö tekee yhteistyötä TE-toimiston, Kelan ja TYP-toiminnan kanssa. Työllisyysyksikköön kuuluvat nuorten työpaja, kuntouttava työtoiminta ja toimintakeskus. Uusia toimintamalleja on työstetty syksyllä 2019 ja työtä jatketaan vuonna 2020.

Erikoissairaanhoito

Euran kunta kuuluu Satakunnan sairaanhoitopiiriin ja erikoissairaanhoidon palvelut ostettiin pääasiassa sieltä. Yliopistosairaalasoinen erikoissairaanhoito ostettiin pääasiassa Varsinais-Suomen

sairaanhoitopiiriltä. Tiettyjä peruserikoissairaanhoidon palveluja ostettiin myös Rauman kaupungilta.

Erikoissairaanhoidon menoihin pystytään vaikuttamaan osittain panostamalla toimivan perusterveydenhuollon palveluihin. Kansansairauksien tehokas hoito perustasolla on tärkeää, jotta asiakkaat eivät ohjaudu kalliiseen jatkohoitoon erikoissairaaloihin. Erikoissairaanhoidon menoissa on kuitenkin vuosittaista vaihtelua.

Vanhuspalvelut

Vanhuspalveluiden vastuualue sisälsi vuonna 2019 seuraavat palvelut: asiakas- ja palveluohjaus, sosiaaliohjaus, seniorineuvola, omaishoidon tuki, ikäihmisten päivätoiminta, muistisairauksien poliklinikka, kotihoito, kotihoidon tukipalvelut, tehostettu palveluasuminen ja määräaikainen kuntoutus tehostetussa palveluasumisessa, perhehoito, terveyskeskussairaala sekä kotisairaaloiminta.

Vanhuspalvelujen tavoitteena on, että ikäihmiset voivat asua omissa kodeissaan mahdollisimman pitkään. Palvelutuotanto pyrittiin järjestämään tätä toimintaa tukevaksi. Asiakas muutti palvelukotiin vasta sitten, kun kaikki kotona asumista tukevat palvelut oli todettu riittämättömiksi. Kaikissa yksiköissä tehtiin laadukasta perustyötä sekä erilaisia kehittämistoimia tämän tavoitteen tukemiseksi. Ikäihmisten hyvinvointia pyrittiin edistämään vuoden aikana monin tavoin.

Avohoito- ja palveluohjaus

Ikäkeskuksen sosiaaliohjaaja, geronomi ja seniorineuvolan sairaanhoitaja toteuttivat vanhusten palveluohjausta ja neuvontaa vuonna 2019 puhelimitse ja kotikäynneillä. Seniorineuvola tarjosi ikäihmisille ennaltaehkäisevää lähipalvelua viidessä toimipisteessä eri puolilla Euraa. Seniorineuvolaan soitettiin n. 280 asiakaspuhelua kuukaudessa, joista hoidollisiksi tilastoituja oli n. 30 puhelua kuukaudessa. Vastaanotolla kävi n. 70 ikääntynyttä kuukaudessa ja kotikäyntejä tehtiin n. 10 kuukaudessa. Lisäksi Seniorineuvola jalkautui eläkeläisjärjestöjen tilaisuuksiin sekä järjesti kuusi hyvinvointia edistävää tapahtumaa eri teemoista vuoden aikana. Seniorineuvola koordinoi myös veteraanien palvelua- ja kuntoutusta.'

Lähisairaalahoido

Lähisairaalahoitoon kuuluvat terveyskeskussairaala ja kotisairaala. Vuodeosasto toimi 20-paikkaisena akuuttiosastona. Palveluketjujen sujuvoittamisen myötä potilaat kyettiin kotiuttamaan tai siirtämään jatkohoitopaikkaan nopeasti sairaalahoidon tarpeen päätyttyä. Terveyskeskussairaalan vuodeosastolle siirtyi erikoissairaanhoidosta aiempaa vaativahoitoisempia potilaita, ja siksi osaamisen kehittämiseen ja hoitoprosessien sujuvoittamiseen kiinnitettiin erityistä huomiota.

Hoitojaksoja oli 832 ja nettohoitopäiviä 5824. Keskimääräinen hoitoaika oli 6,94 vuorokautta. Hoidetuista potilaista kaksi kolmasosaa oli yli 75-vuotiaita. Vuodeosaston keskimääräinen kuormitusprosentti oli alle 90.

Kotisairaala toimii osana terveyskeskussairaala ja tuottaa perusterveydenhuollon sairaalatasoista hoitoa asiakkaan kotiin. Vuoden 2019 aikana toteutettiin useita vaativia työikäisten saattohoitoja kotona. Valtaosa asiakkaista oli ikäihmisiä. Kotisairaalassa hoidettavien potilaiden määrä oli keskimäärin 200 kuukaudessa. Hoitokontakteja kertyi keskimäärin 1000 kuukaudessa. Kotisairaalan toiminta vakiintui tasolle, jolla kyettiin vastaamaan palvelutarpeen kysyntään.

Kotona asumista tukevat palvelut

Kotona asumista tukeviin palveluihin kuuluvat kotihoito, kotihoidon tukipalvelut, vanhusten omaishoidon tuki, ikäihmisten päivätoiminta, muu sosiaalityö ja vanhusten asuntojen korjausavustukset.

Joulukuussa 2019 säännöllisen kotihoidon piirissä oli 206 asiakasta. Yhteensä kotihoidolla oli 275 asiakasta. Tukipalvelujen piirissä oli vuoden lopussa 303 asiakasta, joihin sisältyi myös säännöllistä kotihoitoa saavat asiakkaat. Kuntouttavan työtoiminnan ja avotyön työntekijät hoitivat tukipalvelujen toteuttamisessa paljon avustavia työtehtäviä.

Työtehtävien optimoinnissa kiinnitettiin paljon huomiota omahoitajuuden toteutumiseen, kun reittejä ja asiakkaita jaettiin. Toiminnan tehostaminen jatkuu vielä vuonna 2020, jotta reitit ja asiakkaat ovat järkevästi suunniteltu jokaisella omahoitajalla.

Kotihoidon kasvavaan palvelutarpeen vuoksi aloitettiin marraskuussa 2019 hyvinvointitekniologian pilotointi. Teknologian avulla asiakkaan hoidon toteutuminen ja asiakkaan turvallisuus

pyritään varmistamaan ilman hoitajan henkilökohtaista käyntiä

Päivätoimintaa järjestettiin Osmanrinteen päiväkeskuksessa sekä kiertävänä toimintana Kiukaisissa, Paneliassa ja Honkilahdella. Panelian päivätoiminnasta luovuttiin vuoden 2019 lopussa ja se yhdistettiin Kiukaisten päivätoimintaan. Asiakkaita ryhmissä oli keskimäärin 20-25. Päivätoiminnan asiakkaille tehdyn kyselyn mukaan asiakkaat kokivat päivätoiminnan mielekkääksi ja yksilölliseksi toiminnaksi.

Omaishoidon tuen piirissä oli yhteensä 76 vanhuskotitaloutta. Omaishoitajille järjestettiin yksi valmennuskurssi vuoden 2019 aikana yhteistyössä vammaispalvelujen kanssa. Lähes kaikki omaishoitajat tavattiin vuoden aikana, jolloin päivitettiin tarvittavia tukia ja otettiin käyttöön THL:n vaatimusten mukainen asiakassuunnitelma. Sosiaalihuoltolain mukaisen kuljetuspalvelun piirissä oli vuoden lopussa 51 henkilöä. Korjausavustusta myönnettiin vuonna 2019 30 henkilölle.

Ympäri vuorokautinen hoito

Euran kunnalla on neljä ikäihmisille tarkoitettua palvelukotia: Viljavainio, Tolppämäki, Osmanrinne ja Suvanto. Palvelukotien toiminta järjestettiin mahdollisimman taloudellisesti ja laadukkaasti.

Kehittämisen tavoitteena olivat yhteistyön vahvistaminen eri sidosryhmien kanssa, henkilöstön osaamisen kehittäminen, yhteisten toimintatapojen kehittäminen sekä henkilöstön työhyvinvoinnin kehittäminen. Kaikissa palvelukodeissa tehtiin kaksi RaVa-poikkileikkaustutkimusta vuoden aikana. Tutkimusten perusteella tarkasteltiin tarvittaessa asiakkaan palvelutarvetta.

Palvelukoti Osmanrinteessä kehitettiin edelleen määräaikaista kuntoutustoimintaa. Osasto Pihlaja jatkoi määräaikaista hoitoa antavana osastona. Määräaikaisilla paikoilla kuntoutusjaksojen pituudet vaihtelivat yhdestä viikosta kolmeen kuukauteen. Määräaikaisella hoitajaksolla olleista n. 60% kotiutui suunnitellusti. Osasto Pihlajan muuttamista omaksi arviointi- ja kuntoutusyksiköksi valmisteltiin vuoden aikana mutta uusi yksikkö käynnistyy vasta keväällä 2020.

Työntekijöiden lyhytaikaisia poissaoloja seurattiin ja keskusteluja varhaisen tuen mallin mukaisesti käytiin aiempaa enemmän. Hoitajapula on kuormittanut työntekijöitä. Palvelukotien välillä aloitettiin työkierto tukemaan työssäjaksamista ja ammatillista kehittymistä. Kuntouttavan työtoiminnan työntekijät tekivät paljon avustavia työtehtäviä kaikissa palvelukodeissa.

Vanhuspalveluissa jatkettiin tehostetun palveluasumisen palveluseteli-järjestelmän käyttöä. Palveluseteli oli toissijainen vaihtoehto ja sitä tarjottiin asiakkaalle, jos kunnan omissa palvelukodeissa ei ollut tilaa. Palvelusetelin keskimääräinen arvo pitkäaikaisessa tehostetussa 87,57 euroa hoitopäivältä

Vanhusten perhehoito

Ikäihmisten perhehoito tarjoaa hoivaa ja huolenpitoa ikäihmisille, joilla on toimintakykyä vielä kohtuullisesti jäljellä. Eura toimi vuonna 2019 edelleen isäntäkuntana seudullisessa ikäihmisten perhehoidossa, jossa ovat mukana Euran lisäksi Rauma, Huittinen, Eurajoki, Nakkila, Harjavalta ja Kokemäki.

Vuoden lopussa seudullisia perhekoteja oli 14 eri puolilla Satakuntaa ja ne olivat yhteisesti seudullisten kuntien käytettävissä. Kiertäviä perhehoitajia oli käytettävissä 15. Euralaisia ikäihmisiä oli sijoitettuna perhekoteihin joko pitkä- tai lyhytaikaispaikoille 15-18 ikäihmistä kuukaudessa. Kotiin annettavaa perhehoitoa sai yhteensä 19 asiakasta sekä osavuorokautista päivähoitoa yksi asiakas.

Vammaispalvelut

Vammaispalveluiden vastualueeseen kuuluivat vuonna 2019 asiakas- ja palveluohjaus, kuntoutusohjaus, arjen toimintaa ja asumista tukevat palvelut, henkilökohtainen apu, omaishoidon tuki, asumis- ja palvelut, perhehoito sekä työ- ja päivätoiminta.

Vuoden 2019 aikana sosiaalipalvelupäällikön virka lakkautettiin. Tämän jälkeen vanhuspalveluiden johtava sosiaaliryhtymä toimi vammaispalveluista vastaavana viranhaltijana. Yhteistyötä vanhus- ja vammaispalveluiden vastualueiden välillä lisättiin

Vammaisten asiakas- ja palveluohjaus

Vammaisten asiakas- ja palveluohjaus järjestettiin Euran sote-keskuksessa sosiaaliohjaajan ja sosiaalipalvelupäällikön toimesta. Ohjauksen lisäksi työskentely sisälsi sosiaalityötä eri muodoissaan; erilaisten etuuksien myöntämistä sekä päätösten valmistelua ja seuranta. Myös kuntoutusohjaaja teki osaltaan kehitysvammaisten asiakas- ja palveluohjausta. Vammaisten asiakas- ja palveluohjauksessa pilotoitiin vuonna 2019 Kompassi-menetelmää.

Vammaisten avohuolto

Kuntoutusohjaajan pääasiallinen tehtävä oli työskennellä kehitysvammaisten lasten, nuorten, aikuisten ja heidän perheidensä kanssa. Asiakkaita oli vuoden aikana yhteensä n. 60. Henkilökohtaista apua sai vuonna 2019 44 henkilöä. Henkilökohtainen apu toteutettiin pääasiallisesti työnantajamallilla, jossa avustettava toimi avustajansa työnantajana kunnan maksaessa korvauksen.

Euran toimintakeskuksessa järjestettiin vammaisille päivätoimintaa, työtoimintaa ja avotyötä. Itsenäisesti asuville kehitysvammaisille järjestettiin asumisvalmennusta. Toimintakeskus toimi vuonna 2019 kolmessa eri toimipisteessä: Wäentupa ja Holvikellari Eurassa sekä Päivätuuli Kiukaisissa. Wäentupa ja Holvikellari yhdistyivät loppuvuodesta ja muuttivat yhteisiin tiloihin Kuntonummeen. Lisäksi vaikeavammaisten päivätoimintaa järjestettiin Invapirtillä Eurassa sekä Rantaniityssä Kiukaisissa. Toimintakeskus siirtyi vammaispalvelujen alaisuudesta osaksi työllisyysyksikköä 1.6.2019 alkaen.

Vammaisten ja kv. asumispalvelut

Vaikeavammaisten asumispalvelut järjestettiin pääsääntöisesti Palvelukoti Rantaniityssä, joka myös lyhytaikaisia hoitajaksoja kotona asumisen tukemiseksi kahdella intervallipaikalla. Kehitysvammaisten asumispalvelut järjestettiin Palvelukoti Joenpesässä, Tuulenpesässä, Peiponpesässä ja Nuutissa.

Jokimutkan alueen rivitalot toimivat palvelukotien yhteydessä tukiasuntoina kehitysvammaisille ja vammaisille. Vuoden 2019 tavoitteena oli tuetun asumisen lisääminen sekä vammaisten kotona asumisen tukeminen. Vuoden 2019 aikana Joenpesässä, Tuulenpesässä ja Rantaniityssä piti tehdä sisäremonttia teknisen toimen toteuttamana. Rantaniityn rakennettiin uudet esteettömät saunatilat sekä ilmastointi päivitettiin jäädyttäväksi. Muita luvattuja remonteja ei tehty, vaan ne siirtyivät eteenpäin

Lasten ja nuorten palvelut

Talousarviovuonna perhekeskustoimintamallin mukaisia toimintoja on saatu käynnistettyä. Euran perhekeskuksen moniammatilliset tiimit

(Lapsiperheteriimi ja Nuorten tiimi) kokoontuvat säännöllisesti. Tiimeissä on tehty tiimitoiminnan kehittämistyötä sekä toteutettu moniammatillisia palvelusuunnitelmia asiakasperheille (viidelle asiakasperheelle). Tiimien moniammatillista asiantuntijuutta on eri sisote-työntekijöillä ollut mahdollisuus hyödyntää myös konsultoiden.

Perhekeskuksessa on aloitettu perhekeskuksen ryhmätoimintaa lapsiperheiden leikkikenttätaapaamisten (avoin ryhmä) ja lasten kesätoiminnan (koottu ryhmä) muodossa. Perhekeskuksessa on toiminut myös Lapsiparkki-palvelu (lapsiperheiden sosiaalipalveluiden asiakasperheille).

Talousarviovuodelle asetettujen tavoitteiden saavuttaminen on osittain ollut haastavaa henkilöstön vaihtuvuuden ja rekrytointivaikeuksien vuoksi. Sosiaalityöntekijöiden kolmesta virasta on yksi ollut täyttämättä lähes tauotta. Sosiaaliohjaajavajaus puolestaan on merkinnyt sitä, että Sosiaalihuoltolain mukaiset sosiaaliohjaajan tehtävät ovat olleet kahden sosiaalityöntekijän harteilla eikä ennalta ehkäisevä tuki ole ehtinyt riittävän ajoissa käyttöön. Se on näkynyt siinä, että perheiden ongelmat ovat pitkittyneet ja kasautuneet ja tilanne päätynyt lopulta lastensuojeluasiakkuuteen. Suunnitelmalliselle ja tavoitteelliselle sosiaalityölle ei ole ollut riittävästi aikaa eikä resursseja, mikä on näkynyt runsaana ostopalvelujen käyttämisenä akuuteiksi muodostuneissa tilanteissa. Ei ole ehditty myöskään tekemään riittävästi asiakkuusseulontaa lastensuojelulain ja sosiaalihuoltolain mukaisten asiakkuuksien välillä, mikä on lisännyt lukumääräisesti lastensuojelun asiakkaita.

Perhekeskuksen palveluohjaaja irtisanoutui elokuun alusta 2019 ja uusi palveluohjaaja saatiin kunnan vakauttamistoimien syystä rekrytoitua vasta joulukuun 2019 alusta. Tämä hidasti perhekeskuksen ryhmätoimintojen aloittamista ja laajentamista. Puheterapeutti irtisanoutui syyskuussa 2019, eikä uutta saatu rekrytoitua. Puheterapiapalveluita on tästä syystä jouduttu hankkimaan ostopalveluina. Puheterapian ostopalvelunkin vähäisen tarjonnan määrästä johtuen monet puheterapiaa tarvitsevat lapset ovat joutuneet odottamaan palvelua.

Tunnusluvut, toiminta ja talous	2015	2016	2017	2018	2019
Lasten ja nuorten perhe- ja laitoshoidon asiakkaiden hoitopäivät vuodessa	10762	9913	8312	6430	4068
Kodin ulkopuolelle sijoitetut 0-17 -vuotiaat , 31.12.2019	26	25	28	27	35
Lastensuojelun avohuollollisten tukitoimien piirissä 0-17 vuotiaita	170	180	157	127	130
Lastenvalvojan vahvistamat sopimukset lapsen huollosta, tapaamisoikeudesta ja asumisesta	113	136	103	116	96
Lastenvalvojan vahvistamia elatusapusopimuksia	117	119	133	111	120
Kasvatus- ja perheneuvonnan asiakkaat vuoden aikana	74	62	50	178	140

400 SIVISTYSPALVELUT – sivistysjohtaja Teija Vuohijoki

Valtuuston nähdn sitovat toiminnalliset tavoitteet:

Euran kunnan strategia Työ, asuminen, palvelut ja kylät		
Tavoitteet	Toimenpiteet	Toteutuma
Laadullisesti ja määrälliset hyvätasoiset kasvatusta ja opetuspalvelut		-Muodollisesti päteviä opettajia 100 % (lukio), tavoite on toteutunut. Perusopetus 98 %. -Kaikki 9-luokkalaiset saavat päättötodistuksen ja jatko-opiskelupaikan keväällä 2019. - Kaikki saivat päättötodistuksen ja jatko-opiskelupaikan. -Esiopetuksen, perusopetuksen ja lukion opetussuunnitelmaan perustuvat suunnitelmat sekä itsearviointit. - Kasvun, oppimisen ja hyvinvoinnin tuen arviointi strukturoidulla mittarilla esiopetuksesta lukioon toteutetaan keväällä 2019. - Arvioinnit toteutuivat suunnitellusti. Tulokset on raportoitu sivistyslautakunnalle, sekä esimiehille ja henkilöstölle. Arviointien tuloksia on käytetty hyväksi lukuvuoden 2019-2020 suunnittelussa. - 80 % oppilaista ja opiskelijoista on tyytyväisiä opiskelijahuollon laatuun ja määrään Kouluterveyskyselyssä 81,4 % tyytyväisiä oppilashuollon laatuun ja määrään. -Strukturoitu menetelmä Päivitetty varhaiskasvatussuunnitelma otettu käyttöön 1.8.2019.
1. Varhaiskasvatuksen toiminnan kehittäminen ja muuttaminen varhaiskasvatussuunnitelman mukaiseksi 2. Aamu- ja iltapäivätoiminnan kehittäminen ja vakinaistaminen palveluna	Hyvä opiskelijahuolto, lasten ja nuorten hyvinvoinnin edistäminen ja syrjäytymisen ehkäiseminen Muuttuneiden varhaiskasvatuksen käytäntöjen ja toimintatapojen kirjaaminen ja arviointi strukturoidulla menetelmällä (lapset, huoltajat, henkilöstö) Aamu- ja iltapäivätoiminta vakinaistetaan ainakin iltapäivätoiminnan osalta kaikkien alakoulujen yhteydessä vakinaisen henkilöstön voimin	Toteutunut. Henkilöstölle järjestetty koulutusta päivitykseen liittyen.- Päivitetty esiopetussuunnitelma otetaan käyttöön 1.8.2019. Toteutunut. Aamu- ja iltapäivätoiminnan arviointikyselyt (oppilaat, huoltajat). Toteutuneet suunnitellusti ja tulokset on raportoitu sivistyslautakunnalle ja henkilöstölle. Tuloksia on huomioitu lv. 2019-2020 suunnittelussa ja käytännössä. Aloitetaan A1-kielen opetus Eurassa 1. luokalla 1.8.2019 alkaen. Opetusta lisätään yhteensä 2 vuosiviikkotuntia vuosiluokilla 1-2 1.8.2019 alkaen. A1-kieli aloitettu 1-2 vuosiluokille. Sähköisten välineiden hankinta vuosiluokille 4. ja 7. Laitteet hankittu. Opettajille suunnatut koulutukset Opettajien koulutus ei toteutunut suunnitellusti. Osittain toteutunut, käyttö voisi olla vielä aktiivisempaa.
3. Perusopetuksen laadun ja opetussuunnitelman kehittäminen	Kielen opetuksen varhentaminen perusopetuksessa Digitalisaatio-hanke etenee suunnitelman mukaisesti Päivitetyn kulttuurikasvatussuunnitelman aktiivinen käyttö Yrittäjyyskasvatus: suunnitelman laatiminen vuonna 2019 Erityisopetuksen kehittäminen	Toteutunut. Henkilöstölle järjestetty koulutusta päivitykseen liittyen.- Päivitetty esiopetussuunnitelma otetaan käyttöön 1.8.2019. Toteutunut. Aamu- ja iltapäivätoiminnan arviointikyselyt (oppilaat, huoltajat). Toteutuneet suunnitellusti ja tulokset on raportoitu sivistyslautakunnalle ja henkilöstölle. Tuloksia on huomioitu lv. 2019-2020 suunnittelussa ja käytännössä. Aloitetaan A1-kielen opetus Eurassa 1. luokalla 1.8.2019 alkaen. Opetusta lisätään yhteensä 2 vuosiviikkotuntia vuosiluokilla 1-2 1.8.2019 alkaen. A1-kieli aloitettu 1-2 vuosiluokille. Sähköisten välineiden hankinta vuosiluokille 4. ja 7. Laitteet hankittu. Opettajille suunnatut koulutukset Opettajien koulutus ei toteutunut suunnitellusti. Osittain toteutunut, käyttö voisi olla vielä aktiivisempaa. Päivitetty yrittäjyyskasvatussuunnitelma valmistuu vuoden 2019 aikana. Valmistuu keväällä 2020. Erityisopetuksen kehittämissuunnitelma valmistuu vuoden 2019 aikana. Valmistuu keväällä 2020.
4. Lukion laadun ja kilpailukykyyn turvaaminen sekä se, että Euran lukio säilyttää kilpailukykyisyytensä perusopetuksen jälkeisenä jatko-opintovaihtoehtona	Kurssitarjonnan säilyttäminen nykyisenä	Yo-tilastot: sijoittuminen valtakunnallisissa lukiovertailuissa selvästi valtakunnallista keskitasoa paremmin. Euran lukio oli STT:n mittauksessa Satakunnan paras lukio 2019. Kurssitarjonta: toteutui. Tuntikehystä karsittiin hieman kurssitarjontaa vähentämättä.

<p>5. Palvelujen saatavuus kokon kunnan alueella</p>	<p>Lukion markkinointi</p> <p>Digitalisaatio etenee suunnitelman mukaisesti</p> <p>Selvitys maksuttomasta lukiosta</p> <p>Lukion vanhan osan saneeraus</p> <p>Oppimiskeskusten suunnittelemine etenee Honkilahdelle, Hinnerjoelle ja Paneliaan.</p> <p>Kauttuan päiväkodin suunnittelu</p> <p>Suvituulen päiväkodin suunnittelu</p> <p>Päiväkoti Lemmikin peruskorjaus etenee hankesuunnitelman mukaisesti</p> <p>Päiväkoti Euranrinkilän suunnittelu ja rakentaminen etenee</p>	<p>Vähintään 45 % Euran yhteiskoulun oppilaista siirtyy Euran lukioon. Ei ole toteutunut (40 % siirtyi).</p> <p>- Sähköisten välineiden hankinta - Toteutunut.</p> <p>Selvitys maksuttomasta lukiosta valmistuu vuonna 2019. Selvitys valmistui ja siitä on raportoitu sivistyslautakunnalle 13.6.2019.</p> <p>- Vanhan osan luokkatilat saatetaan vastaamaan nykyvaatimuksia (erityisesti luonnontieteet) OPH:n ohjeiden mukaisesti.</p> <p>Hanke on viivästynyt ja aloitetaan 2020.</p> <p>Hankesuunnitelmat valmistuvat vuonna 2019 (Hinnerjoki, Honkilahti, Panelia). Panelian oppimiskeskuksen hankesuunnitelma hyväksyttiin 28.10.2019 § 78.</p> <p>- Etelä-Euran ratkaisuihin varhaiskasvatukseen ja perusopetuksen osalta tehdään selvitys (Kuntamaisema Oy) vuoden 2020 aikana.</p> <p>- Kauttuan päiväkodin ja Euranrinkilän osalta tehdään selvitys (Kuntamaisema Oy) vuoden 2020 aikana.</p> <p>Suvituulen tilojen peruskorjauksen hankesuunnittelu ei toteutunut.</p> <p>Päiväkoti Lemmikin laajennus otetaan käyttöön 1.8.2019. Toteutui suunnitellusti.</p> <p>Rakentaminen aloitetaan keväällä 2019.</p> <p>Päiväkoti Euranrinkilän hankesuunnitelma sekä rakentamisen aloittaminen toteutuivat vuoden 2019 aikana.</p>
<p>Sivistyspalveluiden palvelualueen kehittäminen hyvässä yhteistyössä ja asiakkaan roolia vahvistaen palvelujen suunnittelussa, kehittämisessä ja tuottamisessa.</p> <p>Moniammatillisen yhteistyön edelleen kehittäminen</p> <p>Lape-palvelujen kehittäminen yhteistyössä perusturvapalvelujen kanssa</p>	<p>Kehittämispäivät, esimiesten koulutuspäivät, työpajat</p> <p>Perhekeskuksen moniammatillinen tiimi</p> <p>Lape-työn jalkautuminen Euraan</p>	<p>Järjestettiin kunnan yhteisiä esimiespäiviä ja sivistyspalvelutoimiston ja oppilashuollon kehittämispäiviä (molempia 2). Lisäksi osallistuttu Lounais-Suomen AVI:n rehtoreille suunnattuihin koulutuksiin.</p> <p>Asiakasmäärät</p> <p>Moniammatillinen tiimi (alle kouluikäiset lapset) kokoontui keväällä 2019 joka toinen viikko ja syksyllä joka kolmas viikko. Jokaisella kerralla on käsitelty vähintään yhden lapsiperheen asioita ja päätetty tukitoimista, joita on lähdetty moniammatillisesti toteuttamaan yhdessä perheen kanssa.</p> <p>Lape-ohjausryhmän kokoontumiset ja toiminnot: Lape-ohjausryhmä kokoontui vuoden aikana 6 kertaa käsitellen lasten, nuorten ja lapsiperheiden tilannetta. Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman työstäminen aloitettiin. Kirjatut yhteistyökäytännöt, moniammatillisen tiimin toiminnan aloittaminen ja toiminnan vaikutusten arviointi.</p> <p>Lasten ja nuorten moniammatilliset tiimit kokoontuivat aina tarvittaessa joka toinen viikko.</p>
<p>Henkilöstön osaamisen, työhyvinvoinnin ja hyvän johtamisen avulla mahdollistetaan tavoitteiden saavuttaminen</p>	<p>Koulutukset</p> <p>Henkilöstön osaamista kehitetään ja kohdennetaan tarve- ja asiakaslähtöisesti.</p> <p>Esimiesten koulutus</p> <p>Työhyvinvointikyselyn tuloksia 2017 hyödynnetään kehittämissäpäivissä, henkilöstökoulutuksissa ja kehityskeskusteluissa</p>	<p>Koulutuspäivät/työntekijä - Palautteet koulutuksista</p> <p>Perusopetuksessa järjestetty kolme koko henkilökunnan koulutuspäivää (Veso-päivää) sekä yksittäisiä iltakoulutuksia ja koulutuspäiviä yksittäisille opettajille tarpeen mukaan.</p> <p>Varhaiskasvatustalouksissa järjestetty kaksi koko henkilöstön koulutuspäivää sekä yksittäisiä iltakoulutuksia uusien toimintatapojen juurruttamiseksi.</p> <p>Uusien toimintatapojen käyttöönotto yksiköissä.</p> <p>Koettu henkilöstön ammattitaito asiakastytyväisyyssmittauksessa ja muilla nopeilla arvioinneilla.</p> <p>Kehityskeskustelujen määrä</p>

	<p>Kehityskeskustelujen kehittäminen ja käyminen kaikkien työntekijöiden kanssa.</p> <p>Pätevän henkilöstön rekrytointi lähtevien tilalle.</p>	<p>Kehityskeskustelujen koettu hyödyllisyys, osuus kasvaa. Toteutetut toiminnot, palvelut ja tilaisuudet, kerätty palaute. Kehityskeskustelut on pidetty koko henkilökunnan kanssa joko yksilö tai ryhmäkehityskeskusteluina.</p> <p>Lähtevien tilalle saatu palkattua pätevää henkilökuntaa</p>
--	--	--

Yrittäminen ja uudet elinkeinot		
<p>Vuonna 2017 käyttöön otetun palvelusetelin seurannan ja sisällön kehittäminen.</p> <p>Yksityisen varhaiskasvatuksen valvonnan kehittäminen</p> <p>Yrittäjyyskasvatuksen kehittäminen</p>	<p>Säännöllisten yhteistyömallien, aikataulutuksen sekä valvontakäytäntöjen luominen</p> <p>Yrittäjyyskasvatussuunnitelman kehittäminen perusopetuksessa ja lukiossa</p>	<p>Yksityisen varhaiskasvatuksen yhteistyö- ja valvontakäsikirjan valmistuminen vuoden 2019 aikana. Käsikirja valmistui helmikuussa 2020.</p> <p>Yrittäjyyskasvatussuunnitelma valmistuu vuonna 2019. Viivästynyt, valmistuu keväällä 2020.</p>
Aktiiviset kuntalaiset		
<p>Osallisuuden ja vaikutusmahdollisuuksien lisääminen.</p> <p>Kuntalaisten ja järjestöjen osallistuminen koko kunnan sekä erityisesti hyvinvointipalveluiden toiminnan suunnitteluun, järjestämiseen, arviointiin sekä kunnalliseen demokratiaan.</p> <p>Lasten, nuorten ja huoltajien osallisuuden ja vaikuttamisen lisääminen</p> <p>Kuntalaisten omavastuun lisääminen omasta terveydestään ja hyvinvoinnistaan</p> <p>Aktiiviset ja hyvinvoivat kuntalaiset</p>	<p>Kuntaan laaditaan osallisuus- ja vaikuttamisohjelma.</p> <p>Kuntalaisten, järjestöjen ja muiden yhteistyökumppaneiden kanssa yhdessä kehitetyt toiminnot ja palvelut.</p> <p>Oppilaskunnat Nuorisovaltuusto</p> <p>Perustetaan Ohjaamo</p> <p>Vuonna 2018 perustettua nuorten tiedotus- ja neuvontatoimintapistettä kehitetään edelleen (haetaan valtionavustusta vuonna 2018)</p> <p>Monipuoliset, hyvinvointia ja terveyttä ennakoivasti edistävät palvelut kaikille ikäryhmille elämäntapaohjauksen mukana.</p> <p>Kuntalaisten harrastusmahdollisuuksien lisääminen Liikunnallistaminen: koulujen liikunnallistamis-hanke, liikuntapuiston ja skeittipuiston käytön aktivoiminen</p>	<p>Osallisuus- ja vaikuttamisohjelma valmistuu vuoden 2019 aikana. Osallisuus- ja vaikuttamisohjelman laadinta aloitettiin. Lopullisesti se valmistuu kevään 2020 aikana.</p> <p>Vanhus-, vammais- ja veteraanineuvostojen kokoontumiskerrat ja tapahtumat. Nuorisotyö- ja vanhustenviikolle järjestetty toiminta kunnan muiden palvelualueiden ja järjestöjen kanssa. Järjestetyt asiakasraadit yhteistyössä alueen toimijoiden kanssa. Vanhus-, vammais- ja veteraanineuvostot kokoontuivat säännöllisesti.</p> <p>Oppilaskuntien ja nuorisovaltuuston kokoontumiskerrat. Nuorisovaltuusto kokoontui vuoden aikana 9 kertaa. Uusi nuorisovaltuusto valittiin vaaleilla syksyllä 2019. Ohjaamo aloittaa toimintansa. Ohjaamo aloitti toimintansa huhtikuussa 2019. Avoimin kerran viikossa torstaisin. Kävijöitä 265. Nuorille suunnattu palvelusivusto avataan vuonna 2019. Nuorille suunnattua palvelusivustoa ei avattu. Eri vaihtoehtojen suunnittelua sivuston luomiselle jatketaan.</p> <p>Järjestettyjen tapahtumien ja toimintojen määrä eri ikäryhmille. Tapahtumia ja toimintoja järjestettiin hyvinvointipalveluissa vuoden aikana yhteensä 266.</p> <p>Yhdistyksille ja järjestöille jaetut avustukset sekä harrastusrekisterin ylläpitäminen. Liikunta- ja nuorisopalveluiden avustuksia jaettiin yhteensä 89 500 Koulupihojen liikunnallistaminen etenee investointisuunnitelman mukaan. Liikuntapuiston ja skeittipuiston aktiivinen käyttö. Liikuntapuiston kuntoilualue sai hyvän vastaanoton ja oli koko kesäkauden kuntalaisten aktiivisessa käytössä. Skeittialue oli erityisesti scoottaajien suosiossa.</p>
Itsenäinen ja yhtenäinen Eura		
<p>Varhaiskasvatuksen kustannustehokkuus</p> <p>Varhaiskasvatusyksiköiden täyttöprosentit pidetään varhaiskasvatuslain sallimalla tasolla, huomioiden osa-aikainen varhaiskasvatus, tilojen rajoitteet sekä tuen piirissä olevien lasten määrä.</p> <p>Sivistyspalveluita on tarjolla kunnan eri osissa</p>	<p>Kaikkiin yksiköihin hankitaan Titania- suunnittelun tueksi, palveluohjaus</p> <p>Oppimiskeskusten suunnittelu etenee.</p>	<p>Täyttö- ja käyttöprosentit</p> <p>Titania -sähköisen asioinnin järjestelmän laajennus kaikkiin yksiköihin tapahtuu helmikuussa 2020. Käyttöprosentteja on seurattu, mutta niiden pitäminen mahdollisimman korkealla (90 %) ei onnistu jatkuvasti yleistyvän osa-aikaisen varhaiskasvatuksen vuoksi. Myös varhaiskasvatuksen puutteelliset tilat tarkoittavat pienempiä lapsimääriä ryhmissä.</p> <p>Tarveselvitykset ja hankesuunnitelmat</p> <p>Päiväkoti Euranrinkilän rakentaminen aloitettiin keväällä 2019 ja Panelian oppimiskeskuksen hankesuunnitelma hyväksyttiin 28.10.2019 § 78.</p>

Riskin tunnistaminen		Riskianalyysi			Riskin käsittely	
Riskiluokka	Riski	Riskin kuvaus	Todennäköisyys	Vaikutus	Toimenpiteet	Vastuhenkilöt
Operatiivinen	Sivistyspalveluiden valmiussuunnitelman ja yksiköiden turvallisuuskansioiden ajantasaisuus.	Poikkeuksellisen tilanteen sattuessa henkilöstön tulee olla tietoinen toimintatavoista ja ohjeistuksista.	Mahdollinen	Merkittävä	Ohjeistukset päivitetään niin, että ne ovat vuosittain ajan tasalla. Yksiköissä ohjeistukset päivitetty 2019.	Sivistysjohtaja, yksiköiden esimiehet
Operatiivinen	Henkilöstöresurssin riittävyys ja saatavuus	Pätevän henkilöstön rekrytoiminen erityisalueille, määräaikaisen ja osa-aikaisen henkilöstön määrä ja rekrytoiminen	Todennäköinen	Merkittävä	Henkilöstön rekrytoinnin kehittäminen. Kuntarekryn käyttöä tehostettu. Kuntarekryltä henkilöstökoulutusta.	Sivistysjohtaja, vastuualuepäälliköt, yksiköiden esimiehet
Taloudellinen	Lasten ja nuorten määrien ennakoimattomuus tietyissä asioissa	Erityisen tuen piirissä olevien lasten ja nuorten määrä, lastensuojelulain perusteella sijoitettujen lasten määrä (Eurasta tai Euraan) ja varhaiskasvatuspalvelujen piiriin hakeutuvien lasten määrä	Mahdollinen	Merkittävä	Yhteistyö perusturvan kanssa, ennakoivien toimenpiteiden kehittäminen. Perhekeskuksen toiminta aloitettu 2019. Oppilas- ja opiskelijahuollon yhteistyötä perusturvan kanssa on tiivistetty.	Sivistysjohtaja, perusopetuspäällikkö, varhaiskasvatuspäällikkö

Talousarvion toteutuminen

(1 000 €)	Alkup TA	TA- muutos	TA muut. Jälkeen	TP 19	Poikkeama
Sivistyspalvelut					
Tuotot	8	0	8	12	-4
Kulut	-433	0	-433	-416	-16
netto	-425	0	-425	-405	-20
Varhaiskasvatus					
Tuotot	400	0	400	371	29
Kulut	-5 195	-938	-6 133	-5 670	-463
netto	-4 796	-938	-5 734	-5 299	-434
Perusopetus					
Tuotot	620	0	620	812	-192
Kulut	-8 691	-183	-8 874	-8 892	18
netto	-8 071	-183	-8 254	-8 080	-174
Koulutus Ja Ohjaus					
Tuotot	88	0	88	79	9
Kulut	-1 268	0	-1 268	-1 163	-104
netto	-1 180	0	-1 180	-1 085	-95
Hyvinvointipalvelut					
Tuotot	137	0	137	157	-21
Kulut	-2 420	0	-2 420	-2 316	-104
netto	-2 284	0	-2 284	-2 158	-125
Sivistyspalvelut yhteensä					
Tuotot	1 252	0	1 252	1 431	-179
Kulut	-18 006	-1 121	-19 127	-18 458	-670
Netto	-16 755	-1 121	-17 876	-17 027	-849

Sivistyspalveluiden riskit

Suurimmat riskit kohdistuvat palvelutuotannon turvallisuuteen ja onnettomuuksiin. Nämä riskit voivat sisältää väkivaltaa tai sen uhkaa (esimerkiksi aggressiiviset asiakkaat, uhkaukset) sekä turvaohjeiden laiminlyönnistä aiheutuvia onnettomuuksia.

Toimintaympäristöön ja toiminnan kehittämiseen katsotaan liittyvän keskeisiä riskejä. Toimintaympäristöön liittyviä riskejä ovat mm. palvelun kysynnän muutokset varhaiskasvatuksessa, oppilasmäärien ennusteiden saatavuus ja oikeellisuus sekä kunnan ja valtion tehtävien suhde tulevaisuudessa. Toiminnan kehittämisen riskit liittyvät johtamiseen, toimintaan, tietotekniikkaan ja henkilöstöön. Toiminta- ja tietotekniikkariskit muodostuvat kiinteistöjen kunnosta ja toimivuudesta sekä tietoteknisen ympäristön toimivuudesta ja tietoturvan varmistamisesta. Kunnan kiinteistömäärän peruskorjausvelan kasvaessa kiinteistön kuntoon ja käyttökelpoisuuteen liittyvät riskit lisääntyvät.

Sivistyspalveluiden taloudellisiin riskeihin lukeutuu lainsäädännön ja päätöksenteon mukanaan tuomat velvoitteet koskien palvelujen järjestämisen määrää ja laatua. Ne voivat joko lisätä tai vähentää resurssointia, menoja ja tuloja. Esimerkiksi päivähoiton pienenevät asiakasmaksut voivat lisätä palveluiden käyttöä sekä siirtää painopistettä kustannuksiltaan kalliimpiin palveluihin (avoimesta varhaiskasvatuksesta päiväkotihoidon).

Sivistyspalvelutoimisto

Sivistyspalvelutoimiston perustehtävänä on toimia lasten ja nuorten sekä sivistyksen, osallisuuden ja vapaa-ajanpalveluiden yhteisenä esikuntana. Sivistyspalvelutoimisto hoitaa vastualueiden suunnittelu-, tilastointi-, talous- ja hallintopalvelutehtäviä. Lisäksi sivistyspalvelutoimisto huolehtii palvelualueen asiakirjahallinnosta, viestinnästä ja kuntatason arvioinnista. Sivistyspalvelutoimiston tehtävänä on myös hoitaa palvelualueen kehittämis- ja hallintotehtäviä ja – prosesseja sekä palvelualueen luottamuselinten valmistelu- ja toimeenpanotehtäviä.

Joukkoliikenne

Joukkoliikenteen pääpaino on siirtynyt ostettuun joukkoliikenteeseen sekä kunnan sisäiseen asiointiliikenteeseen. Seutulippu nykyisessä muodossaan tulee poistumaan. Uutta lipputuotetta

suunnitellaan korvaamaan seutulippu. Euran kunta on mukana yhteishankinnassa – Rauma-Eura-Säkylä reittipohjaisessa joukkoliikenteessä.

Varhaiskasvatus

Varhaiskasvatuspalvelut järjestävät 0-6-vuotiaille lapsille ja heidän huoltajilleen varhaiskasvatuslain ja varhaiskasvatussuunnitelman mukaisia monipuolisia ja laadukkaita varhaiskasvatuspalveluja: varhaiskasvatusta päiväkodissa tai perhepäivähoidossa, esiopetusta ja avointa varhaiskasvatustoimintaa. Palvelua järjestetään sekä kunnan omana toimintana että yksityisenä palvelutuotantona.

Varhaiskasvatuspalveluiden käyttöprosentti jatkoi kasvua vuoden 2019 aikana. Toukokuussa 2018 varhaiskasvatuspalveluja käytti 76 % 1-5 -vuotiasta. Toukokuussa 2019 vastaava prosentti oli 80 %. Myös esioppilaiden ikäluokat olivat suuret (128 ja 127 esioppilasta). Vuoden aikana tuli myös lisääntyvää tarvetta lasten henkilökohtaisille avustajille. Joulukuussa 2019 seitsemällä lapsella oli Euran kunnan varhaiskasvatuspalvelujen maksama henkilökohtainen avustaja.

Varhaiskasvatuspalvelujen piirissä elokuussa

2016	2017	2018	2019
497	538	507	526

Henkilöstökulut kasvoivat vuoden 2018 tilinpäätöksestä noin 61 000 €. Vakinaisen henkilöstön määrä ei vuoden 2019 aikana lisääntynyt. Myös sijaiskulut ovat hieman vähentyneet vuoteen 2018 verrattuna. Kasvua selittää tilapäisen työvoiman tarve (aamu- ja iltapäivätoiminta, vuorohoito sekä lapsen henkilökohtaiset avustajat), johon ei talousarviossa ollut määrärahavarausta.

Palvelujen ostot kasvoivat vuoteen 2018 nähden noin 32 000 €. Suurin osa kasvusta koskee atk-kuluja, jotka tulivat Titania sähköisen asioinnin laajentamisesta koskemaan kaikkia varhaiskasvatuksen yksiköitä.

Avustukset (lasten kotihoidon tuki, yksityisen hoidon tuki sekä palvelusetelimenot) kasvoivat vuoden 2018 tilinpäätöksestä noin 36 500 €. Kasvua selittävät syyskuusta 2019 voimaan tullut muutos lapsikohtaisen, tarveperustaisen palvelusetelin arvoihin (tuntiperusteisuus). Muutoksen tavoitteena oli yhdenmukaistaa yksityisen ja kunnallisen varhaiskasvatuksen asiakasmaksut. Lasten kotihoidon tuen menot pienenevät odotettua vähemmän. Tätä selittää osa-aikaisen varhaiskasvatuksen jatkuva

lisääntyminen, jolloin huoltajat ovat oikeutettuja myös osa-aikaiseen kotihoidon tukeen.

Varhaiskasvatuksen asiakasmaksuluokkia muutettiin elokuusta 2019 alkaen. Maksutuotot kasvoivat tilinpäätöksestä 2018 noin 15 500 €.

Varhaiskasvatuspalvelujen kehittämisen painopiste oli talousarviovuonna 2019 palvelurakenteen uudistamiseen liittyvissä hankkeissa. Palvelurakenteen uudistamisen tavoitteena oli varhaiskasvatuspalvelujen järjestäminen taloudellisesti, toiminnallisesti ja laadullisesti kestäväällä tavalla Euran kunnanvaltuuston 23.4.2018 § 16 päätöksen ja aikataulutuksen mukaisesti.

Elokuussa 2019 käynnistyi toiminta laajennetussa ja remontoitussa päiväkotiki Lemmikkissä. Päiväkotiki Euranrinkilän rakentaminen aloitettiin keväällä 2019. Tarveselvitykset ja hankesuunnitelmat Kauttuan päiväkodin sekä nykyisen vuoropäiväkotiki Suvituulen peruskorjauksille laadittiin vuoden 2019 aikana. Panelian oppimiskeskuksen hankesuunnitelma hyväksyttiin kunnanvaltuustossa 28.10.2019 § 78. Etelä-Euran varhaiskasvatuspalvelujen sekä perusopetuksen järjestämisestä päätettiin vakauttamistyöryhmän esityksestä tehdä Kuntamaisema Oy:n toimesta selvitys vuoden 2020 aikana.

Palvelurakenteen uudistamisella on vaikutuksensa myös henkilöstön sijoittumiseen palvelualueella. Muutokset tapahtuvat hankkerrallaan lähivuosien aikana. Muutoksista laadittiin varhaiskasvatuksen henkilöstösuunnitelma, jonka pohjalta käytiin koko varhaiskasvatushenkilöstöä koskevat yt-neuvottelut keväällä 2019.

Aamu- ja iltapäivätoiminta

Aamu- ja iltapäivätoimintaa tarjotaan ensimmäisen ja toisen vuosiluokan oppilaille sekä kaikkien vuosiluokkien erityisen tuen piirissä oleville oppilaille. Toimintaa toteutettiin sekä kunnan omana palveluna että ostopalveluna (seurakunta) koulujen tiloissa. Euran seurakunta järjesti ostopalvelusopimuksella iltapäivätoimintaa Kirkonkylän koululla keväällä ja syksyllä 2019.

Aamu- ja iltapäivätoimintaa järjestettiin keväällä ja syksyllä 2019 aamu- ja iltapäivätoimintana Kauttuan ja Kirkonkylän koulujen yhteydessä olevissa toimipisteissä sekä iltapäivätoimintana kaikkien alakoulujen yhteydessä olevissa toimipisteissä.

Perusopetus

Perusopetuspalvelut tarjoavat lapsille ja nuorille opetussuunnitelman mukaista perusopetusta vuosiluokilla 1-9. Perusopetuslain mukaan kunnan on järjestettävä perusopetusta kunnassa asuville perusopetusikäisille lapsille. Merkittäviä painopiste-alueita perusopetuksen vastualueella olivat perusopetuksen opetussuunnitelmaan liittyvät jatkosuunnitelmat, digitalisaatio ja hyvinvointi.

Eurassa osallistuttiin aktiivisesti valtakunnallisiin hankkeisiin (esimerkiksi digitutor-hanke). Kunnalla oli digitutor-hankerahaa kevätlukukaudeksi 2019. Hankeen rahoituksella rahoitettiin muutamia tunteja opastusta viikossa yhdeksälle tutoropettajalle.

Vuoden 2019 aikana hankittiin sähköisiä välineitä vuosiluokille 4. ja 7. Vuosina 2017 ja 2018 hankittu laitteita samoin 4. ja 7. luokkalaisille ja tarve jatkuu tulevaisuudessakin, jotta pystymme vastaamaan opetussuunnitelman vaatimuksiin digitalisuudesta. Sivistyspalveluiden TVT-strategian päivittäminen ja samalla TVT opetussuunnitelman tekeminen aloitettiin keväällä 2019. TVT strategia valmistuu kevätlukukaudella 2020.

Liikunnan lisääminen koulujen pihojen liikunnallistaminen-kehittämishankkeen avulla ja Liikkuva koulutoiminnan saaminen aktiiviseksi osaksi koulujen arkea. Hankkeen avulla on hankittu välineitä ja laitteita kouluille. Hanke on jaettu kolmelle vuodelle ja vuosi 2019 oli hankkeen toinen vuosi.

Yhteistyön kehittäminen oppilashuollon ja perusturvapalveluiden kesken. Yhteistyö on mennyt parempaan suuntaan mm. perhekeskuksen moniammatillisten tiimien avulla, mutta työtä on vielä esim. tiedonkulun parantamisessa.

Talousarviossa oli laskettu tuntikehyksen säilyminen lukuvuoden 2018-2019 tasolla. Tähän ei talousarvion puitteissa pystytty vaan tuntikehyksestä jouduttiin leikkaamaan 100 tuntia kunnan vakauttamisohjelman myötä. Tämä tarkoitti kahden eronneen erityisopettajan virkojen täyttämättä jättämistä (leikkaus 48 tuntia) ja yleisopetuksen tuntikehyksestä 52 tuntia mm. jakotunteja vähentämällä.

Koulukuljetukset

Koulukuljetukset Euran kunnassa järjestetään perusopetuslain 32 §:n mukaisesti eli kaikille oppilaille, joiden koulumatka on yli 5 km. Lisäksi koulukuljetuksen piiriin kuuluvat oppilaat, joiden koulumatka on Koululiitu-ohjelman kriteerien perusteella vaarallinen. Koulukuljetusten ohjeistus on määritelty Koulukuljetusoppaassa 1.8.2016.

Vuoden 2016 perusopetuksen kuljetuskustannukset olivat 697 746 € (alv 0 %). Vuonna 2017 perusopetuksen koulukuljetukset maksoivat 740 550 € (alv 0 %). Vuonna 2018 perusopetuksen koulukuljetuskustannukset olivat 781 852 euroa (alv 0 %). Vuodelle 2019 oli budjetoitu 768 000 euroa, tilinpäätösennusten mukaan kuljetuskustannukset tulevat olemaan noin 858 614 euroa. Vuodelle 2020 on budjetoitu 806 000 euroa.

Oppilashuollolliset tukipalvelut

Opiskeluhoitoa toteutetaan ensisijaisesti ennaltaehkäisevänä koko oppilaitosyhteisöä tukevana yhteisöllisenä opiskeluhoitona. Lisäksi opiskelijoilla on oikeus yksilökohtaiseen opiskeluhoitoon.

Kouluterveyskyselyssä 2019 tyytyväisyys oppilashuollon palveluihin oli kasvanut edelliseen tutkimukseen 13,4 prosenttiyksiköllä 68 prosentista 81,4 prosenttiin. Isoimmat muutokset yläkoulun oppilaiden vastauksissa koskien koulukuraattorille ja psykologille pääsyä.

Koulutus ja ohjaus (kansalaisopisto)

Eura on liittynyt vuoden 2018 alusta lähtien Sataopistoon (entinen Huittisten kansalaisopisto). Sataopiston toimintaa ylläpitää Huittisten kaupunki. Vapaan sivistystyön palvelut tuotetaan edelleen monipuolisesti alueellisen kysynnän ja tarjonnan mukaan. Opetusta kohdennetaan jatkossakin kaikille ikäryhmille: lapsille, nuorille, aikuisille sekä ikääntyville. Taiteen perusopetus aloitettiin 1.8.2018.

Lukiokoulutus

Lukion tehtävänä on antaa monipuolista yleissivistystä ja mahdollisimman hyvä pohjakoulutus jatko-opinnoille. Opiskelijamäärää pyrittiin nostamaan 160 opiskelijaan. Tämä edellyttää, että miltei kaikki euralaiset yhteiskoululaiset hakeutuvat Euran lukioon ja myös muista kunnista hakeudutaan Euran lukioon. Tässä ei onnistuttu vaan opiskelijamäärä oli 150 (laskentapäivä 20.9.2019).

Uuden opetussuunnitelman myötä tieto- ja viestintätekniikan käyttö opetuksessa ja opiskelussa lisääntyy. Ylioppilaskirjoitukset muuttuivat asteittain kokonaan sähköisiksi kevääseen 2019 mennessä. Nämä muutokset edellyttivät koululta investointeja tietotekniikkaan. Sähköisiin ylioppilaskirjoituksiin siirtyminen on sujunut ongelmitta.

Lukion vanhan osan peruskorjaus luonnontieteen luokkien osalta on viivästynyt. Työt

aloitetaan suunnitelmien mukaan syksyllä 2020. Nämä luokat esitetään kalustettavaksi nykyvaatimusten mukaisiksi.

Euran lukion opiskelijamäärä per 20.9.

vuosi	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
opisk.	196	188	171	175	154	152	146	150

Hyvinvointipalvelut

Hyvinvointipalveluiden vastuualueen tehtävänä on kuntalaisten hyvinvoinnin, terveyden, aktiivisuuden ja yhteisöllisyyden edistäminen. Painopiste on ennaltaehkäisevässä toiminnassa.

Nuorisopalvelut

Vastuualue vastaa nuorisopalveluista (nuorisolaki koskee alle 29-vuotiaita), liikuntapalveluista, kirjasto- ja tietopalveluista sekä koordinoi ja ohjaa osallistumisen kehittämistä (neuvostot ja kansalaiskuuleminen). Hyvinvointipalvelut on mukana hallituksen kärkihankkeen Lapsi- ja perhepalveluiden muutosohjelman toteutuksessa (Lape-ohjausryhmä) yhdessä sivistyspalveluiden muiden vastuualueiden, perusturvapalveluiden ja kolmannen sektorin kanssa. Tavoitteena on Lape-työn jalkauttaminen sekä lasten, nuorten ja lapsiperheiden palveluiden esiin nostaminen.

Nuorisotyötä toteutetaan monialaisena yhteistyönä sekä yhteistyönä nuorten, nuorisoyhdistysten ja muiden nuorisotyötä tekevien järjestöjen kanssa. Nuorisotakuuta toteutetaan järjestämällä etsivää nuorisotyötä sekä nuorten työpajatoimintaa. Painopistealueena on liikkuvan nuorisotyön ja NuokkAuto-toiminnan, koulu- nuorisotyön sekä Ohjaamo-toiminnan kehittäminen.

Päätoiminen henkilöstö: kaksi nuoriso-ohjaajaa, etsivä nuorisotyöntekijä sekä yksilö- ja työvalmentaja (valmentajat siirtyivät perusturvan työllisyysyksikköön 1.6.2019). Määräaikaiset työntekijät: hanketyöntekijä (NuokkAuto), etsivä nuorisotyöntekijä sekä tuntityöntekijä. Lisäksi kesäaikana neljä kesätyöntekijää.

Sekä etsivän nuorisotyön että työpajan palkkakustannuksiin saatiin osittainen opetus- ja kulttuuriministeriön rahoitus

Nuorisotalotoimintaa järjestettiin Kauttuan nuokkarilla ja Hinnerjoen Nurtsilla kevät- ja syyskaudella. Kesäajan leiritoiminta muutettiin kesätoiminnaksi johtuen talouden tasapainottamisesta. NuokkAuto-hanke (liikkuva nuorisotyö) päättyi 30.8.2019. Toiminnan

jatkomisen turvaamiseksi ehdotettiin nuoriso-ohjaajan toimen perustamista. Tämä ei toteutunut.

Euran kunta liittyi Satakunnan Ohjaamohankkeeseen 1.1.2019 alkaen, minkä myötä Euraan perustettiin Ohjaamo. Avajaiset järjestettiin 25.4.2019. Ohjaamo oli avoinna torstaisin lukuun ottamatta kesän kolmen viikon taukoa. Kävijöitä on ollut yhteensä 265.

Etsivää nuorisotyötä jatkettiin. Toimintaan on saatu valtionavustusta 55.000 €. Avustuksella katettiin osa kahden etsivän nuorisotyöntekijän palkkakuluista

Liikuntapalvelut

Liikuntapalvelut loivat edellytyksiä Eurassa harjoitettavalle liikuntatoiminnalle. Liikuntapalvelut mahdollistivat liikuntatoimintaa järjestävien tahojen toimintaa mm. ylläpitämällä liikuntapaikkoja, organisoimalla liikunta-alueiden ja -paikkojen käyttövuorot ja hankkimalla liikuntavälineistöä. Liikuntapalvelut järjestivät myös mm. säännöllistä kuntoliikuntatoimintaa ja lasten uimakouluja.

Euran kunnan tuki 1 100 172 € Euran urheilutaloa hallinnoivalle Euran uima- ja urheiluhalli Oy:lle on sidottu urheilutalon perusparannus- ja laajennushankkeen toteutusta varten otettujen lainojen hoitokuluihin (635 172 €) ja halliyhtiön toimintatukeen (465 000 €).

Suomen Uima- ja Hengenpelastusliitto valitsi Euran uimahallin vuoden 2019 vesiliikuntapaikaksi Suomessa.

Urheilukeskuksen liikunta- ja skeittipuiston ympärysaita valmistui toukokuussa, jonka jälkeen voitiin alue ottaa täysimääräisesti käyttöön. Avajaiset olivat 8.6.2019. Liikuntapuiston kuntoilualue oli aktiivisessa käytössä koko kesäkauden ja skeittialue sai erityisesti nuorten scoottaajien suosion.

Kirjasto- ja tietopalvelut

Palvelupaikkoja on viisi; pääkirjasto ja neljä lähikirjastoa. Neljästä lähikirjastosta kolme toimii omatoimisesti laajennetuin aukioloin seitsemänä päivänä viikossa, palveluaikaa näissä kirjastoissa jokaisessa on yhtenä päivänä viikossa 5 tuntia pl. loma-ajat.

Kirjastojen automatisointi ja laajennetut aukiolot ovat lisänneet palvelujen saatavuutta ja käyttöastetta. Vuoden alussa pääkirjaston lehtilukusali automatisoitiin ja omatoimialueelle eli aulaan ja lehtilukusaliin pääsee viikonloppuisin, aamuisin ja iltaisin kirjastokortin numerolla ja tunnusluvulla. Lisäksi käyttöön otettiin lainaus- ja palautusautomaatti.

Painopistealueina olivat lastenkirjasto- sekä kouluyhteistyö, yhteistyö vanhuspalveluiden kanssa sekä nuortenkirjastotyö. Myös digitaalisiin panostettiin.

Kirjastojen kävijämäärät kasvoivat merkittävästi, yhteensä n. 22 %. Pelkästään Panelian kirjaston kävijämäärät kasvoivat 30 %. Lähikirjastojen lainamäärät kasvoivat voimakkaasti. Kokonaisuudessaan lainojen määrä kasvoi n. 2 %. Lainojen määrän sijaan tarkoituksenmukaisempia vertailulukuja ovatkin tapahtumien, niiden osallistujien sekä kävijöiden määrät.

Onnistuneet tapahtumat ja omatoimikirjastojen laajat aukioloajat ovat vaikuttaneet näihin positiivisesti. Lokakuussa 2019 toteutettiin monipuolinen pääkirjaston 30 v.-juhla viikko. Pääkirjastotalo on otettu käyttöön lokakuussa 1989. Juhlaviikko käsitti useita tapahtumia viikon aikana; mm. Lasten lauantain, jossa osallistujia oli lähes 300.

Osallisuus

Osallisuuden palveluyksikkö vastaa kuntalaisten vaikuttamiseen ja osallistumiseen liittyvistä asioista. Vammaisneuvosto, vanhusneuvosto, veteraanineuvosto sekä nuorisovaltuusto kokoontuvat säännöllisesti. Kuntalaisten osallisuutta kehitetään laatimalla kuntaan osallisuus- ja vaikuttamisohjelma, jossa määritellään kuntalaisten eri kanavat ja tavat osallistua kunnan toimintaan. Järjestöjen kanssa tehtävää yhteistyötä tiivistetään.

Veteraanineuvosto kokoontui vuoden aikana kaksi, vanhusneuvosto neljä, vammaisneuvosto viisi ja nuorisovaltuusto yhdeksän kertaa. Kunnan osallisuus- ja vaikuttamisohjelman laatimista varten perustettiin työryhmä, joka järjesti ohjelman laatimiseen liittyvät kyselyt sekä kunnan esimiehille että kuntalaisille. Ohjelman tekoa jatketaan vuonna 2020. Sen on tarkoitus olla valmis keväällä 2020.

600 Tekniset palvelut

- Tekninen johtaja Kimmo Haapanen

Valtuustoon nähden sitovat toiminnalliset tavoitteet

Tavoite	Mittari	Toteutuma
Yrittäminen ja uudet elinkeinot		
Sidosryhmien palvelutarpeeseen vastaaminen	Reagointi ja asian ratkaisu 2:ssa viikossa, jos ei edellytä luottamuselinten käsittelyä	Toteutunut
Talousveden laadun ja määrän varmistaminen uusien yritysten tarpeisiin	Velvoitetarkkailut täyttävät laatuksiteerit määrän riittäessä käyttökohteissa.	Toteutunut
Työ, asuminen, palvelut ja kylät		
Henkilöstön ammattitaidon ylläpitäminen	Koulutuspäivät kpl/hlö/a	Keskimäärin 1 päivä.
Kuntalaisten palvelutarpeisiin vastaaminen	Reagointi ja asian ratkaisu 2:ssa viikossa, jos ei edellytä luottamuselinten käsittelyä	On toteutunut
Kunnallistekniikan toiminta-alueiden laajennukset alueilla, joissa useita liittyjiä ja kokonaisuus kustannustehokasta. Sekä kiinteistöjen huokuttelemisen olemassa olevien verkostojen liittyjiksi ja asiakkaisiksi. Uusien kaava-alueiden infrastruktuurin rakentaminen valtuuston myöntämien määrärahojen asettamissa rajoissa	Vesihuollon liittymien määrän seuranta. Infrastruktuuri on rakennettu vuoden 2019 loppuun mennessä	On pidetty esittelytilaisuuksia verkoston laajentumisalueilla. Karhuntien alueen urakkasopimus on purettu. Alue saatiin vuoden 2019 aikana liikennöitävään kuntoon. Pentti Eskolantien alueen urakka on jaettu toteutettavaksi kahden vuoden aikana. Vuoden 2019 osuus valmistui suunnitellusti.
Kasvuimago ja kuntakuva		
Ympäristöä hoidetaan suunnitelmallisesti	Kuntalaisten palaute	Palaute ollut pääasiassa positiivista.
Ympäristö- ja historiavastuu		
Kunnan jätevesien puhdistuksen toimivuuden varmistaminen.	Jätevesien puhdistuksen pääseminen ympäristölupaam ilman ylityksiä	Ei toteutuneita ylityksiä 2019 aikana. Toteutunut.
Itsenäinen ja yhtenäinen Eura		
Toimintamenot ovat korkeintaan talousarvion mukaiset	Kuukausittaiset talouskatsaukset	On toteutunut
Investointiprosessin selkiyttäminen eri toimijoille	Investointihankeohjeen päivitys	Tarve- ja hankesuunnittelua on kehitetty. Hankeohjeen päivitys on kesken
Rakentamisaikaisen kosteudenhallinnan tehostaminen	Sääsuojien käyttö tarvittaessa Kuivaketju -10 menetelmien soveltaminen isoissa rakennushankkeissa	Sääsuojaa on käytetty Koulukeskuksen keittiön peruskorjauksessa ja Päiväkoti Euranrinkilän rakentamisessa.
Investointikohteiden suunnittelun ja kustannushallinnan tehostaminen	Rakentamisaikaiset lisäkustannukset uudiskohteissa enintään 5 % ja peruskorjauskohteissa 10 %	Koulukeskuksen keittiön lisäyökustannuksen. 11 % kokonaiskustannuksista. Päiväkoti Lemmikin urakoiden lisäyökustannukset n. 2 %

Olennainen riski	Riskin kuvaus	Seuranta	Toteutuma
Henkilöstöriski	Sijaisia ei saatavilla		
	Eläköityminen, sairastuminen tai irtisanoutuminen		
Hankintariskit	Kilpailuttaminen		
	Hankinnat muille hallintokunnille		
Puhtaan veden tuottaminen	Saastumiseen liittyvät riskitekijät		
Vesijohtoverkoston kunto	Vedenjakelun toimituksen katkot ja häiriöt	vuotovesiprosentti	Toteuma lasketaan vuosiraportoinnissa.

Olennainen riski	Riskin kuvaus	Seuranta	Toteutuma
Jätevesiverkoston kunto	Tukokset, hulevesimäärä	laskuttamattoman jäteveden määrä	Toteuma lasketaan vuosiraportoinnissa.
Työturvallisuusriskit	Kaikkien vastuualueiden työtehtävissä		
Talouriski	Vesih. (Jäteveden puhdistuskustannusten nousu)	Kuukausittaiset talouskatsaukset	Jäteveden puhdistuskustannukset toteutuneet korkeina.
Ympäristö- ja imagoriski	Jäteveden puhdistus ei täytä lupaehtoja		
Investointiriskit	Investointihankkeiden toteuttamisaikataulujen muuttuminen	Aikataulus ja seuranta	Investointihankkeet ovat pääosin toteutuneet aikataulussa. Koulukeskuksen Savikon siiven vesikaton peruskorjaus siirtyy koska urakkalaskennassa ei saatu tarjouksia.
	Investointihankkeiden kustannusarvioiden pitävyys	Kustannustietoisuus hankkeen eri vaiheiden aikana	Hankkeiden kustannuksia on seurattu kuukausittain. Hankesuunnitelmavaiheessa on lasketettu hankkeille tavoitehintaarviot
Kosteudenhallinta hankkeissa	Rakennutyömaiden kosteudenhallinnan pettäminen	Urakoitsijaveloitteet ja tehostettu valvonta	

Talousarvion toteuma teknisissä palveluissa vastuualueittain

(1 000 €)	Alkup TA	TA- muutos	TA muut. Jälkeen	TP 19	Poikkeama
Tekniset palvelut hallinto					
Tuotot	7	0	7	4	3
Kulut	-1 688	-18	-1 706	-1 791	84
netto	-1 681	-18	-1 699	-1 786	87
kiinteistöpalvelut					
Tuotot	403	0	403	341	62
Valmisteveraston muutos	0	0	0	3	-3
Kulut	-959	0	-959	-809	-150
netto	-556	0	-556	-465	-91
Toimitilapalvelut					
Tuotot	1 702	0	1 702	1 675	26
Kulut	-7 320	-150	-7 470	-7 320	-150
netto	5 618	-150	5 768	5 645	-123
yhdyskuntatekniikka					
Tuotot	20	0	20	36	-16
Kulut	-997	0	-997	-798	-198
netto	-977	0	-977	-762	-215
vesihuoltolaitos					
Tuotot	2 460	0	2 460	2 470	-10
Kulut	-1 805	-100	-1 905	-2 145	240
netto	655	-100	555	325	230
Tekniset palvelut yhteensä					
Tuotot	4 592		4 592	4 527	65
Valmistev.muutos	0	0	0	3	-3
Kulut	-12 769	-268	-13 037	-12 863	-174
Netto	-8 177	-268	-8 445	-8 333	-112

Tekninen hallinto

Vuoden 2019 aikana päätetyt ja osittain toimeenpannut vakauttamisohjelmassa päätetyt toimenpiteet vaikuttavat teknisiin palveluihin melkoisesti. Henkilöstövähennys tulee valtuustokauden loppuun mennessä olemaan 11 htv. Vesilaitoksen ja JVP- Euran yhteistyö on käynnistynyt ja ulkoliikunta-alueiden hoito on siirtynyt palvelualueen vastuulle.

Jo nyt toteutuneiden henkilöstövähennysten vaikutukset alkavat näkyä palveluiden tuottamisessa. Odotusarvo palvelutasosta on edelleen sama, vaikka resurssit esim. ulkoalueiden hoidossa ovat lähes puolittuneet. Vesilaitoksen ja JVP-Eura Oy:n yhteistyön seurauksena on nähtävissä toiminnallisia puutteita vesilaitoksen toiminnassa. Teknisen hallinnon työmäärä on kasvanut merkittävästi n. 80 "uuden" työntekijän henkilöstöasioiden hoidon seurauksena.

Vakauttamisohjelman perusteella tehdyt ratkaisut vaikutuksineen, toiminnan kehittämiseksi ja tehostamiseksi ovat vasta alkumetreillä ja vuoden 2020 aikana selviää ovatko tehdyt päätökset vaikutuksiltaan odotusten mukaiset.

Vastuualueen toimintatuotot toteutuivat vain 9,3 %:sti. Kulujen toteutuma oli 104,9 %, ylitys 84 000€. Toimintatuottojen odotusarvo on epärealistinen. Kulujen ylitykset johtuivat pääasiassa budjetoimattomista kokouspalkkioista ja Satakunnan pelastuslaitoksen lisätalousarvion Euran maksuosuudesta.

Kiinteistöpalvelut / toimitilapalvelut

Kunnanvaltuusto päätti kokouksessaan 11.2.2019 §15 siirtää toimitilapalveluiden vastuualueen sellaisenaan teknisten palveluiden palvelualueelle. Edelleen kunnanhallitus päätti vakauttamisohjelman pohjalta kokouksessaan 2.9.2019 § 264 purkaa toimitilapalveluiden vastuualueen ja siirtää sen kiinteistöpalvelujen toimintayksiköksi.

Tekninen johtaja päätti viranhaltijapäätöksellään 17.9.2019 § 26, että kiinteistöpalveluiden vastuualueen toimintayksikköjä 1.10.2019 alkaen ovat tilapalvelut, ruokapalvelut ja siivouspalvelut. Vastuualuepäällikkönä toimii rakennuspäällikkö.

Toimitilapalveluiden tavoitteena olleiden palvelusopimusten laadinta muiden palvelualueiden kanssa jäi toteutumatta. Toimitilapalveluihin haettiin 150 000 euroa lisämäärärahaa, mutta menot toteutuivat alkuperäisen talousarvion mukaisina eikä lisämäärärahaa tarvittu.

Vastuualueella on tapahtunut merkittäviä henkilöstömuutoksia vuoden 2019 aikana. Toimitilapalveluissa oli 9 kiinteistöhoitajan toimea, joista kaksi oli irtisanoutumisten vuoksi jo avoimena vuodenvaihteessa 2018-2019. Vuonna 2019 kiinteistöhoitajista irtisanoutui lisäksi 2 kpl (30.4. ja 30.8. alkaen) lisää.

Vakauttamisohjelmassa päätettiin jättää kaksi kiinteistöhoitajan paikkaa täyttämättä. Loput avoimet toimet saatiin täytettyä loppuvuoden aikana siten, että vuodenvaihteessa 2019-2020 kiinteistöhoitajien määrä on 7 kpl. Toimitilapäällikkö irtisanoutui 4.9.2019, jonka jälkeen toimintayksiköksi muuttuneen vastuualueen toiminnasta ovat vastanneet rakennuspäällikkö ja rakennusmestari.

Toimitilapalvelujen menot ovat alittaneet budjetoidun n. 65.000 €:lla. Alitus johtuu pääasiassa säästyneistä henkilöstökuluista sekä lämmityskulujen alittumisesta budjetoituun nähden. Toimitilapalveluiden tulot alittuvat vastaavasti n. 25.000 €: Tulot koostuvat pääasiassa asuntojen ja muiden tilojen vuokratuotoista. Erityisesti asuntojen vuokratuotto ei ole ollut budjetoidulla tasolla.

Siivouspalvelut

Siivouspalveluissa oli siivouspäällikön ja siivoustyönohjaajan lisäksi 2019 43 laitoshuoltajaa, joista kaksi on osa-aikaisia ja kaksi yhdistelmätyöntekijöitä. Vakauttamisohjelman yhteydessä siivouspalveluilta vähennettiin laitoshuoltajista kolmen henkilötyövuoden verran. Vähennykset tehtiin eläkkeelle siirtymisten kautta sekä yhden työntekijän irtisanouduttua. Säästöt näkyvät 2020 talousarviossa.

Siivouspalvelujen kolmen hengen vähentäminen vaikutti useiden kohteiden uudelleenjärjestelyyn ja töiden suunnitteluun. Suurimmat muutokset työtehtäviin aiheutuivat Kirkonkylän koulun, koulukeskuksen ja Sote-keskuksen kohteisiin. Siivous- ja ruokapalveluiden yhteistyötä kehitettiin entisestään esim. sijaiskäytännöissä.

Ravintopalvelut

Ravintopalveluissa työskenteli v. 2019 ruokapalvelupäällikön lisäksi 28 hlö (n. 26,5 henkilötyövuotta), vuoden 2018 vastaavat luvut olivat ruokapalvelupäällikkö + 30 hlö (n. 27,25 henkilötyövuotta). Keittiöhenkilökunta toimi 13 eri työpisteessä, kaksi henkilöä toimi yhdistelmätyöntekijän (siivous- keittiö) tehtävissä. Valmistuskeittiöistä

Sote-keskuskeittiö ja lounas- kahvila Jokimutka yhdistyivät huhtikuun alusta, jolloin Jokimutkan keittiön toiminta muuttui palvelukeittiöksi. Syksyllä 2019 Euran kunnan ravintopalvelut siirtyivät kahden keskuskeittiön malliin, jolloin valmistuskeittiöiden määrä putosi viidestä kahteen. Valmistuskeittiöinä toimivat nyt Sote- ja koulukeskuksen keskuskeittiöt

Uutena keskuskeittiönä aloittaneen koulu-keskuksen keskuskeittiön henkilökunta haki oikeanlaisia toimintatapoja, jotta muutoksesta kyettäisiin selviämään riittävän laadukkaalla tasolla. Haasteita oli mm. ruoan oikean määrän valmistamisessa/ lähettämässä palvelukeittiöihin ja kuljetusten aikataulutuksessa. Lisähaasteita henkilökunnan viihtyvyyteen ovat tuoneet uuden keittiön laitekannan ja ilmastoinnin toimintaongelmat, jotka edelleen ajoittain aiheuttavat hankaluuksia toiminnan pyörittämisessä.

Ravintopalvelut anoivat lisäämäärärahaa 150 000 € toiminnan kattamiseksi. Haasteita aiheuttivat mm. runsaat sairauspoissaolot, jolloin sijaisia jouduttiin palkkaamaan ennakoitua enemmän ja vuoden 2019 talousarvion suunnitteluvaiheessa ravintopalveluiden määrärahoja vähennettiin arvioidusta tarpeesta.

Kiinteistöpalvelut

Kiinteistöpalveluissa työskenteli vuonna 2019 rakennuspäällikkö, rakennusmestari, 2 kirvesmiestä, maalari, rakennussiivoja, putkimies, sähkö-/laitosmies, jakeluauton kuljettaja ja varastonhoitaja.

Käyttötalouden toimintakulut jäivät n. 150 000 € alle budjetoidun. Pääosa erotuksesta selittyy sillä, että rakennusmateriaaleihin varattu määräraha oli talousarviossa selkeästi ylibudjetoitu (n. 100 000 €) ja niiden käyttö oli aiempien vuosien tasolla. Myös henkilöstökuluissa on tullut n. 35 000 €:n säästö täyttämättömästä kirvesmiehen toimesta johtuen.

Käyttötalouden toimintatuotot alittuivat n. 62 000 eurolla. Alitus johtuu pääosin asuntojen vuokratuottojen alittumisesta mm. Kiuasrannan, Kauttuan koulun asuntojen ja yksittäisten asuntojen

osalta. Kiuasrannan asuntoja on peruskorjaamattomana ja kiinteistössä on sisäilmaongelmia.

Investoinnit

Kiinteistöpalveluiden investointeihin oli vuoden 2019 talousarviossa varattu 4 890 000 €, josta jäi käyttämättä n. 300 000 € (käyttöaste 93,8 %). Suunniteltujen investointien lisäksi talousarviovuoden aikana päätettiin toteuttaa useita uusia hankkeita mm. lisätila hammaslääkärille, uudet Matkahuollon tilat sekä Lukion radonkorjaukset. Kunnanvaltuusto hyväksyi Päiväkotia Euranrunkilän kokonaiskustannusarvioksi 1.4.2019 § 26 yhteensä 4 250 000 €. Kohteen rakentaminen alkoi 8.4.2019. Vuodelle 2019 oli varattu 2 600 000 € ja toteutunut laskutus oli 2 624 600 €.

Koulukeskuksen keittiön peruskorjaus jatkui vuodelta 2018 ja valmistui 1.8.2019. Hankkeeseen oli varattu 920 000 € vuodelle 2019 ja toteutunut oli 926 605 €. Hankkeen kokonaiskustannukset 2018 – 2019 olivat 1 421 605 €. Koulukeskuksen piha-alueen peruskorjausta jatkettiin vuonna 2019 koulun sisäpihalla. Hankkeen kokonaiskustannukset olivat 259 192 € (TA2019: 250 000 €).

Savikon siiven vesikatkon peruskorjaukseen oli varattu yhteensä 300 000 € mutta hanke jäi toteutumatta, koska siihen ei saatu tarjouslaskennassa yhtään tarjousta. Päiväkotia Lemmikin laajentaminen ja peruskorjaus toteutettiin kevään / kesän 2019 aikana. Hankkeen kokonaiskustannusarvio oli talousarviomuutosten jälkeen 230 000 € ja toteutuneet kustannukset 246 313 €. Ylitys johtui kohteen arvioitua suuremmista LVI-töiden ja kalustamisen kustannuksista.

Lisäkohteena kesken talousarviokauden päätettiin hankkia ns. Kuntotalon tilat ja muuttaa ne toimintakeskukseksi. Valtuusto myönsi muutostöille 140 000 € määrärahan kokouksessaan 11.2.2019 § 16. Hankkeen toteutuneet kustannukset olivat 152 995 €. Kiinteistöosakeyhtiön tilojen remontoiminen toteutettiin kunnan toimesta, mutta yhtiö fuusioidaan kuntaa 2020 keväällä.

Pienemmistä kohteista Pikkupirtin korjaukseen käytettiin 10 086 € (TA2019: 20 000 €), Taksiaseman hankkimiseen matkahuollon tiloiksi ja niihin tehtyihin muutostöihin 16 869 € (TA2019: 10 000 €). Lukion vanhan osaan 27 054 € (TA2019: 30 000 €), Panelian oppimiskeskuksen suunnitteluun 7 252 € (TA2019: 25 000 €), Kauttuan päiväkodin peruskorjauksen suunnitteluun 5 055 € (TA2019: 20 000 €) sekä Kirkonkylän koulun uuteen kaukaloon 23 000 € (TA2019: 25 000 €). Panelian ja Kauttuan kohteiden suunnittelu ei alkanut suunnitellusti,

koska koko päiväkotiverkkohanketta arvioitiin uudelleen talouden vakauttamisohjelman pohjalta.

Pieniin talonrakennuksen investointikohteisiin oli talousarviomuutosten jälkeen varattu 320 000 € vuodelle 2019. Hankeryhmästä on toteutettu mm. Kotipiirin kotihoidon toimistojen rakentaminen, ylimääräisen hammaslääkäritilan rakentaminen, Jokimutkan alueen kaukolämpö ym. korjaustöitä, Lemmikin piha-alueen rakentaminen, Lukion radontiivistyksiä, Vahenojantien rivitaloasunnon peruskorjaus sekä Panelian paloaseman nosto-oven vaihto taitto-oveksi. Hankeryhmän kokonaiskustannukset olivat 288 000 €.

Yhdyskuntatekniset palvelut

Yhdyskuntatekniset palvelut työllistivät v.2019 kunnan puutarhurin ja neljä vakituista ulkotyöntekijää. Sopeuttamistoimista johtuen yksi vakituinen työntekijä irtisanottiin syyskuussa. Sen lisäksi ulkoalueilla työskenteli yksi määräaikainen puutarhuri, joka lopetti työsuhteensa kesällä saatuaan vakituisen työpaikan. Kesätyöntekijöitä oli 6 henkilöä ja työllisyysvaroin palkattuja kolme henkilöä vuoden eri aikoina. Yhdyskuntateknisiin palveluiden vastuualueella toteutuivat toimintakulut noin 90 prosenttisesti.

Investoinnit

Budjetoiduista investoinneista saatiin toteutettua suunnitellusti kaavateiden päällystys ja katuvalojen peruskorjaus. Liikenneturvallisuuskohteina toteutettiin liittymäsaareke Rakentajantien ja Filppulantien liittymään, sekä betonikansistoja Miekkatien ja Rakentajantien liittymiin, hankittiin toinen nopeusnäyttötäulu ja rakennettiin Takanummentien hidastekorokkeet.

Kaikkia investointeihin varattuja määrärahoja ei saatu käytettyä mm. Mansikin korjauksiin varattu 60 000 € jäi käyttämättä säästötoimien vuoksi. Kotkaniemen päärakennuksen suunnitteluun varatut rahat jäivät käyttämättä kiinteistön jatkokäytön selvittelyn vuoksi.

Möljän ruoppaus saatettiin loppuun talousarvioon varatulla 20 000 eurolla. Suunnittelu-kohteista Pysäköintien kevyenliikenteenväylän kunnallistekniikan ja Harjunahteenkierron ja Mannilan palstoitusalueen yleissuunnitelmat teetettiin konsulttityönä.

Ojanperäntien kunnallistekniikka päätettiin jättää rakennuttamatta tarjousten ylittäessä varatun määrärahan. Suunnittelua päätettiin vielä jatkaa edullisemmän ratkaisun saavuttamiseksi.

Karhuntien kunnallistekniikan rakentaminen eteni aikataulusta myöhässä ja lopulta urakoitsija lopetti työt. Investoinnista oli tällöin toteutettu 77,4%. Töitä teetettiin tämän jälkeen kunnan toimesta mm. valaistuksen ja kuivatuksen osalta. Tekemättä jäi vielä asfaltointi ja viimeistelytöitä.

Pentti Eskolantien kunnallistekniikka rakennettiin aikataulussa, mutta pehmeistä pohjaolosuhteista johtuen päätettiin jättää kadut painumaan talveksi ja siirrettiin päällystys, kiveys ja viimeistelyt v. 2020 toteutettavaksi. Investointiin oli varattu 530 000€, joka ylittyi hieman lisätöistä johtuen. Vaskimäentien ja Kukkulamäentien liittymäalue korjattiin ja päällystettiin. Kauttuan matonpesupaikan altaisiin oli varattu 15 000€, mutta ympäristömääräyksistä johtuen menot ylittivät 11 000 eur.

6. TILINPÄÄTÖSLASKELMAT

Tunnusluvut löytyvät kappaleesta 2. ja konsernilaskelmien osalta kappaleesta 4. Tässä osassa laskelmat esitetään senttien tarkkuudella.

6.1. Tuloslaskelma

	2019		2018	
TOIMINTATUOTOT				
myyntituotot	4 315 263,20		4 285 306,23	
maksutuotot	3 343 659,21		3 315 232,41	
tuet ja avustukset	699 132,08		750 549,03	
muut toimintatuotot	2 268 435,02	10 626 489,51	2 648 290,98	10 999 378,65
Valmisteveraston muutos		2 986,42		
TOIMINTAKULUT				
henkilöstökulut				
palkat ja palkkiot	-28 584 599,27		-28 627 650,47	
eläkekulut	-6 247 138,07		-6 166 170,90	
muut henkilösivukulut	-818 368,22		-1 111 224,05	
palvelujen ostot	-30 278 205,29		-29 660 739,77	
aineet, tarvikkeet ja tavarat	-5 383 683,01		-5 637 660,56	
avustukset	-5 773 657,36		-5 289 026,79	
muut toimintakulut	-1 444 061,90	-78 529 713,12	-1 336 654,54	-77 829 127,08
TOIMINTAKATE		-67 900 237,19		-66 829 748,43
verotulot		43 286 454,20		43 565 270,42
valtionosuudet		24 118 275,00		22 880 466,00
rahoitustuotot ja -kulut				
korkotuotot	23 623,11		24 311,71	
muut rahoitustuotot	143 759,62		148 419,99	
korkokulut	-61 231,75		-35 552,15	
muut rahoituskulut	-133 196,58	-27 045,60	-167 386,12	-30 206,57
VUOSIKATE		-522 553,59		-414 218,58
poistot ja arvonalentumiset				
suunnitelman mukaiset poistot		-3 726 317,56		-3 514 612,81
TILIKAUDEN TULOS		-4 248 871,15		-3 928 831,39
poistoeron muutos		21 253,46		22 598,95
TILIKAUDEN ALIJÄÄMÄ		-4 227 617,69		-3 906 232,44

6.2. Rahoituslaskelma

	2019		2018	
Toiminnan Rahavirta				
vuosikate	-522 553,59		-414 218,58	
tulorahoituksen korjaukset	-104 383,44	-626 937,03	-376 247,67	-790 466,25
Investointien Rahavirta				
investointimenot	-7 965 755,39		-4 159 567,87	
rahoitusosuudet investointimenoihin	7 000,00		81 209,97	
pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	297 197,00	-7 661 558,39	510 857,00	-3 567 500,90
Toiminnan ja investointien rahavirta		-8 288 495,42		-4 357 967,15
Rahoituksen Rahavirta				
antolainauksen muutokset				
antolainasaamisten lisäys	-8 555,00		-1 620,00	
antolainasaamisten vähennys	80 443,37	71 888,37	257 630,87	256 010,87
lainakannan muutokset				
pitkäaikaisten lainojen lisäys	5 080 263,10			
pitkäaikaisten lainojen vähennys	-1 279 616,52		-1 559 111,06	
lyhytaikaisten lainojen muutos	6 000 000,00	9 800 646,58	4 000 000,00	2 440 888,94
Oman pääoman muutokset		7 338,89		0
muut maksuvalmiuden muutokset				
toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	-7 567,24		-23 411,69	
vaihto-omaisuuden muutos	237,18		-29 061,44	
saamisten muutos	-1 211 538,62		879 204,84	
korottomien velkojen muutos	-503 217,59	-1 722 086,27	1 076 705,36	1 903 437,07
Rahoituksen Rahavirta		8 157 787,57		4 600 336,88
Rahavarojen Muutos		-130 707,85		242 369,73
Rahavarat				
	31. 12.	2 040 681,46	2 171 389,31	
	1. 1.	2 171 389,31	-130 707,85	1 933 580,98
				237 808,33

6.3. Tase

VASTAAVA	2019	2018	VASTATTAVA	2019	2018
PYSYVÄT VASTAAVAT			OMA PÄÄOMA	29 457 409,96	33 677 691,18
Aineettomat hyödykkeet	1 637 576,77	1 540 809,80	Peruspääoma	29 747 232,42	29 747 232,42
Aineettomat oikeudet	418 178,86	399 616,32	Ed.tilikausien yli-/alijäämä	3 937 795,23	7 836 691,20
Muut pitkävaikut. menot	1 219 397,91	1 141 193,48	Tilikauden yli-/alijäämä	-4 227 617,69	-3 906 232,44
Aineelliset hyödykkeet:	60 003 090,86	56 936 507,05			
Maa- ja vesialueet	6 820 533,15	6 871 041,66			
Rakennukset	38 121 689,44	37 793 161,60	poistoero ja vapaaeht varauks		
Kiinteät rakenteet ja lait	11 297 272,49	10 793 984,79	poistoero	156 566,20	177 819,66
Koneet ja kalusto	393 546,79	560 614,64			
Ennakkomak. ja keskener.	3 370 048,99	917 704,36	toimeksiant. pääomat yhteensä	66 132,35	69 362,45
Sijoitukset:	15 355 666,79	14 551 281,67	valtion toimeksiannot		7 359,07
Osakkeet ja osuudet	11 967 304,48	11 091 030,99	lahjoitusrahastojen pääomat	34 041,61	33 874,61
Muut lainasaamiset	2 942 445,90	3 022 889,27	muut toimeksiantojen pääomat	32 090,74	28 128,77
Muut saamiset	445 916,41	437 361,41			
pysyvät vastaavat yhteensä	76 996 334,42	73 028 598,52	vieras pääoma	53 652 322,47	44 355 070,17
toimeksiantojen varat			pitkäaikainen	17 906 429,77	14 062 690,50
valtion toimeksiannot	3 993,45	0	lainat rahoitus- ja vakuutusl	15 523 856,45	11 721 740,17
muut toimeksiantojen varat	21 123,62	20 956,62	lainat julkisyhteisöiltä	76 620,94	105 760,19
toimeksiantojen varat yhteensä	25 117,07	20 956,62	saadut ennakot	21 440,00	21 440,00
			muut velat	2 284 512,38	2 213 750,14
			lyhytaikainen		
VAIHTUVAT VASTAAVAT	6 310 979,49	5 230 385,90	joukkovelkakirjalainat	24 000 000,00	18 000 000,00
Vaihto-omaisuus:	106 925,13	107 162,31	lainat rah.-ja vakuut.laitoks.	1 251 831,02	1 224 639,22
Pitkäaikaiset saamiset:	25 547,24	32 505,37	lainat julkisyhteisöiltä	29 139,25	28 661,50
Lyhytaikaiset saamiset	4 137 825,66	2 919 328,91	saadut ennakot	155 903,00	210 235,17
myyntisaamiset	2 001 081,12	1 919 505,53	lyhytaikaiset ostovelat	4 527 033,59	4 060 237,75
muut saamiset	1 705 647,88	627 745,12	muut velat	1 431 421,97	1 817 315,66
siirtosaamiset	431 096,66	372 078,26	siirtovelat	4 350 563,87	4 951 290,37
Rahoitusarvopaperit	491 974,79	391 974,79			
Rahat ja pankkisaamiset	1 548 706,67	1 779 414,52			
VASTAAVAA YHTEENSÄ	83 332 430,98	78 279 941,04	VASTATTAVAA YHTEENSÄ	83 332 430,98	78 279 941,04

6.4. Konsernituloslaskelma, -rahoituslaskelma ja -tase

KONSERNITULOSLASKELMA	2019	2018
Toimintatuotot	36 327 814,20	36 008 220,81
Toimintakulut	-104 525 499,31	-103 147 796,03
Toimintakate	-68 197 685,11	-67 139 575,22
Verotulot	43 286 454,20	43 565 270,42
Valtionosuudet	26 709 375,24	25 358 295,39
Rahoitustuotot ja -kulut:		
Korkotuotot	3 117,38	4 145,52
Muut rahoitustuotot	161 915,76	186 855,03
Korkokulut	-342 898,00	-380 572,86
Muut rahoituskulut	-140 012,10	-178 318,82
Vuosikate	1 480 267,38	1 416 099,45
Poistot ja arvonalentumiset:		
Poistot	-6 065 230,91	-5 804 477,53
Arvonalentumiset		-417,02
Satunnaiset erät	3 100,00	
Tilikauden tulos	-4 581 863,53	-4 388 795,10
Tilinpäätössirrot		
Tilikauden verot	-1 744,83	274,11
Laskennalliset verot	25 769,53	37 778,30
Vähemmistöosuudet	10 254,80	36 581,83
TILIKAUDEN ALIJÄÄMÄ	-4 547 584,03	-4 314 160,86

RAHOITUSLASKELMA	2019	2018
Toiminnan rahavirta	1 283 527,32	1 138 424,67
Vuosikate	1 480 267,38	1 416 099,45
Satunnaiset erät	3 100,00	
Tilikauden verot	-1 744,83	274,11
Tulorahoituksen korjauserä	-198 095,23	-277 948,88
Investointien rahavirta	-9 291 213,83	-5 657 053,75
Investointimenot	-9 683 657,92	-6 340 987,00
Rahoitusosuudet investoin	40 741,59	81 209,97
Pysyvien vastaavien luovu	351 702,50	602 723,28
Toiminnan ja investointien rahavirta	-8 007 686,51	-4 518 629,08
Rahoituksen rahavirta		
Antolainojen lisäykset	-8 555,00	-1 620,00
Antolainojen vähennykset	80 443,37	257 630,87
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen l	5 647 496,28	933 318,68
Pitkäaikaisten lainojen v	-2 971 421,59	-3 428 856,43
Lyhytaikaisten lainojen m	6 000 000,00	4 000 000,00
Oman pääoman muutokset	132 208,31	124 942,26
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen po. ja va	-3 935,36	-24 469,84
Vaihtomaisuuden muutos	4 789,12	-54 841,64
Saamisten muutos	-215 575,41	877 020,50
Korottomien velkojen muut	-1 379 566,76	2 202 507,52
Rahoituksen rahavirta yhteensä	7 285 882,95	4 885 631,92
Rahavarojen Muutos	-721 803,56	367 002,84
Rahavarat 31.12	4 992 199,37	5 714 002,92
Rahavarat 1.1.	5 714 002,92	5 347 000,07

VASTAAVAA	2019	2018	VASTATTAVAA	2019	2018
PYSYVÄT VASTAAVAT	100 168 774,69	96 878 993,92	OMA PÄÄOMA	29 427 185,48	33 929 895,87
Aineettomat hyödykkeet	2 241 317,23	2 050 041,21	Peruspääoma	29 747 232,42	29 747 232,42
Aineettomat oikeudet	671 678,85	573 518,36	Arvonkorotusrahasto	420 469,82	420 469,82
Muut pitkävaikutt. menot	1 569 638,38	1 476 522,85	Muut omat rahastot	2 648 109,99	2 648 109,99
Aineelliset hyödykkeet:	94 899 314,70	92 588 281,48	Ed.tilikausien yli-/alijäämä	1 158 957,28	5 428 244,50
Maa- ja vesialueet	7 772 510,20	7 768 047,01	Tilikauden yli-/alijäämä	-4 547 584,03	-4 314 160,86
Rakennukset	69 456 564,24	70 342 350,72	VÄHEMMISTÖOSUUDET	501 068,21	502 603,08
Kiinteät rakenteet ja lait	11 659 925,60	11 007 161,90	POISTOERO JA VAP. VARAUK.		
Koneet ja kalusto	1 933 410,06	2 216 067,25			
Muut aineell. hyödykkeet	159 437,33	197 074,32			
Ennakkomak. ja keskener.	3 917 467,27	1 057 580,29			
Sijoitukset:	2 993 498,07	2 240 671,23			
Tytäryhtiösakk. ja os.	393 196,23	3 661,82			
Osakkuusyhtiöosuudet	950 913,35	585 294,35	PAKOLLISET VARAUKSET	661 080,50	758 399,33
Muut osakk. ja osuudet	1 183 064,92	1 129 951,52	Eläkevaraukset		
Muut lainasaamiset	50 000,06	50 000,03	Muut pakolliset varaukset	661 080,50	758 399,33
Muut saamiset	416 323,51	471 763,51			
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	34 644,69	61 801,29	TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMA	108 916,77	140 008,74
VAIHTUVAT VASTAAVAT	11 814 303,94	12 325 321,20	VIERAS PÄÄOMA	81 284 827,69	73 935 209,40
Vaihto-omaisuus:	635 956,63	640 745,75	Pitkäaikainen koroll.	36 128 428,32	33 393 657,78
			Pitkäaikainen korot.	2 073 094,49	2 173 894,75
SAAMISET			Lyhytaik. korollinen	27 063 954,35	20 872 204,90
Pitkäaikaiset saamiset:	89 638,80	96 726,27	Lyhytaikainen koroton	16 019 350,53	17 495 451,97
Lyhytaikaiset saamiset	6 096 509,13	5 873 846,26	josta laskenn. verovelka	542 761,67	568 534,10
Rahoitusarvopaperit	1 153 397,86	1 047 243,90			
Rahat ja pankkisaamiset	3 838 801,51	4 666 759,02			
VASTAAVAA YHTEENSÄ	111 983 078,65	109 266 116,42	VASTATTAVAA YHTEENSÄ	111 983 078,65	109 266 116,42

7. LIITETIEDOT

7.1. TILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISTA JA ESITTÄMISTAPAA KOSKEVAT

7.2. KONSERNITILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISTA KOSKEVAT

7.3. TULOSLASKELMAN LAATIMISTA KOSKEVAT

7.4. TASEEN LAATIMISTA KOSKEVAT

7.5. VAKUUDET JA VASTUUSITOUMUKSET

7.6. HENKILÖSTÖ YM. KOSKEVAT LIITETIEDOT

7.1. Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

Tilinpäätöksen tulee antaa oikea ja riittävä kuva kunnan taloudesta, jota varten tarpeelliset lisätiedot on ilmoitettava liitetiedoissa (Kuntal 68§ ja KPL 3:2 §). Liitetietojen tai taulukoiden numerointi viittaa Kirjanpitolautakunnan yleisohjeeseen (25.10.2016) kunnan ja kuntayhtymän tilinpäätöksen liitetiedoista.

Arvostus- ja jaksotusperiaatteet sekä menetelmät

Jaksotusperiaatteet

Tulot ja menot on merkitty tuloslaskelmaan suoriteperusteiden mukaisesti. Suoriteperusteesta poiketen verotulot on kirjattu niiden tilitysjankohdan mukaisesti ao. tilikaudelle.

Pysyvien vastaavien arvostus

Pysyvät vastaavat on merkitty taseeseen hankintamenoon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja saaduilla rahoitusosuuksilla. Vuodesta 2013 alkaen on uusiin hankintoihin noudatettu kunnanvaltuuston vahvistamaa poistosuunnitelmaa. Poistosuunnitelman mukaiset poistojen laskentaperusteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa 11.

Sijoitusten arvostus

Pysyvien vastaavien käyttöomaisuusosakkeet sekä sijoitusluonteiset erät on merkitty taseeseen hankintameno.

Vaihto-omaisuuden arvostus

Vaihto-omaisuus on merkitty taseeseen hankintameno määräisenä.

Rahoitusomaisuuden arvostus

Rahoitusomaisuus on merkitty taseeseen hankintameno määräisenä. Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon.

Konsernitili

Kahden tytäryhteisön tilit on liitetty konsernitiliin, jota kautta heidän on mahdollista käyttää limiittiä lyhytaikaiseen rahoitustarpeeseen KH päätösten (18.6.2018 § 236 ja 8.10.2018 § 336) mukaisesti: Uima- ja urheiluhalli 150 000 euroa ja Koy Kauttuanpuisto 1 milj. euroa. Konsernitilin saldo näkyy muissa lyhytaikaisissa saamisissa ja tytäryhtiöillä veloissa v. 2019.

Johdannaissopimusten käsittely

Johdannaiset sisältävät koronvaihtosopimuksia. Kaikki koronvaihtosopimukset on tehty suojaamistarkoituksessa. Kunta on sitoutunut lainojen vaihtuvan koron koronvaihtosopimuksilla kiinteään korkoon. Korkojohdannaisista aiheutuneet kassavirrat on kirjattu tilikauden aikana korkokuluiksi. Sopimuksista pisin on voimassa 30.11.2029. Koronvaihtosopimuksista on tarkemmin liitetiedoissa.

Tuloslaskelman, taseen ja rahoituslaskelman vertailukelpoisuus

Tuloslaskelma, tase ja rahoituslaskelma ovat vertailukelpoisia edelliseen tilikauteen.

Oikaisut edellisen tilikauden tietoihin

Ei selvitettävää.

Edellisen tilikauden tietojen vertailukelpoisuus

Tuloslaskelma, tase ja rahoituslaskelma ovat vertailukelpoisia edelliseen tilikauteen.

Aikaisempiin tilikausiin kohdistuvat tuottojen ja kulujen oikaisut

Ei selvitettävää.

Yksittäiseen tase-erään sisältyvät osat, jotka koskevat useaa tase-erää

Ei selvitettävää.

Valuuttamääräiset erät

Ei ole.

7.2. KONSERNITILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISTA KOSKEVAT LIITETIEDOT

Konsernitilinpäätöksen laatimisperiaatteet

Konsernitilinpäätökseen on yhdistetty kaikki merkittävää taloudellista toimintaa harjoittavat tytäryhteisöt sekä jäsenosuuden mukaisessa suhteessa kaikki kuntayhtymät, joissa kunta on jäsenenä (4.1. esitelty konsernirakenne).

Yhdistelemättä on jätetty seuraavat tytäryhteisöt: Kiukaisten asunto- ja teollisuuskiinteistöt Oy (yhtiöllä ei toimintaa tai varallisuutta), Pohjolan Muinaiselämys Oy sekä Koy Euran Kuntonummi, joka ostettiin kunnalle 1.4. alkaen ja puretaan kevään 2020 kuluessa. Yhdistelemättä jättäminen ei vaaranna oikean ja riittävän kuvan antamista konsernin toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta. Kauttuanpuisto on hankkinut AS Oy Petrinpuiston 2014 ja se on yhdistelty Kauttuanpuistoon alakonserniksi ensimmäisen kerran 2018.

Konsernitilinpäätöksen laatimisessa on otettu huomioon yleisohje kunnan ja kuntayhtymän konsernitilinpäätöksen laatimisesta (22.12.2015) ja taseen, tuloslaskelman ja rahoituslaskelman kaavat on muutettu sen mukaisiksi.

Kuntakonsernin omistussuhteissa ei ole tapahtunut olennaisia muutoksia. Kunta on perustanut 2018 yhdessä neljän muun kunnan kanssa Kuninkaanmännyn vesi Oyn ja sen ensimmäinen tilikausi päättyy 31.12.2019. Kunta osti maaliskuussa Koy Euran Kuntonummen, joka erillisenä yhtiönä puretaan keväällä 2020.

Sisäiset liiketapahtumat ja katteet

Konserniyhteisöjen keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty konsernituloslaskelmaa ja konsernitasetta laadittaessa vähäisiä liiketapahtumia lukuun ottamatta. Olennaiset pysyviin vastaaviin sisältyvät sisäiset katteet on vähennetty.

Konsernitaseessa vapaaehtoiset varaukset sekä poistoero on jaettu vapaaseen omaan pääomaan ja laskennalliseen verovelkaan.

Suunnitelmapoistojen oikaisu

Tytäryhtiöiden aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden poistot on oikaistu vastaamaan kunnan poistosuunnitelmaa. Jäännösarvojen ero (kunnan ja tytäryhtiön poistojen erotus) on kirjattu konsernituloslaskelmaan tytäryhteisön poistojen oikaisuksi ja aikaisemmille tilikausille kertynyt ero konsernitaseessa edellisten tilikausien yli- tai alijäämän oikaisuksi. Toisin sanoen, jos tytäryhtiö ei ole tehnyt kunnan poistosuunnitelman mukaisia suunnitelmapoistoja, oikaistaan ne näin tulosvaikutteisesti konsernilaskelmissa.

Keskinäisen omistuksen eliminointi

Kunnan ja sen tytäryhteisöjen kuntayhtymien välillä ei ole keskinäisiä omistussuhteita.

7.3. TULOSLASKELMAA KOSKEVAT LIITETIEDOT

6. Toimintatuotot tehtävälueittain	Konserni			
	2019	2018	2019	2018
Yleishallinto	657 456	870 915	845 212	1 127 167
Perusturvapalvelut	3 781 693	3 956 054	25 511 226	24 881 830
Sivistyspalvelut	1 430 571	1 404 191	2 191 940	2 210 087
Konsernin tukipalvelut	1 905 379	1 919 840	1 905 379	1 919 840
Tekniset palvelut	2 854 377	2 848 379	5 874 057	5 869 296
Yhteensä	10 629 476	10 999 379	36 327 814	36 008 220

7. Verotulojen erittely			
	2019	2018	Muutos
Kunnan tulovero	38 035 954	38 473 337	-1,1 %
Osuus yhteisöveron tuotosta	2 056 795	1 963 852	4,7 %
Kiinteistövero	3 193 705	3 122 418	2,3 %
Verotulot yhteensä	43 286 454	43 565 270	-0,6 %

2018 Verotuloihin sisältyy 5 663 euroa ALV tarkastuksessa haettuina edellisten vuosien ALV -palautuksia.

8. Valtionosuuksien erittely			
	2019	2018	Muutos
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus	24 422 741	24 103 987	1,3 %
Siitä :Verotuloihin perustuva valtionosuuksien taseus (+/-)	4 124 390	4 092 048	-0,1 %
Järjestelmämuutoksen taseus(+/-)	0	147 021	-100,0 %
Opetus- ja kulttuuritoimen muut valtionosuudet	-1 204 466	-1 223 521	-1,6 %
Harkinnanvarainen valtionosuuden korotus	900 000		
Valtionosuudet yhteensä	24 118 275	22 880 466	5,4 %

9. Palvelujen ostot erittely		
	2019	2018
Asiakaspalvelujen ostot	19 602 670	19 513 090
Muiden palvelujen ostot	10 675 535	10 147 650
Palvelujen ostot yhteensä	30 278 205	29 660 740

10. Valtuustoryhmien toimintaedellytysten tukemiseksi ei ole myönnetty tukia

11. Selvitys suunnitelman mukaisten poistojen perusteista ja niiden muutoksista

Vuodesta 2013 alkaen on uusiin hankintoihin noudatettu seuraavaa kunnanvaltuuston vahvistamaa poistosuunnitelmaa. Kiukaisten kunnan ennen yhdistymistä hankituissa omaisuuserissä on sovellettu Kiukaisten kunnan poistosuunnitelmaa. Peruseriaatteena poistojen määrittämiselle hankintamenosta on hyödykkeen arvioitu taloudellinen käyttöikä.

Kiinteistöjen tasearvot ja poistosuunnitelmat käytiin läpi 2017 tilinpäätöstä laadittaessa. Tällöin muutamien kohteiden tasearvo poistettiin, koska laskennallinen poisto-aika oli tullut täyteen ja pienempiä hyödykkeitä alle 700 euron tasearvolla kertapoistettiin. Valmistuneiden hyödykkeiden poisto-aika hyväksytään valtuustossa ennen tilinpäätöstä.

Alle 10 000 euron hankinnat kirjataan vuosittaisiksi kuluiksi.

Euran kunnan poistosuunnitelma 1.1 2013 alkaen		
RYHMÄ	Poistoajat ja -prosentit	Poistomenetelmä
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet		
Muut pitkävaikutteiset menot		
Perustamis- ja järjestelymenot	4 vuotta	tasapoisto
Tutkimus- ja kehittämismenot	4 vuotta	tasapoisto
Konserniliikearvo	5 vuotta	tasapoisto
Liikearvo	5 vuotta	tasapoisto
Atk-ohjelmistot	4 vuotta	tasapoisto
Muut pitkävaikutteiset menot	20 vuotta	tasapoisto
Muut	4 vuotta	tasapoisto
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	Ei poistoa	
Rakennukset ja rakennelmat		
Hallinto- ja laitosrakennukset	40 vuotta	tasapoisto
Tehdas- ja tuotantorakennukset	25 vuotta	tasapoisto
Talousrakennukset	17 vuotta	tasapoisto
Vapaa-ajan rakennukset	25 vuotta	tasapoisto
Asuinrakennukset	40 vuotta	tasapoisto
Kiinteät rakenteet ja laitteet		
Kadut, tiet, torit ja puistot	18 %	menojäämäpoisto
Sillat, laiturit ja uimalat	18 %	menojäämäpoisto
Muut maa- ja vesirakenteet	15 %	menojäämäpoisto
Vedenjakeluverkosto	9 %	menojäämäpoisto
Viemäriverkko	9 %	menojäämäpoisto
Kaukolämpöverkko	13 %	menojäämäpoisto
Sähköjohdot, muuntoasemat, ulkovalaistuslaitteet	18 %	menojäämäpoisto
Puhelinverkko, keskusasema ja alakeskukset	21 %	menojäämäpoisto
Maakaasuverkko	14 %	menojäämäpoisto
Muut putki- ja kaapeliverkot	18 %	menojäämäpoisto
Sähkö-, vesi- yms. laitosten laitoskoneet ja laitteet	20 %	menojäämäpoisto
Kiinteät nosto- ja siirtolaitteet	18 %	menojäämäpoisto
Liikenteen ohjauslaitteet	23 %	menojäämäpoisto
Muut kiinteät koneet, laitteet ja rakenteet	23 %	menojäämäpoisto
Koneet ja kalusto		
Rautaiset alukset	17 vuotta	tasapoisto
Puiset alukset ja muut uivat työkoneet	11 vuotta	tasapoisto
Muut kuljetusvälineet	7 vuotta	tasapoisto
Muut liikkuvat työkoneet	7 vuotta	tasapoisto
Muut raskaat koneet	12 vuotta	tasapoisto
Muut kevyet koneet	7 vuotta	tasapoisto
Sairaala-, terveydenhuolto- yms. laitteet	10 vuotta	tasapoisto
Atk-laitteet	4 vuotta	tasapoisto
Muut laitteet ja kalusteet	4 vuotta	tasapoisto
Muut aineelliset hyödykkeet		
Luonnonvarat	Ei poistoa	
Arvo- ja taide-esineet		
Keskeneräiset hankinnat		

12. Pakollisten varausten muutokset	Konserni	
	2019	2018
Eläkevastuu 1.1		
Lisäykset tilikaudella		
Vähennykset tilikaudella		
Eläkevastuu 31.12.		
Potilasvahinkovakuutusmaksu 1.1 (ky)	757 957	696 956
Lisäykset tilikaudella	81 442	143 658
Vähennykset tilikaudella	-178 319	-81 490
Potilasvahinkovakuutusmaksu 31.12. (ky)	661 080	758 399

Konsernin pakolliset varaukset ovat Satakunnan sairaanhoitopiirin tekemiä varauksia.

Kunnalla ei ollut pakollisia varauksia.

13. Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot ja tappiot	Konserni		Kunta	
	2019	2018	2019	2018
Muut toimintatuotot				
Maaomaisuuden myyntivoitto	117 069	404 308	117 069	376 248
Rakennusten myyntivoitot				
Muut myyntivoitot				
Myyntivoitot yhteensä	117 069	404 308	117 069	376 248
Muut toimintakulut				
Osakkeiden myyntitappio				
Maaomaisuuden myyntitappio	15 850	0	12 685	0
Rakennusten myyntitappio		7 303		
Muu tappio				
Muut toimintakulut yhteensä	15 850	73030	12 685	0

14. Satunnaisia tuottoja ja kuluja ei ollut kunnassa eikä kuntakonsernissa.

15. Osinkotuottojen ja peruspääoman korkotuottojen erittely	2019	2018
Osinkotuotot muista yhteisöistä	127 187	131 906
Peruspääoman korot kuntayhtymiltä	7 203	7 203
Yhteensä	134 390	139 109

7.4. TASETTA KOSKEVAT LIITETIEDOT

18. Arvonkorotusten periaatteet	Konserni	
	2019	2018
Maa- ja vesialueet		
Arvo 1.1		
Arvonkorotukset		
Arvonkorotusten purku		
Arvo 31.12.		
Rakennukset		
Arvo 1.1.	420 470	420 470
Arvonkorotusten purku		
Arvo 31.12.	420 470	420 470
Arvonkorotukset yhteensä 31.12	420 470	420 470

Arvonkorotuksia on tehnyt Euran Uima- ja urheiluhalli Oy.

19 Tiedot pysyvistä vastaavista tase-eräkohtaisesti				
Aineettomat hyödykkeet	Aineettomat oikeudet	Muut pitkävaikutteiset menot	Ennakkomaksut	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1	399 616	1 141 193		1 540 810
Lisäykset tilikauden aikana	184 875	246 314		431 189
Rahoitusosuudet tilikaudella				
Vähennykset tilikauden aikana				
Siirrot erien välillä		9 470		9 470
Korjaukset ed. tilikauteen				
Tilikauden poisto	-166 312	-177 579		-343 891
Arvonalennukset ja niiden palautuk.				
Poistamaton hankintameno 31.12	418 179	1 219 398		1 637 577

Aineelliset hyödykkeet	Maa- ja vesialueet	Rakennukset	Kiinteät rakenteet ja laitteet	Koneet ja kalusto	Ennakkom. keskeneräis. hankinnat	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1	6 871 042	37 793 162	10 793 985	560 615	917 704	56 936 507
Lisäykset tilikauden aikana	108 000	1 489 614	1 753 436	118 576	3 188 668	6 658 293
Rahoitusosuudet tilikaudella			-7 000			-7 000
Vähennykset tilikauden aikana	-158 509					-158 509
Siirrot erien välillä		567 465	142 236	17 154	-736 323	-9 470
Korjaukset ed. kauteen				-34 305		-34 305
Tilikauden poisto		-1 728 550	-1 385 384	-268 492		-3 382 426
Arvonalennukset ja niiden palautuk.						0
Poistamaton hankintameno 31.12	6 820 533	38 121 689	11 297 272	393 547	3 370 049	60 003 091
Arvonkorotukset						
Kirjanpitoarvo 31.12	6 820 533	38 121 689	11 297 272	393 547	3 370 049	60 003 091

19. Pysyvien vastaavien sijoitukset								
	Osakkeet ja osuudet				Jvk-, laina- ja muut saamiset			
	Osakkeet konserni-yhtiöt	Kuntayhtymä-osuudet	Muut osakkeet & osuudet	Yhteensä	konserni-yhtiöt	kunta-yhtym.	muut	Yhteensä
Hankintameno 1.1	1 674 933	7 959 077	1 457 021	11 091 031	2 972 889	0	487 361	3 460 251
Lisäykset	390 673	121 120	364 480	876 273			8 555	8 555
Vähennykset				0	-80 443			-80 443
Siirrot erien välillä	-1 139		1 139	0		0	0	0
Hankintameno 31.12	2 064 467	8 080 197	1 822 640	11 967 304	2 892 446	0	495 916	3 388 362
Arvonlennukset								
Arvonkorotukset								
Kirjanpitoarvo 31.12.	2 064 467	8 080 197	1 822 640	11 967 304	2 892 446	0	495 916	3 388 362

19. Olennaiset kuntayhtymäosuuksien arvon muutokset						
	Tasearvo 1.1.	Lisäykset tilikaudella	Vähennykset tilikaudella	Tasearvo 31.12.	Kunnan osuus kuntayhtymän peruspääomasta	Ero
Satakunnan sairaanhoitopiiri	6 399 688	121 120		6 520 808	6 431 685	89 124
Satakunnan koulutusk	1 421 987			1 421 987	1 440 657	-18 670
Satakuntaliitto	16 281			16 281	15 535	747
Yhteensä	7 837 957	121 120	0	7 959 077	7 887 876	71 201

20 - 22. Tytäryhteisöt, kuntayhtymäosuudet sekä osakkuusyhteisöt						
Nimi	Kotipaikka	Kunnan	Konsernin	Kuntakonsernin osuus 1000 euroa		
		omistusosuus	omistusosuus	omasta pääomasta	vieraasta pääomasta	tilik. voitto tappio
Tytäryhteisöt						
<i>Euran Uima- ja urheiluhalli Oy</i>	Eura	61,33	61,33	7	6 082	10
<i>JVP- Eura Oy</i>	Eura	70,00	70,00	403	3 601	0
<i>Kiinteistö Oy Kauttuanpuisto</i>	Eura	100,00	100,00	385	8 699	-51
<i>Kiinteistö Oy Euran virastot.</i>	Eura	82,60	82,60	2 010	12	-70
Yhdistelemättömät tytäryhteisöt						
<i>Pohjolan Muinaiselämys Oy</i>	Eura	60,60	60,60	11	0	1
<i>Kiukaisten as. ja teoll. Kiinteistö Oy</i>	Eura	100,00	100,00	0	0	0
<i>Kiinteistö Oy Euran Kuntonummi</i>	Eura	100,00	100,00	197	0	-3
			Yhteensä	3 002	18 394	-113
Kuntayhtymät						
<i>Satakunnan koulutuskuntayhtymä</i>	Kokemäki	13,19	13,19	2 502	489	2
<i>Satakunnan sairaanhoitopiiri ky</i>	Pori	6,24	6,24	6 069	6 894	-150
<i>Satakuntaliitto ky</i>	Pori	5,28	5,28	65	309	9
			Yhteensä	8 636	7 692	-139
Osakkuusyhteisöt						
<i>Yhdistelemättömät osakkuusyhteisöt</i>						
<i>Loimi-Hämeen Jätehuolto Oy</i>	Forssa	4,92	4,92	481	120	ei saatu vielä
<i>Kuninkaanmännyn Vesi Oy</i>	Eura	45,56	45,56	355	15	-10
			Yhteensä			
Muut omistusyhteisyyshyhteisöt						
<i>Pyhäjärvi-instituutti (säätio)</i>	Eura	36,30	36,30	200	91	21
<i>Jokilaakson Ympäristö Oy</i>	Pori	6,00	6,00	114	145	-15
			Yhteensä	314	236	6

23. Lyhyt- ja pitkäaikaiset saamiset tytäryhteisöiltä, jäsenkuntayhtymiltä ja osakkuusyhteisöiltä	2019		2018	
	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset
Saamiset tytäryhteisöiltä				
Myyntisaamiset		95 865		80 464
Lainasaamiset				
Muut saamiset		914 200		
Siirtosaamiset				
Yhteensä		1 010 065		80 464
Saamiset kuntayhtymiltä, joissa kunta on jäsen				
Myyntisaamiset		468		2 912
Lainasaamiset				
Muut saamiset				
Siirtosaamiset		78 916		7 119
Yhteensä		79 384		10 031
Saamiset osakkuus- sekä muilta omistusyhteisyht.				
Myyntisaamiset		74 276		98 172
Lainasaamiset				
Muut saamiset				
Siirtosaamiset				
Yhteensä		74 276		98 172
Saamiset yhteensä		1 163 725		188 667

24. Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät				
	Konserni		Kunta	
	2019	2018	2019	2018
Pitkäaikaiset siirtosaamiset				
Menoennakot				
Etukäteen maksetut vuokratulot				
Muut siirtosaamiset		129		
Pitkäaikaiset siirtosaamiset yhteensä		129		
Lyhytaikaiset siirtosaamiset				
Tulojäämät				
Siirtyvät korot	2 253			
Kelan korvaus työterveyshuollosta	114 136	166 571	113 869	119 345
EU-tuet ja avustukset				
Muut tulojäämät	444 692	399 561	317 228	252 734
Tulojäämät yhteensä	561 082	566 132	431 097	372 078
Lyhytaikaiset siirtosaamiset yhteensä	561 082	566 132	431 097	372 078

25. Tase-erä kohtainen oman pääoman erittely				
	Konserni		Kunta	
	2019	2018	2019	2018
Peruspääoma 1.1	29 747 232	29 747 232	29 747 232	29 747 232
Lisäykset				
Vähennykset				
Peruspääoma 31.12.	29 747 232	29 747 232	29 747 232	29 747 232
Arvonkorotusrahasto 1.1.	420 470	420 470		
Lisäykset				
Vähennykset				
Arvonkorotusrahasto 31.12.	420 470	420 470		
Muut omat rahastot, po 1.1.	2 648 110	2 648 110		
Siirrot rahastoon				
Siirrot rahastosta				
Rahaston pääoma 31.12.	2 648 110	2 648 110		
Edellisten tilikausien yli/ alijäämä 1.1	1 158 957	5 428 245	3 906 235	7 836 691
Korven vesiosuuskunta			7 339	
Siirto rahastoon				
Edellisten tilikauden virheen oikaisu				
Edellisten tilikausien yli/ alijäämä 31.12.	1 158 957	5 428 245	3 937 795	7 836 691
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	-4 547 584	-4 314 161	-4 227 618	-3 906 235
Oma pääoma yhteensä	29 427 185	33 929 896	29 457 410	33 677 689

26. Erittely poistoerosta, ei ilmoitettavaa

27. Pitkäaikaiset velat, yli 5v. päästä erääntyvät		
	2019	2018
Joukkovelkakirjalainat		
Lainat julkisyhteisöiltä		
Lainat muilta luotonantajilta	10 057 732	6 772 242
Saadut ennakot		
Ostovelat		
Muut velat		
Siirtovelat		
Pitkäaikaiset velat yhteensä	10 057 732	6 772 242

28. Joukkovelkakirjalainat (kuntatodistuslainat)		
	2019	2018
Alle vuoden kuluessa erääntyvät kuntatodistuslainat	24 000 000	18 000 000
* korko -0,22% , -0,25% ja -0,20%		
* * erääntyvät 11.3., 31.3. ja 26.8.2020		
Joukkovelkakirjalainat yhteensä	24 000 000	18 000 000

28. Pakolliset varaukset				
	Konserni		Kunta	
	2019	2018	2019	2018
Muut pakolliset varaukset				
Eläkevastuu				
Potilasvahinkovakuutusmaksuvastuu (ky)	661 080	758 399		
Muut pakolliset varaukset yhteensä	661 080	758 399		

30. Vieras pääoma tytäryhteisöille, jäsenkuntayhtymille ja osakkuusyhteisöille				
	2019		2018	
	Pitkäaikainen	Lyhytaikainen	Pitkäaikainen	Lyhytaikainen
Velat tytäryhteisöille				
Saadut ennakot				
Ostovelat		151 585		53 369
Muut velat	61 295		61 295	
Siirtovelat		64 919		
Velat kuntayhtymille, joissa kunta on jäsenenä				
Saadut ennakot				
Ostovelat		1 704 897		1 547 671
Muut velat				
Siirtovelat		28 314		218 082
Velat osakkuus- tai sekä muille omistusyhteisyht.				
Saadut ennakot				
Ostovelat		10 292		0
Muut velat	3 195		3 195	
Siirtovelat				
Vieras pääoma yhteensä	64 490	1 960 007	1 960 007	1 819 122

32. Muiden velkojen erittely				
	Konserni		Kunta	
	2019	2018	2019	2018
Muut velat				
Liittymismaksut	2 034 495	2 140 213	2 267 353	2 201 508
Muut velat	17 160	12 242	17 160	12 242
Muut velat yhteensä	2 051 655	2 152 455	2 284 512	2 213 750

Liittymismaksuvelka kertyy vesihuoltolaitoksen vesi- ja viemäri liittymismaksuista, jotka ovat palautus- ja siirtokelpoisia.

33. Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät				
	Konserni		Kunta	
	2019	2018	2019	2018
Lyhytaikaiset siirtovelat				
Tuloennakot				
Menojäämät				
Palkkojen ja henkilösivuk. jaksotukset	6 065 581	6 209 846	4 199 387	4 287 924
Korkojaksotukset	72 378	170 976	43 067	25 864
Tutkimus- ja kehittämist. jaks		33 534		
Potilavahinkovastuun lyhennys		81 490		
Myyntihyvitykset		50 142		
Muut menojäämät	1 071 275	1 241 993	108 109	637 502
Lyhytaikaiset siirtovelat yhteensä	7 209 234	7 787 981	4 350 564	4 951 290
Siirtovelat yhteensä	7 209 234	7 787 981	4 350 564	4 951 290

7.5. Vakuudet ja vastuusitoumukset

38. Vuokravastuut				
	Konserni		Kunta	
	2019	2018	2019	2018
Vuokravastuut				
Seuraavalla tilikaudella maksettavat	384 949	214 544	35 400	35 400
Myöhemmin maksettavat	864 335	462 756	106 200	141 600
Yhteensä	1 249 284	677 300	141 600	177 000
Leasingvastuut				
Seuraavalla tilikaudella maksettavat	290 002	375 041	283 498	251 293
Myöhemmin maksettavat	325 298	546 022	320 154	325 164
Yhteensä	615 299	921 063	603 652	576 457
Vuokravastuut yhteensä	1 864 583	1 598 363	745 252	753 457

Leasingvastuuihin ei sisälly olennaisia irtisanomis- ja lunastusehdon mukaisia vastuuta.

39. Vastuusitoumukset				
	Konserni		Kunta	
	2019	2018	2019	2018
Takaukset samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta				
Alkuperäinen pääoma			24 189 254	24 189 254
Jäljellä oleva pääoma, josta			13 954 388	15 048 351
<i>JVP Eura Oy</i>			4 223 577	4 607 680
<i>Kiint.Oy Kauttuanpuisto</i>			1 851 278	2 103 102
<i>Euran uima- ja urheiluhalli</i>			7 879 533	8 337 568
Takaukset muiden puolesta*				
Alkuperäinen pääoma	1 311 000	1 051 190	1 091 190	1 051 190
Jäljellä oleva pääoma	424 338	606 898	424 338	606 898

*) muita takauksia on annettu Euran Energia Oy:lle ja Jokilaakson Ympäristö Oy:lle, Kiukaisten VPK:lle ja Hinnerjoen VPK:lle, joka nostettu vasta 2020. Euran energian laina on maksettu 2019 ja Korven vesiosuuskunnan laina otettiin kunnalle osana verkoston liiketoimintakauppaa 1.1.2019. Konsernin vastuisiin liittyy SHP:n takaamia tytäryhtiöiden lainoja.

VPKn liiketoiminnallinen tarkoitus Vapaaehtoinen palokunta, yleensä vapaapalokunta tai VPK, on palokunta, jonka henkilöstö suorittaa palo- ja pelastustoimen tehtäviä vapaaehtoisesti ja osa sivutoimenaan. Hinnerjoen ja Kiukaisten vapaaehtoispalokunnilla on palokuntasopimus oman alueensa aluepelastuslaitoksen kanssa palo- ja pelastustehtävien hoitamisesta eli ne ovat ns. sopimuspalokuntia.

40. Vastuu Kuntien takauskeskuksen takausvastuista		
	2019	2018
Kunnan osuus takauskeskuksen takausvastuista 31.12.	70 726 421	67 993 316
Kunnan osuus takauskeskuksen kattamattomista takausvastuista 31.12.		
Kunnan mahdollista vastuuta kattava osuus takauskeskuksen rahastosta 31.12.	46 533	43 683

41. Muut taloudelliset vastuut				
	Konserni		Kunta	
	2019	2018	2019	2018
Maankäytösopimuksista kunnalle aiheutuvat velvoitteet				
Yhteistyö- ja kumppanuussopimukset				
Arvonlisäveron palautusvastuu	5 157 073	5 459 025	5 016 264	5 299 035
Perustamishankkeiden valtionosuuden palautusvastuu	2 439 986	2 439 986	2 439 986	2 439 986

41. Muut taloudelliset vastuut

Muuna taloudellisen vastuuna, jossa velvoite syntyy vasta, kun jokin epävarma mahdollisuus toteutuu, ovat vastuut Hallavaaran kaatopaikasta sekä terveyskeskuksen ja vanhainkodin investointi. Satakierto Oy:n sulautumisen yhteydessä (Loimi-Hämeen Jätehuolto (LHJ) Oy:hyn) erikseen neuvoteltiin Euran kunnan vastuu (KValt 18.4.2016 § 35) Hallavaaran jätekeskuksen kaatopaikkaan mahdollisesti liittyvistä ympäristöriskeistä sekä niistä aiheutuvista velvoitteista ja kustannuksista.

Lisäksi terveyskeskuksen ja vanhainkodin peruskorjaus- ja laajennusinvestoinnissa on tilaajan ja pääurakoitsijan välillä useita erimielisyyksiä ja Euran kunnan valitus on käsitellyssä hovioikeudessa.

Euran kunnan osuutta Satakunnan sairaanhoitopiirin alijäämään ei ole kirjattu pakolliseksi varaukseksi, koska osuutta ei katsottu olennaiseksi kunnan tilinpäätöksen kannalta eikä se ole pitkäaikainen. Tällä hetkellä ei ole tiedossa, että vastuu realisoituisi seuraavalla tilikaudella maksettavaksi. Sairaanhoitopiiri ottaa kantaa alijäämänsä kattamiseen taloussuunnitelmassa vuosille 2021-2023. Tilanne arvioidaan seuraavassa tilinpäätöksessä uudelleen.

Johdannaissopimukset	
Euran kunnalla on 5 koronvaihtosopimusta, jotka on kaikki otettu suojaavassa tarkoituksessa. Koronvaihtosopimusten 3. ja 4. pääomat, eräpäivät sekä koronmaksupäivät vastaavat tiettyjä kahta lainaa, koronvaihtosopimuksilla 1. ja 2. on suojattu osuutta samasta lainasta vuoteen 2020 saakka (laina päättyy 2027). Koronvaihtosopimus 5. on suojattu lyhytaikaista vaihtuvakorkoista lainaa, jonka koko määrä on myös ilmoitettu, vaikka suojaus koskee tiettyä 4 milj. euron erää kuntatodistuksia.	
Seuraavassa on eritelty koronvaihtosopimuksittain jäljellä oleva pääoma, markkina-arvo, korkotiedot ja muita tietoja niiden taloudellisen merkityksen arvioimiseksi. Pitkäaikaisten vaihtuvakorkoisten lainojen korko on koronvaihtosopimuksilla sidottu kiinteään korkoon	
Koronvaihtosopimus 1 (N)	
Pitkäaikainen laina, jäljellä oleva pääoma 31.12.	1 096 000
Sopimuksen erääntymispäivä	21.9.2020
Vaihtuva korko 6 kk Euribor + n %	6 kk euribor + n %
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)	-18 300
Kiinteä korko	1,34 %
Koronvaihtosopimus 2 OP	
Pitkäaikainen laina, jäljellä oleva pääoma 31.12.	2 304 000
Sopimuksen erääntymispäivä	19.9.2020
Vaihtuva korko 6 kk Euribor + n %	6 kk euribor + n %
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)	-20 918
Kiinteä korko	0,57 %
Koronvaihtosopimus 3 (OP)	
Pitkäaikainen laina, jäljellä oleva pääoma 31.12.	3 545 454
Sopimuksen erääntymispäivä	26.6.2026
Vaihtuva korko 6 kk Euribor + n %	6 kk Euribor + n %
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)	-125 512
Kiinteä korko	0,834 %
Koronvaihtosopimus 4 (KR)	
Pitkäaikainen laina, jäljellä oleva pääoma 31.12.	2 666 667
Sopimuksen erääntymispäivä	30.11.2029
Vaihtuva korko 6 kk Euribor + n %	6 kk Euribor + n %
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)	-123 022
Kiinteä korko	0,87 %
Koronvaihtosopimus 5 (KR)	
Lyhytaikaista lainaa (kuntatodistusohjelma) varten otettu Bullet suojaus	4 000 000
Lyhytaikaista lainaa oli 31.12.2018 yhteensä (josta 4 milj. erä tällä suojattu)	14 000 000
Sopimuksen erääntymispäivä	14.12.2021
Vaihtovakorko 3 kk Euribor	3 kk Euribor + n %
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)	-26 371
Kiinteä korko	-0,028 %

7.6. HENKILÖSTÖÄ YM. KOSKEVAT LIITETIEDOT

43. Henkilöstön lukumäärä toimielimittäin 31.12.2018 & 2019											
	Kunnanhallitus		PT lautakunta		Sivistysltk		Tekninen ltk*		Yhteensä		Muutos
	2018	2019	2018	2019	2018	2019	2018	2019	2018	2019	
Vakinaiset	28	28	282	261	243	227	101	95	656	611	-6,86 %
Määräaikaiset	5	1	98	114	60	71	22	24	178	211	+18,5 %
Työllistetyt	0		0		1	1	0	1	1	2	
Oppisopimussuhteiset			1		0		0	1	3	1	
Yhteensä	33	29	381	375	304	299	123	121	838	808	-3,8 %

*) teknisten palveluiden henkilökuntaan on lisätty v. 2018 toimitilapalvelut kunnanhallituksen alaisuudesta, jotta vuodet vertailukelpoisia

43. Henkilöstökulut		
	2019	2018
Henkilöstökulut tuloslaskelman mukaan	35 650 106	35 905 045
Henkilöstökuluja aktivoitu aineettomiin ja aineellisiin hyödykkeisiin	169	4 650
Henkilöstökulut yhteensä	35 650 275	35 909 695

Lisää henkilöstöasioista henkilöstökertomuksessa.

44. Luottamushenkilön palkkiosta perityt ja tilitetyt luottamushenkilömaksut		
	2019	2018
Euran Perussuomalaiset	222	165
Kokoomuksen Euran Kunnallisjärjestö	1 925	1 649
Suomen Keskusta	5 144	4 352
Suomen Sosialidemokraattinen puolue	8 960	6 763
Vasemmistoliitto	4 014	3 054
Yhteensä	20 264	15 983

45. Tilintarkastajien palkkiot		
	2019	2018
BDO Auditor Oy		
Tilintarkastuspalkkiot	4 939	13 001
Tilintarkastajan lausunnot		
Tarkastuslautakunnan sihteerin tehtävät	3 080	4 197
Muut palkkiot	80	519
KPMG tilintarkastus, ei eritelty tehtävittäin	7 850	
Palkat ja palkkiot yhteensä	15 949	17 717

46. Kuvaus kunnan ja sen intressitahoihin kuuluvien välisistä liiketoimista.

Kunnan lähipiiriin liittyvät sidonnaisuudet on kuntalain (84 §) mukaan kartoitettu tarkastuslautakunnan toimesta ja ne ovat julkisesti esillä sidonnaisuusrekisterissä kunnan nettisivuilla. Sen lisäksi kuntakonsernissa on merkittäviä sidonnaisuuksia konserniyhtiöissä, kuntayhtymissä ja säätiöissä. Näiden hallitusten jäsenet ja esittelijät kuuluvat kuntakonsernin intressitahoihin. Konsernin lähipiiriin / intressipiiriin kanssa ei ole tehty tavanomaisesta poikkeavia liiketoimia tai maakauppoja kuntakonsernin intressitahojen kanssa.

Kunnanjohtajan kanssa on 17.8.2015 solmittu kuntalain mukainen johtajasopimus, jossa on sovittu 12 kk erokorvauksesta sisältäen Kvtes mukaisen irtisanomisajan.

Kunta maksoi avustusta 2020 Uima- ja Urheiluhalli yhtiölle 1 100 172 euroa liikuntaolosuhteiden tukemiseen.

Kunta on lainannut kokonaan omistamilleen tytäryhteisöille 23 eri lainaa, joiden nykyinen pääoma on 2,8 milj. euroa. Lainat on annettu ennen kuntalain 2015 voimaantuloa. Seuraavassa listaus lainojen ehdoista.

YHTIÖ	KORKO	VAKUUS	Myönnetty Laina	2019 pää- omaa jäljellä
UIMA- JA URH.HALLI	0,33	ei, po laina	70 000	70 000*
	6 kk eurib. + 0,5	panttikirja vuokraoik. päättyy 2023	55 000	22 000
	ei	ei, po laina	350 000	350 000*
	ei	ei, po laina	270 000	269 168*
	ei	ei	1 393 101	1 043 101*
JVP EURA	3 %	ei	300 000	210 000
	12 kk euribor	ei	629 063	228 750
KOY KAUTTUANPUISTO	kiinteä 3 %	Kiinteistö vakuutena	57 266	57 266*
	kiinteä 3 %	Kiinteistö vakuutena	16 819	16 819*
	kiinteä 3 %	Kiinteistö vakuutena	19 342	19 342*
	kiinteä 3 %	Kiinteistö vakuutena	16 819	16 819*
	kiinteä 3 %	Kiinteistö vakuutena	42 047	42 047*
	kiinteä 2 %	ei	55 309	55 309*
	kiinteä 2 %	ei	100 913	20 183
	kiinteä 2 %	ei	76 021	7 602
	kiinteä 2 %	ei	23 042	23 042*
	kiinteä 2 %	ei	23 042	23 042*
	kiinteä 2 %	ei	14 632	14 632*
	kiinteä 2 %	ei	175 721	175 721*
	kiinteä 2 %	ei	76 231	76 231*
	kiinteä 2 %	ei	28 592	28 592*
	kiinteä 2 %	Kiinteistö vakuutena	65 593	65 593*
YHTEENSÄ:			4 758 553	2 835 259

*) lainaa ei lyhennetä vuosittain

**) JVP laskutettu 2020 puolella – summa 57 188 €

LISÄLIITTEET:**LUETTELO KÄYTETYISTÄ KIRJANPITOKIRJOISTA**

Pääkirjanpito	Käyttöomaisuuskirjanpito	atk-tuloste	paperi
	Myyntireskontra	atk-tuloste	sähköinen
	OmaisuuDENhallinta	atk-tuloste	paperi
	Ostoreskontra	atk-tuloste	sähköinen
	Päiväkirja	atk-tuloste	sähköinen
	Pääkirja	atk-tuloste	sähköinen
Varastokirjanpito	Rakennustarvikevarasto	atk-tuloste	paperi
	Terveyskeskuksen varasto	atk-tuloste	paperi
Myyntireskontra, ulkoinen järjestelmä	Vesilaskutus	atk-tuloste	paperi
	Asuntotoimen vuokrareskontra	atk-tuloste	paperi
Konsernikirjanpito		atk-tuloste	paperi
Palkkaluettelo		atk-tuloste	paperi
Maksuliikenne	Tiliotteiden tiliöintiytteenveto	atk-tuloste	paperi

Tasekirja

Tase-erittelyt

Taseyksikkö (vesihuoltolaitos) sisältyy kunnan pääkirjanpitoon.

Tasekirja säilytetään pysyvästi, ja muut kirjanpitokirjat 10 vuotta tilikauden päättymisestä.

LUETTELO KÄYTETYISTÄ TOSITELAJEISTA

ALKUSA	Avaava tase
BUD	Talousarvio
BUDL	Lisätalousarvio
EXMUI	Exel muistiot
IRTAIN	Irtaimisto
KOMTOS	Käyttöomaisuusositteet
LKM	Määrät
MATKAT	Matkalaskut
MUISTI	Muistiotositteet
MUIST2	Muistio sis. RD
OMAKSU	Ostoreskontramaksut
OSTOT	Ostolaskut
PALKAT	Palkkatositteet
PANKKI	Pankkien tiliotteet
SISLAS	Sisäiset laskut Pro elaskutus
SOSTYO	Sosiaalityö
VARTE	SONET VARTE
VARTK	SONET VARTK
VYÖR	Vyörytys
YMR10-99	MR laskulajit
YMRK	MR Tileistä poisto
YMRMAN	MR Manuaalisuoritukset
YMRVII	MR Viitesuoritukset

7.2. VESIHUOLTOLAITOS

Vesihuoltolaitos vastaa kuntalaisten ja kunnassa toimivien yritysten tarvitseman puhtaan veden tuottamisesta ja jakelusta sekä syntyvien jätevesien vastaanotosta ja johtamisesta puhdistukseen.

Vesihuoltolaitoksen vastuulta on siirretty hulevesijärjestelmien rakentaminen ja ylläpito yhdyskuntateknisiin palveluihin. Näin ollen erillisiä tilinpäätöslaskelmia ei enää tehdä hulevedestä vaan sen toteumaa seurataan omana kustannuspaikkanaan peruskunnan puolella. Jätevedet johdetaan puhdistettavaksi JVP - Eura Oy:n ja Porin veden puhdistamoille.

Uusia liittymäsopimuksia tehtiin yhteensä 35 kpl. Kaikille jätevesipumppamoille, paineenkorottamoille ja mitta-asemille hankittiin kaukovalvontalaitteet, joiden avulla toimintavarmuutta voidaan yllä-pitää ja kehittää.

Henkilöstö

Vesihuoltolaitoksen käyttöpäällikkönä toimii puolipäiväisesti Jarkko Leminen. Puolipäiväisyys alkoi syyskuussa 2019, kun JVP:n toimitusjohtajan tehtävät alkoivat. Vesihuoltolaitoksella toimii verkostovastaava, sihteerit, kaksi vesilaitoksen hoitajaa, asentaja ja määräaikainen työntekijä hulevesiprojektissa.

Vesi

Verkostohuuteluja tehtiin runsaasti vuoden aikana. Neitsytmäen 1- ja 2-alueiden vesijohdot puhdistettiin sekä runkolinjat Käärmemäestä Kalasatamaan Mannilaan puhdistettiin.

Kiukaisten ja Panelian alueilla investoitiin mittasemiin ja panostettiin vuotojen etsimiseen ja korjaukseen. Useita vuotoja tuli korjattua ja Pohjois-Euran alueelle pumpattu vesimäärä on saatu putoamaan hyvin lähelle myytyä vesimäärää vuoden 2019 lopulla.

VESIHUOLTOLAITOKSEN TOIMINNALLISET TAVOITTEET:

Tavoite	Mittari	Toteutuma
Kunnan jätevesien puhdistuksen toimivuuden varmistaminen	Jätevesien puhdistuksen pääseminen ympäristölupaan ilman ylityksiä	Ei toteutuneita ylityksiä 2019 aikana. Toteutunut.
Talousveden laadun ja määrän varmistaminen uusien yritysten tarpeisiin	Velvoitetarkkailut täyttävät laatuksiteerit määrän riittäessä käyttökohteissa.	Toteutunut
Kunnallistekniikan toiminta-alueiden laajennukset alueilla, joissa useita liittymiä ja kokonaisuus kustannustehokasta. Sekä kiinteistöjen huokuttelemisen olemassa olevien verkostojen liittymiseksi ja asiakkaisiksi	Vesihuollon liittymien määrän seuranta	On pidetty esittelytilaisuuksia verkoston laajentumisalueilla.

Talous

Vesihuoltolaitoksen käyttökustannukset ylittyivät palvelujen ostojen oltua budjetoitua suurempia. Ylitys koostui JVP-Eura Oy:lle maksetuista jätevesien käsittelykustannuksista. Palvelujen ostoihin kirjautui JVP-Eura Oy:n aiempien vuosien seoslietekuljetuksien laskua 115 000 euroa (kuljetuskustannusten puuttuminen huomattiin vasta toukokuussa 2019).

JVP-Eura Oy:n jäteveden puhdistuskustannukset ylittyivät lisäksi noin 150 000 euroa budjetoituun nähden. Osa syynä puhdistuskustannuksien kohoamiseen oli 2019 loppuvuoden runsaat sateet, joista aiheutui suurentunut vuotovesimäärä puhdistamolle. Vesihuoltolaitokselle myönnettiin lisämäärärahaa 100 000 euroa syksyllä 2019, jonka lisäksi oli tarkoitus teknisen sisällä tasata vesihuollossa aiheutuvaa negatiivista tulosta, joka on 270 000 euroa tappiollinen. Toimintatuotot toteutuivat lähelle budjetoitua ollen noin 2,65 miljoonaa euroa.

Investoinnit

Budjetoidut investoinnit saatiin pieniä poikkeuksia huomioimatta toteutetuiksi. Kokonaisuudessaan vesihuollon investoinnit jäivät budjetoidun Keskimutkan tien saneerauksen keskenjäämisen takia.

Kunnallistekniisiin laajennuksiin oli ylibudjetoitu vesihuollon osuutta Karhuntien ja Pentti-Eskolan urakoihin, joten laajennuksiin varatusta investointisummasta jäi käyttämättä. Pohjois-Euran alueelle asennettiin viisi mitta-asemaa. Betoniviemäreitä saneerattiin suunnitellusti.

Kunta osti Korven vesiosuuskunnan ja se yhdisteltiin vuoden 2019 alussa kuntaan. Kuninkaanmännyn vesi Oy:tä pääomitettiin noin 370 000 eurolla (Kvalt).

A) VESILAITOS (TULOSLASKELMA, RAHOITUSLASKELMA JA TASE)

A) VESILAITOKSEN TULOSLASKELMA	2019	2018
Liikevaihto	2 607 887,76	2 661 686,91
Liiketoiminnan muut tuotot	38 825,66	2 566,49
Muut tuet ja avustukset	1 306,69	1 142,23
Materiaalit ja palvelut	-1 758 994,44	-1 524 492,08
Aineet ja tarvikkeet	-254 264,22	-233 093,31
Palvelujen ostot	-1 504 730,22	-1 291 397,77
Henkilöstökulut	-384 881,83	-361 238,11
Palkat ja palkkiot	-312 500,23	-290 084,59
Eläkekulut	-62 372,45	-59 393,32
Muut henkilösivukulut	-10 009,15	-11 760,20
Poistot ja arvonalentumiset	-656 084,12	-663 432,96
Suunnitelmanmukaiset poistot	-656 084,12	-663 432,96
Liiketoiminnan muut kulut	-25 700,96	-75 248,27
Liikelylijäämä (-alijäämä)	-177 641,24	40 984,21
Rahoitustuotot ja kulut	-107 943,64	-128 850,78
Muut rahoitustuotot	1 832,24	1 813,34
Muille maksetut korkokulut	8 521,08	-12 458,60
Korvaus peruspääomasta	-118 205,52	-118 205,52
Muut rahoituskulut	-91,44	0
Ylijäämä ennen satunn.eriä	-285 584,88	-87 866,57
Ylijäämä ennen varauksia	285 584,88	-87 866,57
Poistoeron vähennys	12 109,42	13 454,91
Tilikauden ylijäämä	-273 475,46	-74 411,66

A) VESILAITOKSEN RAHOITUSLASKELMA	2019	2018
Toiminnan Rahavirta	370 499,24	575 566,39
Liikelylijäämä	-177 641,24	40 984,21
Poistot ja arvonal.	656 084,12	663 432,96
Rahoitustuotot ja kulut	-107 943,64	-128 850,78
Investointien Rahavirta	-1 488 465,99	-554 423,25
Investointimenot	-1 488 465,99	-576 579,61
Rahoitusosuudet	0	22 156,36
Toiminnan Ja Investointien Rahavirta	-1 117 966,75	21 143,14
Rahoituksen rahavirta		
Antolainasaamistenlisäys muilta	-5 530,00	0
Antolainasaamisten vähennys	500,00	0
Lainakannan muutokset	1 097 087,30	-405 500,55
Pitkäaikaisten lainojen lisäys muilta	1488 465,99	
Pitkäaikaisten lainojen väh. muilta	-391 378,69	-405 500,55
Muut maksuvalmiuden muutokset	148 391,69	-155 161,71
Vaihto-omaisuuden muutos	-140,42	176,38
Saamisten muutos muilta	1 568,19	78 798,76
Korottomien velkojen muutos muilta	146 963,92	-234 136,85
Rahoituksen Rahavirta	1 240 448,99	-539 519,12
RAHAVAROJEN MUUTOS	122 482,24	-541 265,46

A) VESILAITOKSEN T A S E	2019	2018
VASTAAVAA		
A PYSYVÄT VASTAAVAT	7 768 032,38	7 230 389,07
I Aineettomat hyödykkeet	57 733,93	68 015,79
Muut pitkävaikutteiset menot	57 733,93	68 015,79
II Aineelliset hyödykkeet	7 180 485,79	7 002 070,62
Maa- ja vesialueet	19 100,60	19 100,60
Rakennukset	516 094,39	480 113,94
Kiinteät rakenteet ja laitteet	6 405 294,72	6 470 440,81
Koneet ja kalusto		0,01
Enn. maksut ja keskeneräiset	239 996,08	32 415,27
III Sijoitukset	529 812,66	160 302,66
Osakkeet ja osuudet	365 619,00	1 139,00
Muut saamiset (sähkö- ja lämpöliittymät)	164 193,66	159 163,66
B VAIHTUVAT VASTAAVAT	2 085 941,98	1 665 118,95
I Vaihto-omaisuus	20 824,64	20 684,22
Aineet ja tarvikkeet	20 824,64	20 684,22
II Saamiset	2 065 117,34	1 644 434,73
Lyhytaikaiset saamiset	691 449,96	693 018,15
Muut saamiset	1 373 667,38	951 416,58
VASTAAVAA	9 853 974,36	8 895 508,02

VASTATTAVAA	2019	2018
OMA PÄÄOMA	4 154 844,09	4 482 319,55
Peruspääoma	1 970 091,98	1 970 091,98
Edellisten tilik. yli/alijäämä	2 458 227,57	2 532 639,23
Tilik. Yli/alijäämä	-273 475,46	-74 411,66
POISTOERO		
Poistoero	108 984,79	121 094,21
VIERAS PÄÄOMA	5 590 145,48	4 346 094,26
Pitkäaikainen	4 573 664,43	3 486 610,58
Lainat rahoitus ja vak.lait.	2 300 764,08	1 279 554,71
Muut velat/liittymismaksut	2 272 900,35	2 207 155,87
Lyhytaikainen	1 016 481,05	859 483,68
Lainat rahoitus ja vak.lait.	467 256,62	391 378,69
Ostovelat	374 793,94	295 811,80
Muut velat ja liittymismaksut	62 576,98	80 308,67
Siirtovelat	111 853,51	91 984,52
VASTATTAVAA	9 853 974,36	8 895 508,02

Liitetiedot

Vesilaitoksen liikevaihto	2019	2018
Vesimaksut	1 229 437	1 194 602
Jätevesimaksut	1 312 155	1 334 896
Liittymismaksut	55 864	70 995
Muut myyntituotot	10 432	61 194
Yhteensä	2 607 888	2 661 687

Aineettomat hyödykkeet	Muut pitkävaikutteiset menot	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.	68 016	68 016
Lisäykset tilikauden aikana	0	
Rahoitusosuudet tilikauden aikana	0	
Tilikauden poisto	-10 282	-10 282
Poistamaton hankintameno 31.12.	57 734	57 734

Aineelliset hyödykkeet	Maa- ja vesialueet	Rakennukset	Kiinteät rakenteet ja laitteet	Koneet ja kalusto	Ennakkom. & keskener. hankinnat	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.	19 101	480 114	6 459 511	10 929	32 415	7 002 071
Lisäykset tilikauden aikana		81 693	657 799	166 840	217 654	1 123 986
						-
Vähennykset tilikauden aikana			-470 482			470 482
Siirrot erien välillä			10 073		-10 073	0
						-
Tilikauden poisto		-45 713	-427 099	-2 277		470 482
Poistamaton hankintameno 31.12.	19 101	516 094	6 229 803	175 492	239 996	7 180 486

Pysyvien vastaavien sijoitukset	Osakkeet ja osuudet		Muut saamiset		Sijoitukset yhteensä
	Osakkeet	Yhteensä	Sähkö- ja lämpö liittymät	Yhteensä	
Aineelliset hyödykkeet					
Poistamaton hankinta meno 1.1.	1 139	1 139	159 164	159 164	160 303
Lisäykset tilikauden aikana	364 480	364 480	5 530	5 530	370 010
Vähennykset tilikauden aikana			-500	-500	-500
Poistamaton hankintameno 31.12.	365 619	365 619	164 194	164 194	529 813

Lyhyt ja pitkäaikaiset saamiset	2019		2018	
Saamisten erittely	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset
Myyntisaamiset				
* tytäryhteisöiltä		52 062		58 042
* osakkuus- sekä muilta omistusyht.		33 396		98 172
* muilta		605 992		536 804
Yhteensä		691 450		693 018

Vieraaseen pääomaan kuuluvat lainat	2019		2018	
	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset
Laina saldo 1.1.	1 279 555	391 379	2 184 005	469 273
* lisäys	1 488 466			
* siirto Hulevedelle			-576 844	
* lyhennys		-391 379		-405 501
* siirto	-467 257	467 257	-327 606	327 606
Laina saldo 31.12.	2 300 764	467 257	1 279 555	391 379

Vesilaitoksen lyhyt ja pitkäaikaiset velat	2019		2018	
	Pitkäaikainen	Lyhytaikainen	Pitkäaikainen	Lyhytaikainen
Ostovelat				
* tytäryhteisöille			138 353	97 676
* osakkuus sekä muille omistusyht.			10 292	0
* muille			226 149	198 136
Yhteensä	0	374 794	0	295 812
Muut velat/liittymismaksut				
* liittymismaksut	2 272 900		2 207 056	
* muut		62 577		80 309
Yhteensä	2 272 900	62 577	2 207 056	80 309
Siirtovelat				
* lomapalkkajaksotus			46 934	37 447
* menojäämäpalkat				21 210
* muut			64 919	33 327
Yhteensä	0	111 854	0	91 985

8. ALLEKIRJOITUKSET

Eurassa 30.3.2020

Harri Lehtonen, pj.

Esa Mäkitalo, vj.

Petri Salminen

Eija Helander-Nieminen

Maaret Vainio

Jukka Virta

Päivi Kyllönen

Virve Vuohijoki

Tommi Katila

Juha Majalahti, kunnanjohtaja

Tilinpäätös on laadittu hyvän kirjanpitoavan mukaisesti.
Tilintarkastuksesta on tänään annettu kertomus.

Eurassa ____/____2020

KPMG Oy, tilintarkastusyhteisö

JHT